

Nii beeñtsyey apostle

Lëë Jesús psaan tiits nii lëë Kyalbini Ntson kiid

¹ Teófilo, leñ libre nii klootyee gon pkën, lëen pkë kchë nii beeñtsyey Jesús ni kchë nii bluuy xaa destye worñee bislo xaa, ² axte tse nii lëë xaa byëp kpaá. Antes nii kyey xaa kpaá, lëë xaa kwle xaa nii kak xapostle xaa ni lëë xaa beeñ kseedy xapostle xaa por Kyalbini Ntson parñee kyeñ xaa pe cos kuuñtsyey xaa. ³ Aan loxsye kuty Jesús, choow kpidz byaklo xaa lo meñ, xluuy xaa nii nli mbañ xaa ni xñee xaa xa nak xkyalwnabey Dios.

⁴ Worñee lëë Jesús bii no lady apostle, lëë xaa chëb lo apostle:

—Kchoody to leñ kyedzy Jerusalén. Kol kwës axte nii kak cumplir xtiits Dios nii bluyaa tsiñee niyaa ⁵ nii lëë Juan pchoobnis con nis sye, per xlyëëdre lëë do chobnis con Kyalbini Ntson.

Lëë Jesús xyëp kpaá

⁶ Lëë Jesús nche ksa apostle tsi lëë xaa kwnabtiits lo Jesús chëb xaa:

—¿Pe lëë wor kutsiñ nii lëël ktee kyalwnabey lo meñ Israel stub?

⁷ Lëë Jesús kwëb chëb:

—Xyaldy to nii kaknan do pa wor o pa tsee gaa kuuñtsyey Dios nii no kuuñtsyey xaa. ⁸ Per tsiñee lëë Kyalbini Ntson sëëb leñ styoo do, lëë Dios kneetsy kyalwnabey lo do parñee kñee do cho nakaa lo meñ Jerusalén, ni lo meñ Judea, ni lo meñ Samaria, ni axte kchë lo meñ nii mastre sit nche lo kislyu.

⁹ Loxsye chëb Jesús ngo, nche kuyak meñ, lëë xaa byëp kpaá. Lëë xaa kwnity tu leñ xkey aan bikchedre nyan meñ xaa. ¹⁰ Lëë meñ nche klëp lo leñ kpaá mentre lëë Jesús sijkë, tsiñee lëë chop xaa xab rusy byaklo lo meñ, ¹¹ chëb:

—Meñ Galilea, ¿penak nii singueetyee nche klëp lo do leñ kpaá? Sinak nii konak to sey Jesús kpaá, kan do kpikche xaa.

Lëë meñ xso Matías parñee kyaan xaa xlugar Judas

¹² Loxsye ngo lëë meñ bi kiy nii lë Olivos, lëë meñ sey Jerusalén. Kiin tu mily metre kwsë meñ porñee kexka Jerusalén sob kiy Olivos. ¹³ Tsiñee lëë meñ ptsiñ leñ kyedzy, lëë meñ kwey laañee xkwës Pedre, ni Jacob, ni Juan, ni Ndresy, ni Felip, ni Max, ni Bartolomé, ni Mateo, ni Jacob xiñ Alfeo, ni Simoñ xaa nii kwyo lady tub tiy xaa nii pcholë Cananista, ni Judas betsy Jacob. ¹⁴ Tugak pkaal lsa meñ ksa meñ betsy Jesús, ni Mariy xñaá Jesús, ni stubla kwnaa par kutiitsni meñ Dios.

¹⁵ Leñ tse go lëë siik tu kyoow kaly meñ nii xniladzy xtiits Jesús pkaal lsa aan lëë Pedre chëb lo meñ go:

¹⁶ —Beetsy, lëë Kyalbini Ntson gon psani leñ kik David tsiñee kwnee xaa leñ kitsy nii kë xtiits Dios xa kuuñtsyey Judas, ni nol gaa nii lëëw kak cumplir. Lëë Judas nak xaa nii kwnech lo meñ nii kwnaasy Jesús. ¹⁷ Wi Judas kwyo lady no, ni wi xaa kwë lo tsiñ re. ¹⁸ Per lëë xaa kwxiitublë lyu con tumi nii kozh xaa por xtol xaa. Loxsye ngo lëë xaa kukyab nxixto lo lyu go aan lëë xaa kotsy xkyee. ¹⁹ Tsiñee lëë meñ nii no Jerusalén biño, lëë meñ go kwloolë lyu go Acéldama. (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Laañee pxee cheñ.) ²⁰ Leñ libre nii kë salmos xñee sinrii:

No nii kyaanladzy lidzy xaa,
ni ni tu cho tsody leeño.

Ni xñee gako:

No nii so stu xaa nii so xlugar xaa.

²¹⁻²² 'Lëe bla xaa nii tugak kwënal lëe noo destye tse nii pchoobnis Juan Jesús axte tse nii lëe Jesús byëp kpaan cheno nu. Nonguial tsgo busy nii kpee tu xaa go sëëb lady noo parñee ksa noo xaa kñee nii nli pañ Jesús.

²³ Tsgo lëe xaa pso tu xaa nii lë Matías, ni stu xaa nii lë José. (No schop lë José: Tuwo nak Barsabás, lëe stuwo nak Justo.) ²⁴ Loxsye ngo lëe xaa biily lay lo Dios chëb xaa:

—Tat Tios, lii nii nanoo pe xsya leñ styoo catuu noo, bluuy dyon cho xaa re kwlel ²⁵ parñee kuñ xaa tsiñ nii psaan Judas tsiñee lëe Judas sey laañee xyal kyey xaa.

²⁶ Lëe xaa kwloo suert, aan lëëtyee lëe Matías pchalo. Destye wor go lëe Matías kwsëëb lady ksa tsiiptub apostle.

2

Worñee biid Kyalbini Ntson

¹ Lëe tsiñee lëe lni Pentecostés kol, lëe kchësy meñ nii xnildazy xtiits Jesús ptyop tub lugarak. ² Kolpsye lëe meñ biñ tu bi nii sëëdsëëb kpaan, sinak tsiñee xpi tu medox, aan tyub leñ yu nii nche sob meñ kwyo bi go. ³ Tsgo lëe kchëlo tiits byaklo sinak bëly, lëew pkaasy kchë lo meñ nii ncheno leñ yu go. ⁴ Aan kchësy leñ styoo meñ go kwsëëb Kyalbini Ntson, ni lëe meñ go bislo kwnee stu clasy tiits, sinak nii psyaab Kyalbini leñ styoo meñ go.

⁵ Lëëtyee gaa leñ tse go ndaly meñ Israel nii chuuñtsyey nii xñabey xtiits Dios ptsiñ Jerusalén, kok xtsele ncheno tañ meñ go tyub lo kislyu. ⁶ Tsiñee lëe bi go kwyo, lëe meñ ptyopbe, aan nandy meñ pe cos kwxaak meñ, porñee biñ meñ xñee xpëëdscuel Jesús xtiitsë meñ. ⁷ Ntseeb psee meñ, xñee meñ lo xcombañer:

—¿Pe lëdy nonsyke meñ Galilea nayak nak kchë meñ nii nchenee? ⁸ ¿Xa mod nak busy, nii xtsyon no xñee kchë meñ gue xtiitsë no? ⁹ Nche meñ Partia nu, ni meñ Media,

ni meñ Elam, ni meñ Mesopotamia, ni meñ Judea, ni meñ Capodocia, ni meñ Ponto, ni meñ nii sөөд нэз Asia, ¹⁰ ni meñ Frigia, ni meñ Panfilia, ni meñ Egipto, ni meñ Libia nii ncheno kexka Cirene, ni meñ Roma. No pxosy meñ go nak xaa Israel, no gaa meñ go kwsөөб xlad meñ Israel xmod. ¹¹ Ni nche meñ Creta ni Arabia nu. Per kchөsy no xtsyon xñee meñ re xkyalntson Dios con mer xtiitsө no.

¹² Kchөsy meñ go psee aan nandy meñ go pe cos kwxaak. Ngo nii lika lo xcombañer meñ go xñee meñ go:
—Nli gaa na ¿xa nak kchө cos re?

¹³ Lөө stubla gaa meñ lika kwtsityni, xñee:
—¿Pe ksal do xaa gue?, xsyudzy xaa.

Nii chөb Pedre lo meñ

¹⁴ Tsigo lөө ksa tsiipchop apostle kusoli aan lөө Pedre chөb:

—Meñ Judea ni kchөsy to siñee ncheno do Jerusalén, kol kaknan nrii, ni kol kon nii kñen lo do. ¹⁵ Xsyusty meñ re gon sinak nladzy to, por bii sily, lөө las nueve kal nak.

¹⁶ Lөө nii kwnee profet Joel noyak cumplir. Lөө xaa chөb:

¹⁷ Tsi lөө tse go tsitsib, xñee Dios,
lөөn kxal xKyalbini Ntsonaa lo kchө meñ nii nche lo kislyu.
Lөө xiñgan do ni xiñtsyaap to kñee xtitsaa,
lөөn kñe lo xaa yeeñ lo mgaal,
ni lөө xaa kol kñee xkaal.

¹⁸ Lөөn kxal xKyaalbiniin lo mguiy ni lo kwnaa nii xsoob xtitsaa,
tsiin kñee meñ go xtitsaa.

¹⁹ Lөөn kuuñtsyey kyalntson leñ kpaа,
lөө lo kislyu lөө styoo meñ ksee kan meñ cheñ ni ki ni koxtoo.

²⁰ Lөө lo ngbidz jkyey,
lөө mөө kyak cheñ,
antes nii lөө Dios nii xñabey lөө no kiid.

Ntseeb kak tse go.

²¹ Per stelaa kchë meñ nii kuptsyë kwetsy Dios parñee kakni Dios meñ go.

²² Tsigö lëë Pedre chëb:

—Kchësy to siñee nak to meñ Israel, kol jkëetyag nii kñen. Nan do gon nii lëë Dios kwle Jesús Nazaret lady to, ni nan do nii por lëë xaa beeñtsyey Dios ndaly kyalntson.

²³ Per tsi lëë xaa pkaa ña do, lëë xaa beety to, pkëë do xaa lo crusy. Kchë do meñ ngoptol, beeñtsyey do sinak nii nol kik Dios kak. ²⁴ Per lëë Dios beeñ kpañ xaa, pteelaa Dios xaa lo xyoob kyalkuty, kwlëbty kyalkuty lo xaa. ²⁵ Sinrii xñee rey David tsi lëë xaa xseety Jesús:

Tugak xñech Dios nii xñabey lon,
tugak nakni xaa naa, ngo nii pe kaktyaa.

²⁶ Por ngo xle styoon, ni nguiool cholaa.

Mbëë kpañaa, pe tsinidy kikaa,

²⁷ por nanaa nii klaadyoo kyaanaa laañee xyaan meñ kuty, ni nanaa nii klaadyoo kyodz xcuerpaa.

²⁸ Lii bluuy nëz nii xnee kyalmbañ lon,
ni slen tsiñee lëen kan lii.

²⁹ Loxsy ngo lëë Pedre chëb:

—Beetsy, kol kwës gaanoo, lëen kniy lo do nii lëë pxusykoltoo no David kuty, ni lëë xaa pkyeetsy, lëë xpa gaa xaa bii xtyon no. ³⁰ Tu xaa nii xyeñ xtiits Dios kok David. Ngo nii nan xaa nii lo xtiy xaa kwe Dios tu xaa nii kñabey. ³¹ Sotak David nii lëew tse chan xaa tsiñee kwnee xaa nii lëë Crist kpañ, ni tsi lëë xaa kwnee nii kyaandy xcuerp Crist laañee xyaan meñ kuty ni kyosty xcuerp xaa.

³² Ni nan gaa to nii lëë Dios beeñ kpañ Jesús, ni kchëë noo xñee nii ptyon noo. ³³ Lëë Jesús pañ parñee sob xaa kwi Dios nëzli, kñabey xaa. Ni lëë Dios kaa ptee xKyalbini Ntson lo xaa, aan lëë xaa pxaal Kyalbini Ntson go lo kislyu.

Lëe ngo nak nii chan do ni biñ do natse. ³⁴ Lëdy David byëp kpa, por misme David chëb:

Chëb Dios lo xaa nii xñabey naa:

“Kwsob kwın nëzli kñabeyoo,

³⁵ *mentre lëen kuñ nii ksoob meñ nii xlëe lool xtiitsoo.*”

³⁶ ‘Kol kaknano kchësy to siñee nak to meñ Israel nii misme Jesús nii pkëe do lo crusy nak xaa nii kwle Dios, ni lëe Dios pso xaa xñabey xaa.

³⁷ Tsiñee lëe meñ nii nche siko biñ xtiits Pedre, mban pteestyoo kchë meñ go, aan lëe meñ go kwnabtiits lo Pedre ni lo apostle chëb:

—Beetsy, kol në pe cos kuuñ noo.

³⁸ Tsigoo lëe Pedre kwëb chëb:

—Kol ktsëe xmod to, kol ktikche styoo do lo Dios, ni kol chobnis kchësy to siñee xniladzy to xtiits Dios parñee kak perdón xtol do, tsiin singo mod lëe Dios kneetsy Kyalbini Ntson lo do. ³⁹ Lo do ni lo xiñ do ni lo meñ sit pxaal Dios tiits re. Lëe tiits re sëed lo kchë meñ nii klyañ styoo Dios kwetsy xaa.

⁴⁰ Lëdy nriisy kwnee Pedre, ndalyre nii kwnee xaa lo meñ, chëb xaa:

—Kol ksaan kchë tol nii chuuñtsyey meñ nii xnilasty xtiits Dios.

⁴¹ Tsigoo lëe meñ nii psal xtiits xaa kwchobnis, aan tse go kwsëeb siik tson mily meñ nii kal bnildadzy lady meñ nii xniladzyle. ⁴² Aan iip psaandy meñ go kchë nii bluuy apostle, mbëe pañ meñ go kchë xcombañer, chutiitsni meñ go Dios ni xkaal lsa meñ go par kaw meñ go kyaxtily tusyke.

Lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios xkaal lsa

⁴³ Kchë meñ psee kon kchë kyalntson nii blaa Dios beeñtsyey apostle. ⁴⁴ Kchësy meñ nii bnildadzy tugak kok meñ go ni pkady meñ go kchë nii chap meñ go lo

xcombañer. ⁴⁵ Pto meñ go kchë nii chap meñ go, aan kchë tumi go pkaasy según lyaadzy nii ncheno tub tub meñ. ⁴⁶ Ksatyee tse xkaal lsa meñ go leñ lidzy Dios. Lëë tsi lëë meñ xtsiñ lidzy tu xcombañer, lëë kyaxtily xkaasy aan mbëë con kyalwle chaw meñ gow tusyke. ⁴⁷ Ni tugak pseety meñ go Dios aan kchë meñ Jerusalén bleni meñ nii xnildazy xtiits Dios ni ksatyee gaa tse lëë Dios xtsiñnire meñ xtyelaa lo tol.

3

Lëë tu meñ nii xsyëdy xyak

¹ Tu tse lëë Pedre ni Juan si lidzy Dios tusyke. Siik las tres nak, por wor go xkaal lsa meñ par kutiitsni meñ Dios. ² Aan ksatyee tse xsyob tu xaa nii xsyëdy chilidzy Dios. Destye nii koly xaa xsyëdy xaa. Ksatyee tse chiksoob meñ xaa chu puert lidzy Dios nii lë Puert Ntson par kñab xaa tumi lo meñ nii xsyëëb nëz chu puert ko. ³ Tsiñee lëë xaa kon nii lëë Pedre ni Juan si nëz nii sëëb leñ lidzy Dios, lëë xaa kwnab tumi. ⁴ Tsigo lëë Pedre ni Juan buy lo xaa. Loxsye ngo lëë Pedre chëb:

—Buy loo noo.

⁵ Lëë xaa nii xsyëdy ko psoob xtiits Pedre, nladzy xaa tsaaplaa no pe ndeedy Juan ni Pedre lo xaa. ⁶ Per lëë Pedre chëb:

—Chaaptyaa tumi, per lëën kne kchë nii chaapsyaa. Con kyalwnabey nii bnee Jesús lon lëën xñe lool: Kusoli aan kwsë.

⁷ Tsigo lëë Pedre kwseñ ñali xaa aan lëë xaa blis so xaa, aan wor go kazh lëë niy xaa pkyedzy. ⁸ Tsigo lëë xaa kwyasklaa, lëë xaa kwsoli, aan lëë xaa pchilo kwsë. Loxsye ngo lëë xaa kwsëëb lidzy Dios ksa xaa, chasklaa xaa ni xñee xaa xaatke ntson Dios. ⁹ Kchësy meñ nii kon nii lëë xaa go xsyë ni lëë xaa xñee xaatke ntson Dios ¹⁰ psee ni ptsyeb

meñ, porñee xyuumbey meñ xaa, ni nan meñ nii lëe xaa xsyob chu puert lidzy Dios nii lë Puert Ntson xñab xaa tumi.

Kchë tiits nii kwnee Pedre lo meñ leñ lidzy Dios

¹¹ Lëe xaa nii byak ko xlaady xaa Pedre ni Juan, aan kchësy meñ ptyopbe laañee xñee meñ lo xley Salomón, porñee siko so Pedre ni Juan ni xaa nii byak ko.

¹² Tsi lëe Pedre kon nii lëe meñ xtyopre, lëe xaa chëb:

—Meñ Israel, ¿penak nii singueetyee xsee do? ¿Penak nii xuy do loo noo? ¿Pe xsyak to nawen nii lëe noo beeñ kyak xaa re con xkyalchak no o porñee gaa tir tir bueen noo? ¹³ Lëdyo gon, lëe xDios pxusykoltoo no Abraham, Isaac ni Jacob blisklaa xiñ xaa Jesús, xaa nii pko do ña meñ xñabey. Aan tsi lëe Pilat kokladzy nlaa xaa, kwnëdy to. ¹⁴ Ni nyab to nlyaa Xiñ Ntson Dios, lëel lëe do kwnab kwlaa tu nweety bñech. ¹⁵ Singo mod lëe do beety xaa nii xnee kyalmbañ. Per lëe Dios beeñ kpañ xaa, aan nriisy lëe noo xñee nii nli ptyon noow. ¹⁶ Por xkyalwnabey Jesús lëe xaa re byak ni xyuumbey gaa to xaa. Lëe xaa pkaa fuersy porñee bniladzy xaa xtiits Jesús.

¹⁷ 'Beetsy, nanaa nii tsi lëe do beety Jesús kchë xmeñ xñabey do, nandy to pe cos beeñtsyey do wor go. ¹⁸ Per singo mod lëe Dios beeñ cumplir kchë nii kwnee profet tsiñee chëb xaa nii no mban tedy Crist. ¹⁹ Por ngo, kol ktsëe xmod to ni kol ktikche styoo do lo Dios, parñee singo mod lëe xtol do kpily ni parñee knee Dios tu kyalwxiladzy lo do ²⁰ tsi lëe xaa kxaal Jesucrist, xaa nii nol kiid lo do. ²¹ Per no nii kwës Jesucrist kpaa axte nii kweekli Dios kchë cos. Por singo chëb Dios lo kchë profet nii biid penaadle. ²² Lëe Moisés chëb lo pxusykoltoo no: “Lëe Dios kxaal tu xaa nii kñee xtiits Dios. Sinak nii pxaal xaa naa, lady to kchoo xaa go. Kol ksal kchëetyee nii kñe xaa, ²³ por kchësy

meñ nii ksaldy profet ko, lëe meñ go nitylo. Singo mod lëe meñ go kchoo kyedzy Israel.”

²⁴ Ni kchësy kaa profet kwnee kchë nii noyak leñ tse re. Klo Samuel kwnee nii sinrii kak, loxsye ngo kchë profet nii biid. ²⁵ Par lëe do nak kchë tiits nii pxaal Dios lo profet ni par lëe do nak tiits nii psaan Dios lo pxusykoltoo no tsiñee chëb xaa lo Abraham: “Lo xtiyoo kchoo meñ nii kuuñlay kchë meñ nii nche lo kislyu.” ²⁶ Tsi lëe Dios kaa beeñ kpañ xiñ, klo lo do pxaal Dios xaa par kuuñlay xaa lëe do, parñee ksaan do xtol do.

4

Lëe Pedre ni Juan so lo xaa xñabey

¹ Lëe Pedre ni Juan bii nonee lo meñ, tsiñee lëe pxosy ptsiñ ksa xaa nii xkyënap lidzy Dios ni xaa saduceo. ² Xlëe xaa porñee lëe Pedre ni Juan nonee lo meñ nii nli spañ meñ kuty, por lëe Jesús pañ. ³ Lëe xaa xñabey kwnaasy xaa aan leñ skiib ptseñ xaa kyool go, porñee tsel ptsye tse kwnaasy xaa xaa. ⁴ Per ndaly meñ nii pkëëtyag kchë nii kwnee xaa bniladzy, aan lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios ptyalyre. Pkab siik kaay mily nonstyeë xaapkiy.

⁵ Lëe byaani lyu lëe xaa nii xñabey lo meñ Israel, ni xaa kol, ni maestre ley pkaal lsa Jerusalén. ⁶ Wi Anás, xaa nii xñabey lo pxosy so siko, ni Caifás, ni Juan, ni Alejandro ni kchësy meñ lidzy xaa nii xñabey lo pxosy. ⁷ Lëe xaa kwnabey koktsyetsy Pedre ni Juan, aan loxsye pso xaa xaa groltyee, lëe xaa kwnabtiits lo xaa, chëb xaa:

—¿Cho bnee tiitspey lo do nii chuuñtsyey do kchë cos re?

⁸ Tsigo lëe Pedre, xaa nii nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo kwëb chëb:

—Kchësy to nii nak to xaa xñabey ni kchësy to xaa kol,
⁹ lëe do xñabtiits loo noo dyon xa byak tu xaa xsyaknä.

¹⁰ Lëe noo kñeeli lo do parñee kaknan do ni kaknan kchë meñ nii no Israel nii lëe xaa re byak por xkyalwnabey Jesucrist Nazaret. Lëe do pkëe xaa lo crusy, per lëe Dios beeñ kpañ xaa. ¹¹ Lëe Jesús nak sinak kyo nii psëeb to kchë do siñee xaa do yu, per lëe na lëe xaa nak sinak tu kyo nii mastre xkiiñ. ¹² Ni tu cho chilody kteelaa lëe no lo tol lo kislyu re, xaktyee Jesús, xaa nii pxaal Dios.

¹³ Tsiñee lëe xaa xñabey kon nii nder confians xñee Pedre ni Juan, aan lëdy xaa chak nak xaa, psee xaa xñabey aan lëe xaa byeñ nii xpëedscuel Jesús nak xaa. ¹⁴ Pchilody pe cos nguëeki y xaa xñabey xaa, porñee lëe xaa nii byak so siko. ¹⁵ Per lëe xaa kwnabey pchoo Pedre ni Juan lo junt aan lëe xaa byaan kchë xaa siñee xñabey xaa, xtilytiits lsa xaa, ¹⁶ xñee xaa:

—¿Xa kuuñ no xaa re? Por kchësy meñ nii no Jerusalén nan nii lëe xaa beeñtsyey kyalntson re, aan chilody tyeesy no nii nlidy. ¹⁷ Per parñee kxooñtre tiits lady meñ, kol tsoo ktseb no xaa, parñee destye natse kseejtre xaa lë Jesús ni stu lo meñ.

¹⁸ Tsigo lëe xaa kwtsyetsy xaa, aan lëe xaa kwnabey nii kseejtre xaa ni kluuytre xaa xtiits Jesús lo meñ. ¹⁹ Per lëe Pedre ni Juan kwëb chëb:

—Misme lëe do na dyon kol kyeñ deelñee buen sak Dios nii ksoob noo xtiits to, lëel nii ksoob noo xtiits Dios. ²⁰ Kñabty to nii ksaan noo kñee noo kchë nii ptyon noo ni ptyon noo, por chilodyo.

²¹ Tsigo lëe xaa xñabey kwëntseeb lo xaa, per lëe xaa blaa xaa. Ptsyoldy xaa xa nsaksi xaa xaa, porñee kchësy meñ xtee skizh lo Dios por kchë nii kon meñ. ²² Masy choow iz chap xaa nii byak por kyalntson go.

Lëe meñ nii xniladzy chutiitsni Dios

²³ Tsi lëe Pedre ni Juan kwlaa, lëe xaa sey laañee nche xcombañer xaa aan lëe xaa bitiits kchë nii chëb pxosy ni

xaa kol lo xaa. ²⁴ Tsiñee lëe xcombañer xaa lox pkëetyag kchë nii bitiits xaa, lëe xaa bitiitsni Dios tusyke kchë xaa, chëb xaa:

—Tat Tios, lii nii psaal kpaa ni kislyu ni nistoo ni kchë lo cos, ²⁵ lii beeñ knee pxusykoltoo noo David, tsiñee por Kyalbini Ntson chëb xaa:

¿Penak nii xlëe meñ nii nche lo kislyu,
ni penak nii cho cos nii pa xkiiñdy leñ kik meñ?

²⁶ Lëe kchë rey ni lëe xtisy nii xñabey lo kislyu ptyop parñee ktilyni xaa Dios ni parñee ktilyni xaa xaa nii kwle Dios.

²⁷ Nli nii lëe Herodes ni Poncio Pilato pkaal lsa leñ kyedzy re kchë xaa meñ sit ni meñ Israel par ktilyni xaa xiño Jesús nii pxaaloo lo kislyu. ²⁸ Singo mod lëe xaa beeñtsyey kchë nii nol kikoo kak destye penaadle. ²⁹ Lëe nana, Tat Tios, buy kchë xkylantseeb xaa, aan beeñ yudar xaa nii xsoob xtiitsoo parñee ktsyebty xaa kluuy xaa xtiitsoo. ³⁰ Bluuy xkylawnabeyoo tsiin kuuñ kyak xaa meñ xsyakñe ni kuuñtsyey xaa kyalntson por xtiits xiñ ntsonoo Jesucrist.

³¹ Tsiñee lëe xaa lox bitiitsni Dios, lëe laañee nche xaa pxisy, aan lëe Kyalbini Ntson kwsëeb kchë leñ styoo xaa, ni lëe xtseeb pchoo lo xaa parñee kñee xaa xtiits Dios.

Kwyody xpixwan cos

³² Tugak kwoy kik kchë meñ nii bniladzy xtiits Dios. Ni tu cho chëbty: “Xcheñsyaa nak cos re”, sink kchësy xcheñ meñ kok kchë cos, kwyody xpixwano. ³³ Con kyalwnabey gaa tugak lëe apostle kwnee nii nli pañ Jesús aan mbëe beeñlay Dios xaa. ³⁴ Kwody ni tu meñ nii nyo lyaadzy lady xaa, por lëe meñ nii chap lyu o yu gaa ptow aan lëe meñ kuni tumi go lo apostle ³⁵ par kiisy apostlo lo meñ nii no lyaadzy. ³⁶ Singo beeñtsyey tu xaa nii pcholë José. Lo xtiy Levi pkab xaa, chu nis nii lë Chipre koly xaa. Aan lëe

apostle kwnee lo xaa Bernabé. (Tiits ko nak sinak nii xñee ñe: Xaa nii xchooblady.) ³⁷ Lëë xaa pto tublë lyu nii kop xaa aan lëë xaa kuni tumi go lo apostle.

5

Xtol Ananías ni Safira

¹ Singo gak beeñtsyey tu xaa nii pcholë Ananías chop tsiil xaa Safira. Lëë xaa pto tublë lyu, ² aan pteejty xaa kchë tumi nii kwtow lo apostle, xaktyee groltyeew ptee xaa. Lëë xaa byaani stu grollo, aan chop tsiilsye xaa koknano. ³ Lëë Pedre chëb lo xaa:

—Ananías, ¿penak nii kwsëëb xaatox leñ styool par jkëëtiil Kyalbini Ntson aan kyaanil grol tumi nii kwto lyu? ⁴ ¿Pe lëdy xcheñooyayak nak lyu? Ni tsi lëew lox pto gaal, ¿pe lëdy xcheñooyayak nak tumi go? ¿Penak nii beeñtsyeyoo sinrii? Dios gon pkëëtiil, pkëëtiidyoo cholsye meñ.

⁵ Tsiñee biñ Ananías ngo, lëë Ananías byab lyu aan lëë xaa kuty. Ntseeb ptsyeb kchë meñ nii koknano. ⁶ Tsigo lëë bla xaa yeeñ nii nche siko pchal Ananías tublë ladx aan lëë xaa kujkeetsy xaa.

⁷ Lëë kwloxo siik tson wor, lëë tsiil Ananías ptsiñ. Ni tu pe nandy me. ⁸ Lëë Pedre kwnabtiits lo me chëb:

—Kwneeli dyon, ¿pe lal nii pto do lyu në do lon?

Lëë me chëb:

—Nliw, lal ngo pto noow.

⁹ Tsigo lëë Pedre chëb:

—¿Penak nii kwyotiits to par jkaal do xKyalbini Ntson Dios? Lëë meñ nii kujkeetsy tsiiloo siid ske. Lëë na lëël jkyeetsyak wil.

¹⁰ Aan wor go kazh lëë me byab kexka lo Pedre. Tsi lëë xaa yeeñ go bikche kon xaa lëë me tse lox kuty, lëë me blis xaa aan lëë me kujkeetsy xaa kwi tsiil me. ¹¹ Aan kchësy

meñ nii xniladzy xtiits Dios nii xkaal lsa siko ni kchësy meñ nii koknano ptsyeb.

Kyalntson nii beeñtsyey apostle

¹² Ndaly kyalntson beeñtsyey apostle lady meñ nii tugak xkaal lsa laañee lë lo xley Salomón. ¹³ Aan nikxe nii ni stu meñ byaxty nsyëëb lady meñ nii xniladzy xtiits Dios, bleni meñ kyedzy meñ nii xniladzy. ¹⁴ Ni lëë meñ nii xniladzy kaa ptyalyre, nikxe mguiyo nikxe gaa kwnaaw. ¹⁵ Kwlii meñ kchë meñ xsyakñë nëz aan xkix meñ meñ xsyakñë go lo ta parñee tsiñee te Pedre siquier xmalë xaa kyab lady bla meñ xsyakñë go. ¹⁶ Wi meñ kyedzy nii nche kexka Jerusalén biidni meñ xsyakñë ni meñ nii no kyalbini mal leñ styoo aan kchë meñ go byak.

Lëë Pedre ni Juan no skiib

¹⁷ Lëë xaa nii xñabey lo pxosy ni xaa saduceo xtilyni apostle porñee kchë meñ xleni apostle. ¹⁸ Lëë xaa kwnaasy apostle aan lëë xaa kwloo xaa xiskiib kyedzy. ¹⁹ Per lëë tu xangly Dios kukxaly chu skiib wor kyool aan lëë angly kwlii xaa skiib chëb:

²⁰ —Kol tsi lidzy Dios aan kol kutiits lo meñ xa nak kyalmbañ nii xneetsy Jesús.

²¹ Lëë byaani kash lyu silyga, lëë xaa kwsëëb leñ lidzy Dios aan lëë xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios lo meñ sinak chëb angly lo xaa.

Mentre gaa lëë xaa nii xñabey lo pxosy ni lëë xaa nii nak ksa pxosy ptop kchë xaa kol nii xñabey nii no Israel. Loxsy ngo lëë xaa kwnabey kchoo apostle skiib. ²² Per tsi lëë mayor ptsiñ chu skiib, cho sëre gaa, aan lëë mayor kuknitiits, ²³ chëb:

—Tsiitsy nyoogw chu skiib ptsiñ noo, lëë soldaad kaa nche nap chu puert. Per tsiñee lëë noo pxaly chu puert, ni stu cho kintre leeño.

²⁴ Tsiñee lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni lëe xaa nii xkyënap lidzy Dios biño, lëe xaa kwnabtiits lsa lo xcombañer xaa, xñee xaa: Nli gaa axte pa lo kyal kchë cos re. ²⁵ Ngo nchenee xaa tsi lëe tu meñ ptsiñ chëb:

—Lëe xaa nii gon kwloo do skiib no kluuy xtiits Dios lo meñ leñ lidzy Dios.

²⁶ Tsigo lëe xaa nii xñabey lo mayor ni lëe mayor kukxi xaa, per psaksidre xaa xaa, porñee ptsyeb xaa ndeekyo meñ kyedzy xaa. ²⁷ Tsiñee lëe xaa ptsiñni xaa, lëe xaa pso xaa grolyee lady kchë xaa kol nii xñabey, aan lëe xaa nii xñabey lo pxosy chëb lo xaa:

²⁸ —Lëe noo bñeel lo do gon nii nodre nii kseety to lë Jesús. Aan biñdy to tiits, sink lëe do no kiisy xiwseedy to tyub Jerusalén, aan chakladzy to jkëeki do lëe noo xkyalkuty Jesús.

²⁹ Tsigo lëe Pedre ni lëe stubla apostle kwëb chëb:

—No nii klo xtiits Dios ksoob noo que xtiits chol meñ lo kislyu re. ³⁰ Lëe xDios pxusykoltoo no beeñ kpañ Jesús, xaa nii pkëe do lo crusy. ³¹ Lëe Dios psoob Jesús nëzli parñee kñabey Jesús ni parñee kteelaa Jesús meñ Israel nii ktikche styoo. ³² Ksa noo Kyalbini Ntson nii xtee Dios lo meñ nii xsoob xtiits xaa xñee nii nli beeñtsyey Dios nrii.

³³ Tsiñee lëe xaa xñabey biñ ngo, per nli busy blëe xaa aan wor go kazh kokladzy xaa nyuty xaa apostle. ³⁴ Per lady kchë xaa xñabey go no tu xaa fariseo nii pcholë Gamaliel. Maestre ley xaa ni xsal gaa meñ xaa. Lëe xaa kwsoli aan lëe xaa kwnabey pchoo apostle ley xisy wiñ.

³⁵ Loxsye ngo lëe xaa chëb lo xaa xñabey:

—Kchësy to xaa Israel, siñee nche do nu, kol kyeñ gon pe kuñ do xaa gue. ³⁶ Kol ksaladzy gaanoo nii penaadle pchoo tu xaa nii pcholë Teudas, xñee xaa nii tu xaa non nak xaa, aan kwsëeb siik tap kyoow meñ xlad xaa. Per blyëedy lëe xaa beety meñ, aan kchësy meñ nii kwsëeb

xlad xaa pchoots klyaal, aan lëe xcuent xaa byal sikootyee. ³⁷ Kok xtsedyako, leñ tse nii chaa cens, lëe tu xaa Galilea nii pcholë Judas pchoo, aan singo gak ndaly meñ kwsëeb xlad xaa, per lëe meñ beety xaa, aan lëe kchësy meñ nii kwsëeb xlad xaa pchoots klyaal. ³⁸ Por ngo lëen xñe lo do: Kol ksaan xaa gue, jkaaldy to xaa. Por deelñee kiksye chol meñ xlyañ nii chuuñtsyey xaa sitsiñ tse nii lëew kyal. ³⁹ Per deelñee xtsiñ Dios kayuuñtsyey xaa, chilody jkwëes to low. Kol kap cuent, toontlaa Dios no ktilyny do.

⁴⁰ Kchësy xaa xñabey go psal xtiits Gamaliel. Loxsye ngo lëe xaa kwtsyetsy apostle. Lëe xaa ptee xcheñ xaa ni lëe xaa chëb nii nodre nii kseety xaa lë Jesús, per lëe xaa blaa xaa. ⁴¹ Lëe apostle pchoo lady xaa xñabey go xle xaa porñee lëe Dios ptee tiitspey psaksi meñ go xaa por xtiits Jesús. ⁴² Aan psaandy xaa, sink ksatyee tse kwnee xaa lo meñ nii lëe Jesús xaa nii pxaal Dios biid kteelaa meñ lo tol. Kchë ngo kwnee xaa lo meñ leñ lidzy Dios ni kchë ngo kwnee xaa tsiñee kwey xaa lidzy meñ.

6

Lëe meñ nii xnildazy xtiits Dios xso kadzy xaa nii kuñ yudar

¹ Leñ tse go, como lëe meñ nii xnildazy xtiits Dios ptyalyre, lëe xaa Israel nii xñee tiitsë griego chëb lo xaa Israel nii xñee tiitsë hebreo nii xtyoontsidy kwnaa viud nii xñee tiitsë griego tsi lëe nii xtyaaw xkaasy. ² Tsigo lëe ksa tsiipchop apostle ptop kchësy meñ nii xnildazy xtiits Dios aan lëe xaa chëb:

—Buendyo nii ksaan noo kluuy noo xtiits Dios par kiisy noo nii ktyaaw. ³ Por ngo, beetsy, kol kyub kadzy xaa nii chap to confians, xaa nii xyeñ, ni xaa nii nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo, aan kol ktee tsiñ re lo xaa. ⁴ Lëe noo tugak kutiitsni Dios ni lëe noo kluuy xtiits xaa.

⁵ Byo nii kwnee apostle styoo xaa nii xnildzy xtiits Dios, aan lëë xaa kwle tu xaa nii pcholë Xteb. Tyub styoo Xteb xnildzy Xteb Dios ni nyoo gaa nii no Kyalbini Ntson leñ styoo Xteb. Ni lëë xaa kwle Felip, ni Prócoro, ni Nicanor, ni Timón, ni Parmenas, ni Nicolás, tu xaa Antioquía nii penaadle bnildzy xlay meñ Israel. ⁶ Loxsye ngo lëë xaa kuni xaa nii kwle xaa lo apostle, aan lëë apostle kwnab lo Dios por kchë xaa go ni lëë apostle pxob ña xaa kik xaa go.

⁷ Lëë xtiits Dios pkaasyre, ni lëë meñ nii xnildzy ptyalyre Jerusalén, aan axte wi bla xipxosy meñ Israel bnildzy.

Lëë xaa xñabey xñaasy Xteb

⁸ Kokni Dios Xteb. Ngo nii ptee xaa tiitspey beeñtsyey Xteb kyalntson lady meñ. ⁹ Lëë bla xaa Cirene, ni xaa Alejandría, ni xaa Cilicia, ni bla xaa kyedzy Asia, nii chi ktoo nii lë Libertados, bislo ptilytiitsni Xteb. ¹⁰ Per xlyëbty xaa lo Xteb, porñee nonsyke Kyalbini Ntson xsyaab leñ kik Xteb pe cos ktikche Xteb lo xaa. ¹¹ Tsigó lëë xaa kwtiix bla xaa nii këb nii biñ kwneenë Xteb Moisés ni Dios. ¹² Lëë xaa pkiily meñ kyedzy ni xaa kol ni maestre ley. Singo mod lëë xaa kwnaasy Xteb aan lëë xaa kukso xaa lo xaa xñabey. ¹³ Byubak xaa meñ nii kwnee xuuy chëb:

—Lëë xaa gue tugak nonee në lidzy Dios ni xley Dios. ¹⁴ Ptsyon noo kwnee xaa nii lëë Jesús Nazaret knitylo lidzy Dios ni lëë xaa me ktsëë kchë costumbre nii psaan Moisés lo no.

¹⁵ Tsigó lëë xaa xñabey ni lëë kchë meñ nii nche sob siko buy lo Xteb, aan lëë xaa kon nii chak lo Xteb si chak lo tu angly.

7

Kchë tiits nii kwnee Xteb

¹ Tsigo lëë xaa nii xñabey lo pxosy kwnabtiits lo Xteb chëb:

—¿Pe nli nii kwneel kchë nii xkëëkiy meñoo?

² Lëë Xteb kwëb chëb:

—Beetsy, kchësy to siñee nak to xaa kyedzy re, xñabaa lo do nii jkëëtyag to choplan xtitsaa. Worñee gon lëë pxusykoltoo no Abraham bii no nëz Mesopotamia, lëë Dios ntson byaklo lo xaa, antes nii kyey xaa nëz xtañ meñ Harán, ³ lëë Dios chëb lo xaa: “Psaan xtañoo ni kchësy meñ liidzyoo, aan kwey tañ nii kluyaa lool.” ⁴ Tsigo lëë Abraham pchoo xtañ meñ Caldea aan lëë xaa kutso nëz Harán. Lëë loxsye kuty pxosy xaa, lëë Dios biidni xaa tañ re, laañee no do nina. ⁵ Per ni tublë lyu pteejty Dios lo xaa tañ re, per ni tu laa nsyo tu niy xaa pteejty Dios. Aan nikxe nii chapy xaa mëed tiemp ko, lëë Dios chëb nii lëëw ktee xaa lo xiñ xaa tsi lëë xaa lox kety. ⁶ Ni lëë Dios chëb kazh nii lëë kchë meñ nii sëed lo xtiy xaa tsitso xtañ meñ sit, ni lëë meñ sit jkuñ xaa tsiñ, ni lëë meñ sit ksaksi xaa tap kyoow iz. ⁷ Per lëë Dios chëbak nii lëë xaa ksaksi kchë meñ sit nii jkuñ meñ Israel tsiñ, aan loxsye ngo lëë meñ Israel kchoo siko, aan lëë meñ Israel kiid kutiitsni Dios nu. ⁸ Lëë Dios kwnee lo Abraham, aan lëë Dios kwnabey nii tsobey xaa, sinak tu señ nii lëë Dios tugak kakni xaa. Por ngo, tsi lëë xiñ xaa Isaac koly, tse nii ptsiil xaa xmal, lëë Abraham kwlobey xaa, aan singo gak beeñsyey Isaac xiñ xaa Jacob, aan singo gak kwlobey Jacob ksa tsiipchop xiñ xaa. Lëë xiñ Jacob nak pxusykoltoo ksa tsiipchop xtiy meñ Israel.

⁹ Betsy xiñ Jacob nak José, aan por kyalmbidy lëë xaa pto xaa par kyey xaa Egipto. Per lëë Dios kokni José, ¹⁰ ni lëë Dios pteelaa xaa kchëlo kyalnë, ni Dios kaa ptee kyalchak lo xaa. Lëë Dios beeñ nii byo xmod José styoo Faraón rey Egipto. Ngo nii lëë xaa pso José kok José xtisy Egipto aan axte wi lidzy rey kwnabey José.

¹¹ 'Tsi lëe kpiñ biid, mban kwte meñ tyub Egipto ni Canaán, aan ptsyoldy pe nyaw pxusykoltoo no. ¹² Per tsi lëe Jacob biñ nii lëe xobxtily no Egipto, lëe xaa pxaal xiñ xaa siko, xaa nii kok pxusykoltoo no. Lëe xaa kwey primer viaj. ¹³ Lëe pchopo viaj lëe José pchoo neñlo lo betsy, aan lëe gaa xaa byuumbey xaa. Singo lëe rey Egipto koknan pa lo tiiy sëed José. ¹⁴ Loxsye ngo lëe José chëb lo betsy: "Kol tsikxi pxosy no ni meñ lidzy no." Tsongalyptsiiipkyay meñ lidzy xaa ptsiñ Egipto. ¹⁵ Singo nak nii lëe Jacob kutso Egipto, siko kuty xaa, ni siko kuty pxusykoltoo no. ¹⁶ Lëe kwloxo bla iz lëe kchë xtsit xaa byey Siquem, aan lëew pkyeetsy leñ paa nii kwxii Abraham con tumi lo xiñ Hamor.

¹⁷ 'Lëe tsi lëe tiits nii chëb Dios lo Abraham mer kak cumplir, lëe meñ Israel ptyaly Egipto. ¹⁸ Aan lëetyee gaa tiemp ko lëe tu rey nii byuumbeydy José kwsob kwnabey Egipto. ¹⁹ Lëe rey go pkëeti xtiiy no ni lëe xaa psaksi pxusykoltoo no, xoo kwnabey xaa psëeb pxusykoltoo no xiñ xaa nii lox chaly parñee kety mëed. ²⁰ Tiemp ko koly Moisés. Tu mëed nii byo styoo Dios kok xaa, aan lëe pxosy xaa kwloolan xaa tson mëe. ²¹ Per tsiñee pchilodre ngolan xaa xaa, lëe xaa psëeb xaa, aan misme xiñtsyaap rey Egipto blis xaa, aan lëe me kon xaa sinak nii nyak xaa xiñ me. ²² Ngo nii pseedy Moisés kchë nii xseedy meñ Egipto, ni kok ndaan xaa por kchë nii kwnee xaa ni beeñtsyey xaa.

²³ 'Choow iz Moisés tsi lëe xaa kwlokyeñ tsitedy xaa lo meñ xkyedzy xaa, meñ Israel. ²⁴ Siko kon xaa nii lëe tu xaa Egipto no ktee xcheñ tu xaa xkyedzy xaa. Aan parñee kla xaa xaa xkyedzy xaa, lëe xaa beety xaa Egipto go. ²⁵ Nladzy xaa tsaaplaa nyeñ meñ xkyedzy xaa nii lëe Dios kteelaa meñ xkyedzy xaa por lëe xaa, per byeñdy meñ xkyedzy xaaw. ²⁶ Lëe byaani lyu, lëe Moisés

kon nii lëe chop xaa Israel nche ktily aan como lëe xaa kokladzy ntsily xaa xaa lëe xaa chëb: “Betsy to. ¿Penak nii singue nche ktily do?” ²⁷ Tsigo lëe xaa nii no ktee cheñ xcombañer pchëep Moisés, aan lëe xaa chëb: “¿Cho psoo gaal nii kñabeyoo loo noo, ni cho në lool nii kakoo xixtisy noo? ²⁸ ¿Ote chakladzyoo yak kutyoo naa sinak beetyoo xaa Egipto neeg?” ²⁹ Tsi lëe Moisés biñ ngo, lëe xaa pxooñ aan lëe xaa si nëz xtañ meñ Madián. Siko kwyo xaa ni siko koly chop xiñ xaa.

³⁰ Lëe kwloxo choow iz, lëe tu angly byaklo lo xaa lo tu yakitsy nii noyek kexka xan kiy nii lë Sinaí. ³¹ Ntseeb psee Moisés kon ngo. Tsi lëe xaa big par kan ngui xaaw, lëe xaa biñ tsiy Dios nii xñee: ³² “Naa nak xDios pxusykoltool, naa nak xDios Abraham, xDios Isaac ni xDios Jacob.” Tsigo lëe Moisés bislo xisy porñee tir xtsyeb xaa, aan byaxty xaa nyuy xaa. ³³ Per lëe Dios chëb lo xaa: “Blity laboo, por ntson laañee nosubniyoo. ³⁴ Chanaa xa këksaksi meñ Egipto meñ nii ngab lon. Por ngo lëen byety par kteelaan meñ nii ngab lon. Na të tsiin kxalaa lii Egipto.”

³⁵ 'Klo chëb meñ kyedzy lo Moisés: “¿Cho psool nii kñabeyoo loo noo ni cho në lool nii kakoo xixtisy noo?” Per lëe Dios pxaal xaa sinak tu xaa xñabey ni sinak tu xaa nii xteelaa. Lëe angly nii byaklo lo xaa lo yakitsy nii noyek kokni xaa. ³⁶ Lëe Moisés kwlii pxusykoltoo no Egipto, ni beeñtsyey gaa xaa kyalntson Egipto, ni chu Nistoo Nixñë, ni tyub tañ pidzy nii kwtedy xaa choow iz ksa xaa pxusykoltoo no. ³⁷ Ni misme gaa Moisés chëb lo meñ Israel: “Lëe Dios kxaal tu profet nii kchoo lady to, sinak nii pxaal xaa naa.” ³⁸ Lëe gak Moisés pkaal lsa ksa pxusykoltoo no tañ pidzy. Lëe angly nii kwnee lo xaa kiy nii lë Sinaí kokni xaa. Lëe xaa pkaaxcuent xtiits ntson Dios nii xnee kyalmbañ par kteso xaaw lo no.

³⁹ Per koklasty pxusykoltoo no nsoob xtiits xaa, sink lëë pxusykoltoo no kokladzy mbikche nyey Egipto. ⁴⁰ Lëë pxusykoltoo no chëb lo Aarón: “Chakladzy noo nii ksaal tu mdyo nii nech loo noo, por toon pe cos kok Moisés nii kwlii lëë noo xtañ meñ Egipto.” ⁴¹ Tsigo lëë xaa psaa tu mdyo nii chak si chak tu becerr, ni lëë xaa beety ma mbañ par kokon xaa ma lo mdyo go. Loxsye ngo lëë xaa beeñtsyey tu lni par kleni xaa mdyo nii kwya con ña xaa. ⁴² Ngo nii lëë Dios psaan pxusykoltoo no par kleni xaa kchë mëly nii xsaani leñ kpaa. Sinrii kë leñ xkitsy Dios nii pkëë kchë profet:

Lo choow iz nii kunsë do tañ pidzy,
¿pe beety to ma dyon, par kokon do ma lon?

⁴³ Psoobty to tiits gon,
sink lëë do kwënoy lidzy mdyo nii lë Moloc,
ni lëë do kwënoy xmëly ximdyo do Renfán,
mdyo nii psaa do par kleni do.

Por ngo lëen kwi lëë do xtañ do,
aan lëë do kxalaa tu laañee mastre sit lo Babilonia.

⁴⁴ Tyub nii kwyo pxusykoltoo no tañ kwënoy xaa lidzy Dios nii kwya con ladx. Leeño kwytsey table nii kë ley. Lëë yu go kwya sinak nii kwnabey Dios lo Moisés, tsiñee chëb xaa nii ksa xaaw sinak nii kon xaaw. ⁴⁵ Lëë pxusykoltoo no byaani yu go aan tsi lëë meñ xkyedzy no ptsiñ xtañ meñ sit ksa Josué, wiw ptsiñni xaa. Siko kwlii Dios kchë meñ nii nol kyedzy ko par ktee Dios kyedzy ko lo pxusykoltoo no. Aan singo kwëngob xaa yu go axte xtiemp David. ⁴⁶ Lëë rey David bleni Dios, aan kokladzy xaa nsaa xaa tu laañee nyo xDios meñ Israel. ⁴⁷ Per lëë Salomón nak nii psaa lidzy Dios. ⁴⁸ Nikxe nii nody Dios nii sob kpaa leñ yu nii cha con ña meñ. Sinak chëb Dios lo profet:

⁴⁹ Kpaa nak laañee sobaa xñabeyaa,

lo kislyu xson niyaa.

¿Xa xña yu nii ksa do par naa? xñee Dios,
¿o xa xña gaa laañee kxiladzyaa?

⁵⁰ ¿Pe lëdy con ñan nayak psan kchë cos?

⁵¹ 'Per lëe do, chëb Xteb, tugak nguiedzy nak styoo do. Chaklasty to jkëetyag to xtiits Dios. Nak to sinak meñ nii xyuumbeydy Dios. Tugak xtilyni do Kyalbini Ntson. Lëesyak pxusykoltoo do nak to. ⁵² ¿Pe kwyo tu profet dyon nii psaksidy pxusykoltoo do? Lëe pxusykoltoo do beety kchë xaa nii kwnee nii lëe Crist kiid, aan lëe na nii lëe Crist biid, lëe do kokniladzy xaa ni lëe do beety xaa. ⁵³ Lëe angly biidni xley Dios lo do, per xsaldy tow.

Xkyalkuty Xteb

⁵⁴ Tsiñee lëe xaa xñabey lox biñ kchë nii kwnee Xteb, per nli busy blëe xaa lo Xteb axte chawlay xaa. ⁵⁵ Tsigo lëe Xteb nii nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo blëp lo leñ kpa aan lëe xaa kon xkyalntson Dios, ni lëe xaa kon nii lëe Jesús kusoli kwi Dios nëzli. ⁵⁶ Aan lëe xaa chëb lo xaa xñabey:

—¡Kol kuy leñ kpa gaano! Lëen chan nii lëe Xiñ Dios nii pxaal xaa so kwi xaa nëzli.

⁵⁷ Per lëe xaa xñabey koñee ptsetyag, aan lëe xaa bislo chuptye yë xaa, lëe xaa kwseñ Xteb. ⁵⁸ Lëe xaa kwlii Xteb leñ kyedzy aan lëe xaa pteekyo Xteb. Lëe tu xaa nii pcholë Saulo byaani xab kchë meñ nii kukteekyo Xteb. ⁵⁹ Aan mentre lëe xaa no kteekyo Xteb, lëe Xteb chëb lo Jesús:

—Jesús, pkaaxcuent xkyalbiniin.

⁶⁰ Loxsye ngo lëe xaa psoxib aan lëe xaa kwchuptye nguiedzy xñee xaa:

—Tat Tios, ksaldyoo xtol meñ re.

Aan loxsye kwnee xaa singo, lëe xaa kuty.

8

¹ Aan kwyo Saulo conforme nii kuty Xteb.

Lëë Saulo kënlaag meñ nii xniladzy xtiits Dios

Misme tse go lëë meñ bislo xsaksi meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no Jerusalén aan kchësy meñ nii xniladzy pchoots klyaal tyub xtañ meñ Judea ni Samaria. Xaktyee apostle byaan Jerusalén. ² Lëë bla xaa nii buen styoo kujkeetsy Xteb ni mban biiñ xaa. ³ Mentre gaa lëë Saulo kënlaag meñ nii xniladzy xtiits Dios, xsyëëb xaa yu por yu xkwii xoo xaa kwnaa ni mguiy chilo xaa skiib.

Lëë Felip xluuy xtiits Dios lo meñ Samaria

⁴ Per lëë kchë meñ nii pchoo Jerusalén xluuy xtiits Dios nii xteelaa laañee xtsiiñtyee meñ. ⁵ Wi Felip pchoo Jerusalén, aan lëë xaa kwey leñ kyedzy Samaria aan lëë xaa bislo xñee xaa lo meñ nii lëë Jesús nak xaa nii pxaal Dios. ⁶ Tsiñee lëë meñ kon kchë kyalntson nii chuuñtsyey Felip, lëë meñ pkaal lsa par jkëëtyag meñ nii xñee Felip. ⁷ Ndaly meñ nii no kyalbini mal leñ styoo byak, aan chuptyyë kyalbini mal xchoo leñ styoo meñ go, ni ndaly meñ nii kutoo ni meñ nii xsyëdy byak. ⁸ Por ngo ble meñ kyedzy ko.

⁹ Per leñ kyedzy ko kwyo tu xaa nii pcholë Simoñ. Chu-uñtsyey xaa kyalbruj aan chuuñ ksee xaa meñ Samaria, xñee xaa nii tu xaa non nak xaa. ¹⁰ Kchësy xaa wiñ ni xaa kol xkëëtyag xtiits xaa aan xñee meñ:

—Lëë xaa gue noy xkylwnabey Dios.

¹¹ Kchësy meñ psal xaa, porñee con xkylbruj xaa xtse beëñ ksee xaa meñ. ¹² Per tsiñee lëë meñ bnildadzy xtiits Jesús nii ptsiñni Felip, lëë meñ byeñ xa nak xkylwnabey Dios, ni lëë meñ kwchobnis, nikxe mguiyo nikxe gaa kwnaaw. ¹³ Aan axte wi Simoñ bnildadzy ni kwchobnis,

aan lëe xaa bislo kwënal xaa Felip, xsee xaa chan xaa kchë kyalntson nii chuuñtsyey Felip.

¹⁴ Tsiñee lëe apostle nii ncheno Jerusalén biñ nii lëe meñ Samaria bniladzy xtiits Dios, lëe xaa pxaal Pedre ni Juan siko. ¹⁵ Tsiñee lëe xaa ptsiñ, lëe xaa kwnab lo Dios por kchë meñ Samaria nii bniladzy parñee sëeb Kyalbini Ntson leñ styoo meñ go. ¹⁶ Porñee lëe meñ go kwchobnis worñee bniladzy meñ go xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús, per ni tu leñ styoo meñ go karty sëeb Kyalbini Ntson. ¹⁷ Lëe Pedre ni Juan pxob ña kik meñ go, aan lëe Kyalbini Ntson kwsëeb leñ styoo meñ go.

¹⁸ Tsi lëe Simoñ kon nii lëe Kyalbini Ntson xsyëeb leñ styoo meñ tsi lëe apostle xob ña kik meñ, lëe xaa kwlii tumi, ¹⁹ aan lëe xaa chëb:

—Kol kneetsy kyalwnabey gue lon parñee kchë kik meñ nii kxobaa ñan sëeb Kyalbini Ntson leñ styoo.

²⁰ Tsigo lëe Pedre chëb:

—Deelba nitylool kchë xtumil. ¿Xa nanoo nii sil nii xkady Dios? ²¹ Nongualdy nii kuuñtsyeyoo tsiñ nii chuuñtsyey noo, por chan Dios nii nguidy no styool. ²² Psaan xtoloo, aan kwnab lo Dios nii ktsily xaa tol nii psya leñ styool. ²³ Por chanaa nii tir chak mbiidyoo, ni chanaa nii xlaady tol lii.

²⁴ Tsigo lëe Simoñ kwëb chëb:

—Kol nab lo Dios por naa, parñee ktsyooldyaa kchë nii në do lon.

²⁵ Loxsye bitiits apostle cho nak Jesús, ni loxsye bluuy xaa xtiits Dios, lëe xaa bikche sey xaa Jerusalén, aan ndaly kyedzy Samaria nii ptedy xaa bluuy xaa xtiits Dios.

Lëe Felip chutiitsni tu xaa Etiopía

²⁶ Loxsye ngo, lëe tu xangly Dios chëb lo Felip:

—Ligier kwey nëz kyety, nëz nii xchoo Jerusalén xtsiñ Gaza.

Lëe nëz ko xtyedy nëz tañ pidzy. ²⁷ Lëe Felip si aan lëe tu xaa Etiopía pkaa lo xaa nëz. Tu xaa non nak xaa go, lëe xaa xkotsey kchë xtumi kwnaa nii nak rey Etiopía nii lë Candace. Lëe xaa kukiily lay lo Dios Jerusalén. ²⁸ Lëe xaa sey xtañ xaa, sobsye xaa leñ tu carret, xlab xaa libre nii pkëe profet Isaías. ²⁹ Tsigo lëe Kyalbini Ntson chëb lo Felip:

—Big kex xan carret ke.

³⁰ Tsi lëe Felip big, lëe xaa biñ nii lëe xaa Etiopía go no klab libre nii pkëe profet Isaías. Tsigo lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe xyeeñoo libre nii no klaboo?

³¹ Lëe xaa Etiopía chëb:

—¿Xa kyeeñ no deelñee kindy cho kñë lon xa nako?

Tsigo lëe xaa chëb lo Felip:

—Kwyëp aan kwsob kwin.

³² Sinrii xñee laañee no klab xaa Etiopía go:

Sinak nii chixi meñ mëkwxiiily nii kety, kuxi meñ xaa, ni nak xaa sinak tu mëkwxiiily nii chuptyëdy tsi xtsiib meñ ma, por kwchuptyëdy xaa.

³³ Psaksi meñ xaa, aan ni tu cho beeñdy xkyalxtisy xaa.

¿Cho lëe nii kñë xa kok kchë meñ nii kwyo xtiemp xaa?

Por lëe xaa seyle, sodre xaa lo kislyu.

³⁴ Tsigo lëe xaa Etiopía chëb lo Felip:

—Beeñ favor kwnë lon dyon cho por lëe xñee profet nrii, ¿pe por lëe xaaw, ote por stu meño yak?

³⁵ Lëe Felip bislo chëb xa nak laañee no klab xaa, aan singo mod lëe Felip chëb lo xaa cho nak Jesús. ³⁶ Lëe tsi lëe xaa sitedy tu laañee no nis, lëe xaa Etiopía chëb lo Felip:

—Xaatee mbëe no nis nu. ¿Pe chiloody kaa dyon chobnisaa?

³⁷ Lëe Felip chëb:

—Deelñee xniladzyoo tyub styool, schilow.

Lëe xaa Etiopía kwëb chëb:

—Xniladzyaa nii Jesucrist nak Xiñ Dios.

³⁸ Tsigo lëe xaa kwnabey kwsotse carret, aan lëe xaa kwsëeb lo nis chop xaa Felip, aan lëe Felip pchoobnis xaa. ³⁹ Tsi lëe xaa pchoo lo nis, lëe xKyalbini Ntson Dios biy Felip. Aan bikchedre nyan xaa Felip, per xle xaa lëe xaa byo nëz. ⁴⁰ Tsi lëe Felip byeñ lëe xaa tse so tu kyedzy nii lë Azoto, siko pchoo xaa lëe xaa si Cesarea. Aan kchë kyedzy nii kwtedy xaa bluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús.

9

Lëe Saulo xniladzy xtiits Jesús

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

¹ Mentre gaa lëe Saulo tugak nonee nii lëe xaa kuty xpëedscuel Jesús. Por ngo, lëe xaa kunee lo xaa nii xñabey lo pxosy. ² Aan lëe xaa kwnab tublë kitsy parñee con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy lëe xaa tsinaasy kchë meñ nii no xlad Jesús nii chi kchë ktoo nii sob Damasco. Nol kik xaa nii lëe xaa tsikni kchë meñ nii kñaasy xaa Jerusalén, nikxe kwnaaw nikxe gaa mguiyo. ³ Per lëe xaa merle ktsiñ Damasco, tsi lëe tu bini nii sëed sëeb kpaabibely kyako kwi xaa. ⁴ Lëe xaa byab lyu, aan lëe xaa biñ tsiy tu xaa nii xñee:

—Saulo, Saulo, ¿penak nii xsaksil naa?

⁵ Tsigo lëe Saulo kwnabtiits chëb:

—¿Chool?

Aan lëe tsiy xaa go kwëb chëb:

—Naa nak Jesús, xaa nii xsaksil.

⁶ Tsigo lëe Saulo bislo xisy lo kyalxtseeb chëb:

—¿Pe cos chakladzyoo nii kuuñtsyeyaa?

Aan lëe Jesús chëb:

—Kuxche aan kwey leñ kyedzy. Siko no tu xaa nii kñë pe cos kuñoo.

⁷ Kchë xaa nii ksa Saulo si ptsyeb, porñee biñ xaa tsiy xaa nii kwnee, per ni tu cho kondy xaa. ⁸ Loxsye ngo lëë Saulo kuxche lo lyu, per tsi lëë xaa pxaly lo xaa pchilodre nyan xaa. Nak nii lëë xaa nii ksa xaa si kwseñ ña xaa par ktsiñ xaa Damasco. ⁹ Siko kwlës xaa tson kpidz. Pchilody nyan xaa, aan ni tu pe tawdy xaa ni ni tu pe kowdy xaa.

¹⁰ Leñ kyedzy Damasco kwyo tu xaa nii xniladzy xtiits Dios nii pcholë Ananías. Lëë Dios byaklo lo xaa lo tu mgaan chëb:

—¡Ananías!

Aan lëë Ananías kwëb chëb:

—Lëen nrii, Tat Tios.

¹¹ Tsigo lëë Dios chëb:

—Kuxche aan kwseñ nëz nii xñee meñ Tubli, aan tsiñee ktsiñoo laañee sob lidzy Judas kwnabtiits por tu xaa Tarso nii lë Saulo. Lëë xaa noyutiitsni naa. ¹² Lëë xaa kon tu xaa nii lë Ananías lo mgaan nii xsyëëb laañee nix xaa, xob ña lady xaa parñee kpikche kan xaa stub.

¹³ Tsiñee lëë Ananías biñ ngo, lëë Ananías chëb:

—Tat Tios, ndaly meñ noyutiits lon xa nak xaa go ni kchë kyalnë nii no kteedy xaa kchë meñ nii xniladzy lii nii no leñ kyedzy Jerusalén. ¹⁴ Lëë na lëë xaa sëëdak nu con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy par koy xoo xaa kchë meñ nii xniladzy lii.

¹⁵ Per lëë Dios chëb:

—Kwey, por lëë xaa kwlen parñee kluuy xaa xtitsaa lo meñ sit ni lo xrey meñ sit ni lo meñ Israel. ¹⁶ Lëen kluy kchë kyalmban nii tedy xaa por naa.

¹⁷ Tsigo lëë Ananías kwey laañee kwlës Saulo. Tsiñee lëë xaa kwyo leñ yu, lëë xaa pxob ña xaa lady Saulo aan lëë xaa chëb:

—Saulo, lëe Jesús, xaa nii byaklo lool nëz nii sëedoo, pxaal naa parñee kpikche kanoo stub ni sëeb Kyalbini Ntson leñ styool.

¹⁸ Wor go kazh lëe tublë cos nii nyaa si nyaa lbey pchoo lo xaa aan lëe xaa kon stub. Tsigo lëe xaa kuxche aan lëe xaa kwchobnis. ¹⁹ Loxsye ngo lëe xaa taw par jkaa xaa fuersy stub.

Lëe Saulo xluuy xtiits Dios Damasco

Lëe Saulo kwlës bla kpidz lo meñ nii xnildazy xtiits Dios nii no Damasco, ²⁰ aan lëe xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios lo meñ leñ ktoo, xñee xaa nii lëe Jesús nak Xiñ Dios. ²¹ Kchësy meñ nii pkëëtyag nii kwnee xaa xsee, xñee:

—¿Pe lëdy lëe xaa gue nayak kënlaag kchë meñ Jerusalén nii no xlad Jesús? ¿Ni pe lëdy kaa par tsikni xaa kchë meñ nii kñaasy xaa lo xaa xñabey lo pxosy sëed xaa nu?

²² Per lëe Saulo pkaare fuersy, aan axte beeñ kchop xaa kik kchë meñ Israel nii no Damasco, tsiñee xñee xaa lo meñ nii nli lëe Jesús nak xaa nii pxaal Dios.

Lëe Saulo xtyelaa lo meñ Israel

²³ Lëe kwloxo bla kpidz, lëe meñ Israel kwnee lsa dyon xa kuty xaa Saulo, ²⁴ per blyëedy lëe Saulo koknano. Aan tsel kyool ni yutsye kwche mbës xaa chu puert nii kë chu kyedzy par kuty xaa Saulo. ²⁵ Per lëe meñ nii no xlad Saulo kwloo Saulo leñ tu tskwidy ngol aan lëe xaa blity meñ tub chex pyedzy nii ntse kyako kyedzy wor kyool, aan singo lëe Saulo kwtelaa.

Lëe Saulo xtsiñ Jerusalén

²⁶ Tsiñee lëe Saulo ptsiñ Jerusalén, lëe xaa kokladzy nsyëeb xaa lady meñ nii nakle xpëedscuel Jesús, per kchësy meñ ptsyeb kon xaa porñee bnilasty meñ nii wi xaa tse nak xpëedscuel Jesús. ²⁷ Per lëe Bernabé kuni xaa lo

apostle. Aan lëë Bernabé bitiits nii lëë Saulo kon Jesús nëz, ni lëë xaa bitiits xa mod kwnee Jesús lo Saulo, ni lëë xaa bitiits nii ptsyebty Saulo kwnee Saulo lo meñ Damasco cho nak Jesús. ²⁸ Loxsye ngo lëë Saulo kwsëëb lady xpëëdscuel Jesús leñ kyedzy Jerusalén aan lëë xaa bislo xñee xaa cho nak Jesús lo meñ. ²⁹ Bitiitsni xaa ni ptilyitiitsni xaa meñ Israel nii xñee tiits griego, per lëë meñ go kwyoxko kuty xaa. ³⁰ Tsiñee lëë meñ nii nak xpëëdscuel Jesús byeño, lëë xaa kuni Saulo kyedzy Cesarea, aan siko lëë xaa pxaal xaa nëz Tarso.

³¹ Leñ tse go mbëë pañ kchë meñ nii bniladzy xtiits Dios nii kwoy Judea, ni Galilea, ni Samaria ni ptsyeb meñ go Dios. Lëë Kyalbini Ntson beeñ meñ go yudar, por ngo lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios ptyalyre.

Lëë Eneas xyak

³² Leñ tse go lëë Pedre kutedy lo kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan lëë xaa kutedy lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no leñ kyedzy nii lë Lida. ³³ Leñ kyedzy ko lëë xaa kutedy lo tu xaa nii pcholë Eneas. Kok xon iz nii chilody tsische Eneas, porñee tyub xaa kutoo. ³⁴ Lëë Pedre chëb lo xaa:

—Eneas, lëë Jesucrist kuuñ kyak lii. Kuxche aan ptuub xtal.

Wor go kazh lëë Eneas kuxche, ³⁵ aan kchësy meñ Lida ni meñ Sarón nii kon kuxche Eneas bniladzy xtiits Dios.

Lëë Dorcas xpañ

³⁶ Tiemp ko kwoy tu kwnaa nii xniladzy xtiits Dios leñ kyedzy Jope nii pcholë Tabita. (Lëë con tiits griego xñee meñ me Dorcas.) Tugak chuñ me yudar meñ nii no lyaadzy. ³⁷ Lëë Dorcas kwxaaknë aan lëë me kuty. Loxsye pkasy meñ me, lëë me pxob meñ tu leñ yu nii sob klaa. ³⁸ Kexka Lida nche Jope. Por ngo, tsiñee lëë meñ Jope nii

xniladzy xtiits Dios biñ nii lëe Pedre so leñ kyedzy Lida, lëe meñ go pxaal chop xaa nii kunitiits lo Pedre chëb:

—Klyëedyoo, sinusy kol tsoo Jope.

³⁹ Lëe Pedre sinal aan tsiñee lëe xaa ptsiñ, lëe meñ kuni xaa laañee xoob tuukwnaa go, aan lëe kchësy kwnaa viud ptyop kyako kwi xaa choon xluuy kchë vestid ni mankw nii psaa Dorcas worñee bii mbañ me. ⁴⁰ Tsigo lëe Pedre kwlii kchësy meñ ley, lëe xaa psoxib, aan lëe xaa kwnee lo Dios. Loxsye ngo lëe xaa buy lo kwnaa kuty ko, aan lëe xaa chëb:

—Tabita, kuxche.

Tsigo lëe me pxaly lo me. Tsi lëe me kon Pedre, lëe me kwsobli. ⁴¹ Lëe xaa kwseñ ña me aan lëe me psoli xaa. Loxsye ngo lëe xaa kwtsyetsy meñ nii xniladzy xtiits Dios ni lëe xaa kwtsyetsy kchë kwnaa viud nii nche worñee lëe xaa ptsiñ parñee kan meñ nii lëe me pañ. ⁴² Lëew koknan kchësy meñ nii no leñ kyedzy Jope, aan ndaly meñ bniladzy Dios. ⁴³ Ndaly kpidz kwlës Pedre lidzy tu xaa nii xkuutsy kidy nii pcholë Simoñ nii no leñ kyedzy ko.

10

Lëe Pedre chi lidzy Cornelio

¹ Leñ kyedzy Cesarea kwyo tu xaa nii pcholë Cornelio. Xñabey xaa lo tu kyoow soldad nii sëed nëz Italia. ² Buen xaa ni xtsyeb xaa Dios kchë meñ lidzy xaa. Nroob tumi xtee xaa par kuñ xaa meñ Israel yudar, ni tugak chutiitsni xaa Dios. ³ Lëe tu wtse, siik las tres, lëe tu xangly Dios byaklo lo xaa aan nyë kon xaa nii lëe angly ko kwsëeb laañee sob xaa chëb:

—¡Cornelio!

⁴ Ptsyeb Cornelio buy lo angly, per lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe nëel?

Tsigo lëë angly chëb:

—Lëë Dios biñ xtiitsoo ni lëë xaa kon kchë nii no kteedyoo par kuñoo yudar meñ nii no lyaadzy. ⁵ Kon cho pxaal leñ kyedzy Jope tsitsyetsy Simoñ, xaa nii xñee gak meñ Pedre. ⁶ Lidzy stu Simoñ nii xkuutsy kidy nii sob lidzy kexka chu nistoo xkwës xaa.

⁷ Tsiñee lëë angly nii kwnee lo Cornelio bi, lëë Cornelio kwtsyetsy chop xaa nii xkyë tsiñ lo xaa ni lëë xaa kwtsyetsy tu xsoldad xaa nii xniladzy xtiits Dios. ⁸ Loxsyebiitiits Cornelio kchë nii ptsyool xaa, lëë xaa pxaal xmos xaa Jope.

⁹ Lëë byaani lyu, tsel xwe ngbidz lëë Pedre kwyëp kik yu par kutiitsni xaa Dios. Lëë gaa xaa nii pxaal Cornelio mer ktsiñ Jope. ¹⁰ Kwlaañ Pedre aan kokladzy xaa nyaw xaa, per mentre lëë siily noyaklo, lëë xaa kwneexkaal ¹¹ nii lëë kpaabyaly, aan lëë tublë sinak ladx mant ngol sëed sëeb nxituusy ksa tap skiñ ladx ko. ¹² Lo ladx ko kë kchëlo ma nii no lo kislyu, sinak ma nii sob tap niy, ni mëel, ni kchë ma nii sob xikw. ¹³ Tsigo lëë Pedre biñ tsiy tu xaa nii chëb:

—Pedre, kuso, beety kchë ma gue aan taw ma.

¹⁴ Per lëë Pedre kwëb chëb:

—Chilodyo, por wi ma nii xtyaawdy kë lo ladx ke, aan lo nii mbañaa karty kawaa ma nii nongualdy ktyaaw.

¹⁵ Lëë tsiy xaa go kwnee stub chëb:

—Kñeedyoo nii chilody kaawoo nii xñee Dios nii schilo ktyaaw.

¹⁶ Tson vuelte biñ xaa tsiy xaa go, axte tsigolye lëë ladx ko byëp kpaabyaly. ¹⁷ Lëë Pedre no kyalnë dyon xa kyeñ xaa kchë nii kwnee Dios lo xaa lo mgaan go, tsi lëë xaa nii pxaal Cornelio ptsiñ chu puert xñabtiits dyon pa nak lidzy Simoñ. ¹⁸ Nguiedzy kwnabtiits xaa dyon pe siko xkwës tu xaa nii lë Simoñ nii xñee meñ Pedre. ¹⁹ Aan como lëë Pedre bii no kyalnë nii dyon xa kyeñ xaa kchë nii chëb Dios lo xaa lo mgaan go, lëë Kyalbini Ntson chëb lo xaa:

—Buy gaanoo, tson meñ xyub lii. ²⁰ Kuso, byety aan kunal meñ gue. Jkañdy kikoo, por naa pxal meñ gue.

²¹ Tsigo lëë Pedre byety aan lëë xaa chëb lo xaa nii pxaal Cornelio:

—Naa nak xaa nii xyub to. ¿Pe cos tsiin sëed to?

²² Lëë xaa nii pxaal Cornelio kwëb chëb:

—Xmandad Cornelio syoop noo. Tu xaa nii xñabey lo tu kyoow soldad nak xaa. Buen xaa, xtsyeb xaa Dios, ni kchë meñ Israel xle lo xaa. Lëë tu xangly Dios chëb nii no kwetsy xaa lii par tsil lidzy xaa tsiin jkëëtyag xaa kchë nii këëboo.

²³ Tsigo lëë Pedre pteedy xaa nëz leñ yu, aan lëë xaa ptseñ ksa xaa kyool go. Lëë byaani lyu, lëë Pedre sinal ksa bla xaa nii xniladzy xtiits Dios nii no leñ kyedzy Jope.

²⁴ Lëë byaani stu lyu lëë xaa ptsiñ Cesarea. Lëë gaa Cornelio tse nche mbës ksa meñ lidzy ni xamigw xaa nii kwtsyetsy xaa. ²⁵ Tsi lëë Pedre ptsiñ chu yu, lëë Cornelio pchoo kuktsiilnëz xaa aan lëë Cornelio psoxib lo xaa sinak nii nyak xaa tu xaa non. ²⁶ Per lëë Pedre bliso xaa chëb:

—Kusoli, por sinakakaa nakoo.

²⁷ Aan mentre lëë xaa bii sinee, lëë Pedre kwsëeb leñ yu aan lëë xaa kon nii singootyee ndaly meñ tse nche mbës.

²⁸ Tsigo lëë Pedre chëb:

—Nan buen do gon nii chilody ktsiil lsa tu meñ Israel meñ sit o sëeb kaa xaa leñ lidzy tu meñ sit. Per lëë Dios bluuy lon lo tu mgaal nii nody nii kpixladzyaa meñ sit.

²⁹ Por ngo, siñee kwtsyetsy to naa, lëen syely. Blyëëdyaa. Ni tu pe chëptyaa. Lëë nina na busy, chakladzyaa kakananaa penak kwtsyetsy to naa.

³⁰ Tsigo lëë Cornelio kwëb chëb:

—Natse chako tap kpidz, mismе wor re gak lëen so leñ lidzyaa nu, cholaa lay nii chak lo Dios wor wtse aan lëëtyee gaa tse go tawdyaa par kuuñ ksakaa Dios, tsiñee lëë tu xaa

nii nakw tu ladx nii xpibely byaklo lon. ³¹ Aan lëe xaa në lon: Cornelio, lëe Dios gon biñ xlayoo ni lëe xaa kon kchë nii no kteedyoo par kuñoo yudar meñ nii no lyaadzy. ³² Lëe nana busy kwnabey nii kaktsyetsy Simoñ, xaa nii xñee gak meñ Pedre. Lëe xaa so leñ kyedzy Jope. Lidzy stu Simoñ nii xkuutsy kidy nii sob lidzy kexka chu nistoo xkwës xaa. ³³ Por ngo nii blyëëdyaa lëen pxal xaa nii biid kyub lii, aan buen nii sëedoo. Lëe na chan Dios nii lëe noo nche nu par jkëetyag noo kchë nii pxaal Dioosoo sëedneel loo noo.

Kchë nii kwnee Pedre lidzy Cornelio

³⁴ Tsigo lëe Pedre bislo kwnee chëb:

—Na si nagon, lëen xyeñ nii nli lëdy wi Dios xsee chan meñ, ³⁵ sink kchë meñ nii xsal xaa ni chuuñtsyey nii xñabey xaa, kchë meñ go xyo styoo xaa. ³⁶ Lëe Dios kwnee lo meñ Israel nii lëe Jesucrist kiidni tiits nii kchooblady styoo meñ. Lëe Jesucrist nak xaa nii xñabey kchë lo meñ. ³⁷ Nan do gon pe cos kok tyub xtañ meñ Israel. Galilea bislow, loxsye kwnee Juan nii noo nii chobnis meñ. ³⁸ Ni nan gaa to xa kwle Dios Jesús Nazaret ni xa kwsëëb Kyalbini Ntson leñ styoo xaa. Aan lëe Dios ptee kyalwnabey lo xaa parñee kuñ xaa kyalbuen ni kuuñ kyak xaa kchë meñ nii no ksaksi xaatox lo kyalkits. Kchë ngo beeñtsyey xaa porñee chop xaa Dios nak. ³⁹ Lëe noo chutiits kchë nii ptyon noo beeñtsyey Jesús leñ kyedzy Jerusalén ni tyub xtañ meñ Israel. Loxsye ngo lëe meñ beety xaa, pkëe meñ xaa lo crusy. ⁴⁰ Per tse nii kwloxo tson kpidz lëe Dios beeñ kpañ xaa, aan lëe xaa byaklo loo noo. ⁴¹ Byaklody xaa kchë lo meñ, sink xaktyee kchëe noo siñee kwlel Dioos noo, ptyon noo xaa par kutiits noo nii nli pañ xaa. Ptyaaw noo ni ptyow noo ksa noo xaa loxsye pañ xaa. ⁴² Aan lëe xaa pxaal lëe noo kñee noo lo meñ nii lëe Dios pso xaa par kñabey xaa lo meñ kuty ni lo meñ mbañ.

⁴³ Ni kwneel gaa kchësy profet cho nak Jesús, ni kwneel gaa xaa nii kchësy meñ nii kniladzy xtiits Jesús kpily xtol.

Lëë Kyalbini Ntson xsyëëb leñ styoo meñ sit

⁴⁴ Lëë Pedre bii nonee, tsiñee lëë Kyalbini Ntson kwsëëb leñ styoo kchësy meñ nii nche jkëëtyag nii xñee xaa.

⁴⁵ Aan lëë meñ Israel nii xnildazy nii kwey ksa Pedre psee kon nii wi leñ styoo meñ sit blaa Dios kwsëëb Kyalbini Ntson, ⁴⁶ porñee biñ xaa nii lëë kchë meñ go xñee xaatke ntson Dios con stu clasy tiitsë. ⁴⁷ Tsigo lëë Pedre chëb:

—¿Pe no gaa dyon cho jka nis par chobnis kchë meñ re, por misme Kyalbini Ntson nii kwsëëb leñ styoo no kwsëëb leñ styoo kchë meñ re?

⁴⁸ Aan lëë xaa kwnabey kwchobnis meñ go con xtiitspey Jesucrist. Loxsye ngo lëë kchë meñ go kwnab nii kwës Pedre bla kpidz.

11

Lëë Pedre chikni tiits lo meñ nii xnildazy nii no Jerusalén

¹ Lëë apostle ni kchë meñ nii xnildazy nii no tyub xtañ meñ Israel biñ nii lëë bla meñ sit bnildazy xtiits Dios.

² Per tsiñee lëë Pedre ptsiñ Jerusalén, lëë bla meñ Israel kwneenë Pedre, ³ chëb xaa:

—¿Penak nii kusëëboo lidzy meñ sit, ni tawnil kchë meñ go?

⁴ Tsigo lëë Pedre bislo bitiits xa kwey xaa lidzy Cornelio, lëë xaa chëb:

⁵ —Leñ kyedzy Jope son, aan tsiñee lëen noyutiitsni Dios, lëë tu mgaan kwtedy lon, aan lëen kon tublë ladx mant ngol nii sëëdsëëb kpaa nxituusy ksa tap skiño aan lëew byab axte laañee son. ⁶ Tsiñee lëen big kex par kuy nyëen dyon pe cos kë lo ladx ko, lëen kon kchëlo ma nii sob tap niy, kchëlo ma tox, ni kchëlo mëel, ni kchëlo ma nii sob xikw. ⁷ Aan lëen biñ tsiy tu xaa nii në lon: “Pedre, kuso,

beety ma gue aan taw ma.”⁸ Per lëen chëp: “Chilodyo, por wi ma nii xtyaawdy kë lo ladx ke, aan lo nii mbaña karty kawaa ma nii nongualdy ktyaaw.”⁹ Tsigo lëe tsiy xaa nii sëed kpaan nê lon stub: “Kñeedyoo nii chilody kaawoo nii xñee Dios nii schilo ktyaaw.”¹⁰ Tson vuelto biña tsiy xaa go. Loxsye ngo lëe ladx ko byëp kpaan stub.¹¹ Wor go kazh lëe tson xaa kwlañ lidzy xaa nii kwläsaa. Cesarea pchoo xaa biid kyub xaa naa.¹² Aan lëe Kyalbini Ntson nê lon: “Kunal, jkañdy kikoo.” Wi ksa xoop xaa re kwsënal naa, ksa noo psyëeb leñ lidzy tu xaa¹³ nii bitiits loo noo xa byaklo tu angly chilidzy xaa chëb: “Pxaal meñ leñ kyedzy Jope tsitsyetsy Simoñ, xaa nii xñee gak meñ Pedre.¹⁴ Aan lëe Pedre kë xa telaal ni xa telaa meñ liidzyoo lo tol.”¹⁵ Tsiñee lëen bislo xñen, lëe Kyalbini Ntson nii klootyee kwsëeb leñ styoo no kwsëebak leñ styoo meñ go.¹⁶ Tsigo lëen psaladzy xtiits Jesús tsiñee chëb xaa: “Nli nii lëe Juan pchoobnis con nis sye, per lëe do chobnis con Kyalbini Ntson.”¹⁷ Por ngo, deelñee wi lo meñ sit ko pteedy Dios xKyalbini Ntson, ¿cho nakaa parñee jkaan Dios? Por singo gak bneetsy xaa Kyalbini Ntson lo no.

¹⁸ Tsiñee lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no Jerusalén lox biñ ngo, kwneedre xaa, sink lëe xaa ptee skizh lo Dios chëb xaa:

—¡Wi meñ sit tsigo busy kteelaa Dios lo tol ni wi meñ sit jkaa kyalmbañ nii xnitylody!

Meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios

¹⁹ Loxsye kuty Xteb, ndaly kyalnê nii kwtedy kchê meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan no meñ go pxooñ ptsiñ axte Fenicia, Chipre ni Antioquía. Nonstyee lo meñ Israel kwnee meñ go cho nak Jesús.²⁰ Per lëe bla xaa Chipre ni xaa Cirene nii xniladzy xtiits Dios ptsiñ leñ kyedzy Antioquía aan wi lo meñ sit kwnee xaa cho nak Jesús.

²¹ Lëë Dios kokni xaa, aan ndaly meñ go ptikche styoo lo Dios aan lëë meñ go bnildazy xtiits Dios. ²² Tsiñee lëëw biñ meñ nii xniladzy nii no Jerusalén, lëë xaa pxaal Bernabé kyedzy Antioquía. ²³ Tsiñee lëë Bernabé ptsiñ, ble xaa kon xaa xkyaalsaak Dios aan lëë xaa kwnab nii ksaandy meñ go xtiits Dios. ²⁴ Tu xaa buen nak Bernabé. Nyoo no Kyalbini Ntson leñ styoo xaa ni nyoo nii tyub styoo xaa xniladzy xaa xtiits Dios. Aan ndaly meñ go big lo Dios.

²⁵ Loxsye ngo lëë Bernabé si Tarso sikyub Saulo. Aan tsi lëë xaa ptsil xaa, lëë xaa kuni xaa Antioquía. ²⁶ Nder tu iz kwlës xaa lo meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios aan ndaly meñ beëñ kseedy xaa. Lëë meñ Antioquía klootyee kwnee lo meñ nii no xlad Jesús Cristiañ.

²⁷ Leñ tse go lëë bla profet pchoo Jerusalén kwey Antioquía. ²⁸ Lëë tu profet nii pcholë Agabo kusoli lady meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan por Kyalbini Ntson lëë xaa kwnee nii lëë kpiñ kiid tyub lo kislyu, aan nli gaa lëë kpiñ go biid iz nii kwnabey Claudio. ²⁹ Tsigo lëë meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios kwnee dyon xa kuñ xaa yudar meñ nii xniladzy nii no Judea. ³⁰ Aan lëë xaa ptop nii pchilootyee lo xaa par kxaal xaaw lo kchë xaa kol nii xñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no tyub Judea. Lëë Saulo ni Bernabé kuni kchë nii ptop meñ go.

12

Lëë Pedre no skiib

¹ Leñ tse go lëë rey Herodes bislo psaksi bla meñ nii xniladzy xtiits Dios. ² Lëë xaa pxaal soldad kukyeety betsy Juan nii pcholë Jacob con spad, ³ aan como kon xaa nii byo kchë ngo styoo meñ Israel, lëë xaa kwnabey pkaa wi Pedre. Kchë ngo beeñsyey xaa leñ tse nii chak lni nii xtyaaw kyaxtily nii xkyëdy levadur. ⁴ Loxsye pkaa Pedre, lëë Herodes kwloo xaa skiib, aan tap tiy soldad kwënap

xaa, tap kaa soldad tu tiy. Nladzy Herodes kwii xaa Pedre loxsye te paskw parñee kñab meñ kyedzy kety Pedre. ⁵ Per nixxe nii tsiitsy kwyo Pedre skiib, tugak kwnab meñ nii nak ksa xaa nii kakni Dios xaa.

Lëë Dios xkwii Pedre skiib

⁶ Kyool nii kxe kwii Herodes Pedre par kñab meñ kyedzy kety Pedre. Lëë Pedre nixyesy leñ skiib nxituusy ña xaa con chop lë caden. Nix kaa tuga soldad kwi xaa, ni lëë stubla gaa soldad nche nap chu skiib, ⁷ tsiñee lëë tu xangly Dios ptsiñ, aan lëë tu bini ngol kwë leñ skiib. Lëë angly pteexug kwi Pedre par kna Pedre, aan lëë angly chëb:

—Sinusy kuxche.

Tsigo lëë caden nii nxituu ña Pedre byak, ⁸ aan lëë angly chëb:

—Kokw xaboo ni pkëëniy laboo.

Loxsye beeñtsyey Pedre nii kwnabey angly, lëë angly chëb:

—Pix xkaxkeemoo aan tēnal naa.

⁹ Lëë Pedre sinal xitsy angly, nandy xaa dyon pe nli nii chop xaa angly si ote nli dyo yak. Soot xaa nii lo mgaan chan xaa kchë ngo. ¹⁰ Per klo lo tub tiy soldad nii nche nap kwtedy xaa. Loxsye ngo lëë xaa kwtedy lo stub tiy soldad nii nche nap stub lugar. Aan tsiñee lëë xaa ptsiñ chu puert kiib ngol nii kë chu nēz, lëë puert ko byaly xaly aan lëë xaa pchoo. Loxsye kwsë xaa xisy wiñ, lëë angly psaan xaa. ¹¹ Axte tsigolye lëë Pedre byaabini aan lëë xaa chëb:

—Na si nagon, chanaa nii nli lëë Dios pxaal xangly biidlii naa ña Herodes ni biid kteelaa naa lo kchë nii kokladzy meñ Israel nyuñ xaa naa.

¹² Ngo nladzy Pedre lëë xaa si lidzy Mariy, xñaa Juan, xaa nii kwnee gak meñ Marcos. Ndaly meñ pkaal lsa siko par kutiitsni meñ Dios. ¹³ Tsiñee lëë xaa pseetsy chu

puert nii kē nēz chu nēz, lēē tu kwnaa nii tugak xkyē tsiññ nii pcholē Rode kukuy dyon chow. ¹⁴ Tsiñee lēē me byuumbey tsiy Pedre, pxaldy me chu puert, sink lo kyalwle go lēē me bikche sey me leñ yu stub, sikni me tiits nii lēē Pedre so chu puert.

¹⁵ Per lēē meñ nii ncheno leñ yu chēb lo me:

—¡Chak wetyoo!

Per tugak ndip xtiits me nii nli lēē xaaw. Lēē kchē meñ go chēb:

—Lēdy xaaw, buty xangly xaaw.

¹⁶ Lēē Pedre gaa tugak no kseetsy chu puert. Aan tsiñee lēē meñ pxaly chu puert, psee meñ kon meñ nii nli lēē xaaw. ¹⁷ Per lēē xaa kwloo señ con ña xaa parñee kwetse meñ, aan lēē xaa bitiits xa kulii Dios xaa skiib, ni lēē xaa chēb:

—Kol kutiits nrri lo Jacob ni lo kchē meñ nii xnildzy xtiits Dios.

Loxsye ngo lēē xaa pchoo, lēē xaa si stub lugar.

¹⁸ Tsiñee lēē lyu byaani, xyeñdy soldad dyon xa kuñ xaa, porñee nandy xaa pe kok Pedre. ¹⁹ Lēē Herodes kwnabey kok wyub Pedre, aan como ptsildy xaa xaa, lēē xaa kwtsyetsy xaa nii kwēnap chu skiib aan lēē xaa kwnabey kuty xaa. Loxsye ngo lēē Herodes pchoo Judea, lēē xaa si Cesarea.

Xkyalkuty Herodes

²⁰ Leñ tse go lēē Herodes xlēē lo meñ Tiro ni Sidón, per lēē chop kyedzy ko kwnee dyon xa tsinee xaa lo Herodes. Tsigo lēē xaa byub mod kwnee xaa lo Blasto, tu xaa nii tugak so kex lo rey Herodes. Lēē Blasto kwnee lo Herodes parñee klēedre xaa lo chop kyedzy ko, porñee tañ nii xñabey Herodes xchoo nii xtyaaw xtañ meñ Tiro ni meñ Sidón. ²¹ Lēē Herodes kwle tu tse nii tsinee chop kyedzy ko lo xaa. Aan tsi lēē tse go kol, lēē Herodes kokw xab lni ni

lëe xaa kwsob lo xyakxily xaa leñ yulyey aan lëe xaa bislo kwnee xaa lo meñ go. ²² Tsi lëe meñ go biñ tsiy xaa, lëe meñ go bislo kwchuptsyë xñee:

—¡Lëdre xaa lo kislyu ngue nonee, sink tu dioslew!

²³ Wor go kazh lëe tu xangly Dios been ksaknë Herodes aan lëe msyog beety xaa porñee beñ ksakty xaa Dios.

²⁴ Lëe meñ nii pkëetyag ni bniladzy xtiits Dios ptyalyre.

²⁵ Tsiñee lëe Bernabé ni Saulo byal xtsiiñ, lëe xaa bi Jerusalén, aan lëe xaa biy Juan, xaa nii xñee gak meñ Marcos.

13

Lëe Saulo ni Bernabé chislo lo tsiñ nii pteedy Dios lo xaa

¹ Kwyo profet ni maestre lady meñ Antioquía nii bniladzy xtiits Dios. Lëe lë xaa nrii: Bernabé, Simoñ (Yeesy kwnee meñ lo Simoñ), Lucio xaa Cirene, Manaén (xaa nii kwroob tusyke chop Herodes, xaa nii kwnabey Galilea) ni Saulo. ² Lëe tu tse, lëe meñ ncheyutiitsni Dios ni tawdy meñ go par kuuñ ksak meñ go Dios. Lëe Kyalbini Ntson chëb:

—Kol kwixaa Bernabé ni Saulo par kuuñtsyey xaa tu tsiñ nii ktedyaa.

³ Loxsyë bitiitsni xaa Dios ni tawdy xaa par kuuñ ksak xaa Dios, lëe xaa pxob ña xaa kik Saulo ni Bernabé aan lëe xaa psonëz xaa.

Lëe Saulo ni Bernabé xtsiñ Chipre

⁴ Lëe Kyalbini Ntson pxaal Bernabé ni Saulo kyedzy nii lë Seleucia aan siko lëe xaa kwyo barkw par tsi xaa Chipre.

⁵ Tsiñee lëe xaa ptsiñ kyedzy nii lë Salamina nii nche Chipre, lëe xaa bislo xluuy xaa xtiits Dios leñ xiktoo meñ Israel. Wi Juan kunal kuñ xaa yudar. ⁶ Aan lëe xaa kwte tyub lo kislyu wiñ go ptsiñ xaa axte Pafos. Siko lëe xaa kuktsiil tu xaa Israel nii pcholë Barjesús nii nak bruj. Tu

wnee xuuy nak xaa, xñee xaa nii xtiits Dios xñee xaa. ⁷ Lëë bruj ko kok xamigw xtisy Chipre nii pcholë Sergio Paulo. Tu xaa nyaani kok xtisy ko, lëë xaa kwnabey koktsyetsy Bernabé ni Saulo, parñee jkëëtyag xaa xtiits Dios. ⁸ Per lëë bruj Barjesús, xaa nii pcholë gak Elimas, kokladzy nsyonlë parñee nilasty xtisy xtiits Dios. ⁹ Tsigo lëë Saulo, xaa nii pcholë gak Pable, buy lo bruj ko, nyoo nii no Kyalbini Ntson leñ styoo Saulo, ¹⁰ aan lëë xaa chëb:

—¡Sinak xaatox nakoo! ¡Ngo nii xñee xuuyoo ni ngo nii xyody cos buen styool! ¿Penak nii tugak sonlël lo xnëz tubli Dios? ¹¹ Lëë na lëë Dios ksaksi lii. Lëël kyaan ciegw aan ndaly kpidz kchilody kanoo lo xbini ngbidz.

Wor go kazh lëë bruj ko byaan ciegw, aan lëë xaa byub dyon cho señ ña xaa porñee chandy xaa. ¹² Tsiñee lëë xtisy kon kchë ngo, lëë xaa bniladzy xtiits Dios, aan psee xaa biñ xaa xtiits Dios.

Lëë Pable ni Bernabé xtsiñ kyedzy Antioquía nii ngab Pisidia

¹³ Lëë Pable byo barkw chu nis Pafos ksa xcombañer par tsi xaa Perge, tu kyedzy nii nche nëz tañ nii lë Panfilia. Per lëë Juan pchoxso lo xaa, aan lëë Juan sey Jerusalén. ¹⁴ Loxsye kwte xaa Perge, lëë xaa ptsiñ Antioquía, tu kyedzy nii nche nëz tañ nii lë Pisidia. Lëë tsi lëë tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ kol, lëë xaa kwsëëb ktoo aan lëë xaa kwsob. ¹⁵ Loxsye pkab libre ley ni libre nii pkëë profet, lëë xaa nii xñabey leñ ktoo chëb lo xaa:

—Beetsy, deelñee chakladzy to kñee do choplan xtiits to lo meñ, schilo kñee dow nina.

¹⁶ Tsigo lëë Pable kuso, aan lëë xaa kwloo señ con ña xaa parñee kwetse meñ, chëb xaa:

—Kol kono, meñ Israel, ni kchësy to siñee xtsyeb to Dios: ¹⁷ Lëë xDios meñ Israel kwle pxusykoltoo no ni lëë Dios beñ ktyaly xaa axte kok xaa tu kyedzy ngol worñee bii ncheno xaa Egipto. Siko kok xaa meñ sit. Loxsye ngo

por xkyalwnabey Dios lëë xaa pchoo tañ go. ¹⁸ Choow iz pxekw Dios lo pxusykoltoo no tañ pidzy nii kwtedy xaa, ¹⁹ ni lëë xaa bnitylo kadzy kyedzy ngol nii nche nëz tañ nii lë Canaán par ktee xaa xilyu meñ go lo pxusykoltoo no. ²⁰ Tap kyoow grol iz kwë pxusykoltoo no singo. Loxsye ngo lëë Dios pso juesy kwnabey lo pxusykoltoo no. Lëë profet Samuel kok lultime juesy.

²¹ Loxsye ngo lëë pxusykoltoo no kwnab tu rey lo profet Samuel, aan lëë Dios pso Saúl xiñ Cis nii sëëd lo xtiy Benjamín kok rey. Choow iz kwnabey Saúl lo pxusykoltoo no. ²² Lëë Dios kwlii Saúl, aan lëë xaa pso David kok David rey, chëb xaa: “Lëë David xiñ Isaí nak tu xaa nii xyo styoon ni suuñtsyey xaa kchë nii chakladzyaa.” ²³ Lo xtiy David sëëd Jesús, xaa nii pxaal Dios biid kteelaa meñ Israel, sinak nii psaanle Dios tiits. ²⁴ Klo Juan biid lo xaa. Lëë Juan bluuy xtiits Dios kchë lo meñ Israel, xñee Juan nii no nii ktikche meñ styoo lo Dios ni chobnis meñ. ²⁵ Aan tsiñee lëë xtse Juan mer ksa, lëë Juan chëb: “Lëdy naa nak xaa nii nladzy to nii nakaa. Per skere sëëd tu xaa nii mastre non lon, por naa ni parñee kliityaa lab xaa xkiiñdyaa.”

²⁶ Kol kono gaanoo, beetsy, kchësy to siñee sëëd to lo xtiy Abraham ni kchësy to siñee xtsyeb to Dios. Lëë Dios pxaal tiits re lo no parñee kñë xaa xa telaa no. ²⁷ Koknandy meñ nii no Jerusalén ni koknandy xaa xñabey cho kok Jesús. Ni byeñdy xaa kchë kitsy nii pkëë profet nii xkab leñ ktoo ksatyee tse nii xiladzy meñ lo tsiñ. Por ngo lëë xaa beëñ cumplir nii pkëë profet tsi lëë xaa beety Jesús. ²⁸ Aan nikxe gaa ni tu pe beeñtsyeydy Jesús par kety xaa, lëë meñ kwnab lo Pilat kuty xaa. ²⁹ Tsiñee lëë Jesús lox kwtedy kchë nii kë leñ xkitsy Dios nii no tedy xaa, lëë meñ blity xaa lo crusy aan lëë meñ pkeetsy xaa. ³⁰ Per lëë Dios beëñ kpañ xaa. ³¹ Aan ndaly kpidz byaklo Jesús lo kchë meñ nii kwënsë ksa xaa tyub Galilea ni Jerusalén, aan lëë

kchë meñ go chutiitso lo meñ nina.

³² 'Por ngo nii lëë noo xñee tiits ntson nii psaan Dios lo pxusykoltoo no lo do. ³³ Lëë noo syoopnii xtiits Dios lo do. Kchë nii byaan Dios tiits ksa pxusykoltoo no, lëëw beeñ xaa cumplir lo no nii nak no xiñ pxusykoltoo no. Lëë xaa beeñ kpañ Jesús sinak nii kë leñ salmo dos nii xñee sinrii: "Lii nak xiñaa. Naa bnetsy kyalmbañ lool natse." ³⁴ Kwneel Dios nii lëë xaa kuuñ kpañ Jesús parñee kpikchedre kety Jesús. Leñ kitsy nii kë xtiits xaa chëb xaa sinrii: "Lëën kne kchë kyalnsaak nii chëpaa lo David lool." ³⁵ Por ngo leñ kitsyak nii kë salmos xñee: "Klaadyoo kyodz xcuerp xaa nii xsoob xtiitsoo." ³⁶ Ni nan gaa to xa beeñtsyey David kchë nii kwnabey Dios xtiemp xaa. Loxsy ngo lëë xaa kuty sinak nii kuty kchë pxusykoltoo xaa aan lëë xcuerp xaa byodz. ³⁷ Per byosty xcuerp Jesús, xaa nii beeñ kpañ Dios. ³⁸⁻³⁹ Por ngo, beetsy, lëë noo syoopnee lo do nii lëë Jesús nak xaa nii xteelaa meñ lo tol. Por kchë tol nii pchilody xley Moisés ntsily, lëë Jesús xtsilyo, deelñee kniladzy to xtiits xaa. ⁴⁰ Kol kap cuent, toontlaa ktsyool do nii pkëë profet leñ xkitsy Dios tsiñee chëb xaa:

⁴¹ Kol kono gaanoo kchësy to siñee xidzyny do xtiits Dios, kol ktsyeb aan kol kety, porque naa nii nakaa Dios, lëën kuuñtsyey tu cos nii iip knilasty to, nikxe cho kutiitso lo do.

⁴² Tsiñee lëë Pable ni Bernabé pchoo ktoo, lëë meñ chëb nii kpikche xaa stub par këeere xaa kchë ngo stu tse nii xiladzy meñ lo tsiñ. ⁴³ Ndaly meñ Israel ni ndaly meñ sit nii kwsëëb xlad meñ Israel kunal Pable ni Bernabé tsi lëë ktoo kwlox. Aan lëë Pable ni Bernabé kwnab nii ksaandy kchë meñ go xtiitsli Dios.

⁴⁴ Lëë ptsiilo xmal, tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ, ndaly meñ kyedzy ptyop par jkëëtyag meñ xtiits Dios.

⁴⁵ Per tsiñee lëe meñ Israel kon nii singootyee ndaly meñ ptyop, lëe xaa blëe aan lëe xaa kwlootsyetsy Pable. ⁴⁶ Per ptyepty Pable ni Bernabé. Lëe xaa kwnee, chëb xaa:

—No nii klo lo do kluuy noo xtiits Dios nii nak to meñ Israel, per como xsaldy tow, ni soot to nii chigaldy jkaa do tu kyalmbañ nii nitylody, lëe noo kyoneew lo meñ sit.

⁴⁷ Por singo kwnabey Dios lëe noo, në xaa:

Lëen pso lii sinak tu bini, parñee ksaaniil kchë lo meñ nii nche lo kislyu,
ni lëen pso lii parñee tsineel xa telaa meñ nii nche tyub lo kislyu lo tol.

⁴⁸ Tsiñee lëe meñ sit biñ ngo, ble xaa, xñee xaa xaatke ntson Dios, aan lëe xaa nii nongual le jkaa kyalmbañ nii nitylody bnildazy xtiits Dios. ⁴⁹ Por ngo ndaly meñ pkëëtyag xtiits Dios tyub tañ go. ⁵⁰ Per lëe meñ Israel kwlootiits bla kwnaa rikw nii tugak chi ktoo ni bla xaa non nii no kyedzy ko parñee ktilyni xaa Pable ni Bernabé tsiin kchoo xaa tañ go. ⁵¹ Tsigo lëe Pable ni Bernabé kwtsib yuti nii xña niy xaa parñee kyeñ meñ nii no xtol meñ, aan loxsye ngo lëe xaa si stu kyedzy nii lë Iconio. ⁵² Per pe pseedy kchë meñ nii bnildazy xtiits Dios. Tugak ble meñ go ni nyoo gaa nii no Kyalbini Ntson leñ styoo kchë meñ go.

14

Lëe Pable ni Bernabé xtsiñ leñ kyedzy Iconio

¹ Tsiñee lëe Pable ni Bernabé ptsiñ leñ kyedzy Iconio lëe xaa kwsëeb leñ xiktoo meñ Israel chop xaa, aan lëe xaa bislo kwnee xaa xtiits Dios, aan ndaly meñ Israel ni meñ sit bnildazy xtiits Dios. ² Per lëe meñ Israel nii koklasty niladzy xtiits Dios pkiily meñ sit parñee ktilyni xaa kchë meñ nii bnildazy. ³ Por ngo mastre xtse kwlës apostle leñ kyedzy ko. Nder confians bluuy xaa xtiits Dios, ni lëe Dios

kaa bluuy lo meñ nii nli xtiits Dios xñee xaa, porñee ptee Dios tiits beeñtsyey xaa kyalntson. ⁴ Per lëe meñ kyedzy ko kok chop tiyy. Grol meñ pchoo xfavor meñ Israel, lëe stu grol meñ pchoo xfavor apostle. ⁵ Tsgo lëe meñ Israel ni meñ sit bitiits ksa xaa xñabey parñee ksaksi xaa ni kuty xaa apostle lo kyo. ⁶ Per tsiñee lëe Pable ni Bernabé byeño, lëe xaa pxooñ, lëe xaa si nöz Lистра ni Derbe. Chop kyedzy ko ngab Licaonia. ⁷ Wi tañ go bluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús.

Lëe meñ xtee kyo Pable leñ kyedzy Lистра

⁸ Leñ kyedzy Lистра kwyo tu xaa nii chilody së. Destye nii koly xaa ndaandy niy xaa, aan lo nii mbañ xaa karty së xaa. ⁹ Lëe xaa sob jkëetyag nii xñee Pable aan tsi lëe Pable buy lo xaa byeñ Pable nii xniladzy xaa nii schilo kuuñ kyak Dios xaa. ¹⁰ Tsgo nguiedzy kwnee Pable, chëb Pable lo xaa:

—Kuso, beeñ tubli niyoo.

Aan lëe xaa nii xsyëdy ko kwyasklaa, lëe xaa kwsoli aan lëe xaa bislo kwsë xaa. ¹¹ Tsiñee lëe meñ kon nii beeñtsyey Pable, lëe meñ bislo chuptyë xñee con tiitsë Licaonia:

—¡Lëe dios byety kpaá sëed kan lëe no! ¡Nyaa xaa si nyaa meñ!

¹² Xñee meñ nii lëe Bernabé nak dios nii lë Zeus aan lëe Pable kwnee meñ dios Hermes, porñee lëe Pable nak xaa nii xñee. ¹³ Ni lëe pxosy nii xkyënap xiktoo dios Zeus nii sob chu kyedzy biidni yosy ni tukyoo chu puert ktoo par kokon xaa ma lo Pable ni lo Bernabé kchë xaa meñ. ¹⁴ Per tsiñee lëe Bernabé ni Pable byeñ kchë nii noyuuñtsyey meñ, lëe xaa pchos xab xaa parñee kyeñ meñ nii xyody nii noyuuñtsyey meñ styoo xaa, aan lëe xaa kwsëeb lady meñ xñee xaa:

¹⁵ —¡Kol kono! ¿Penak nii chuuñtsyey do singue? Sinakak to nak noo, lëdy dioos noo. Lëe noo syoop kluuy

xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo do. Kol ksaan kchë ximdyo do par kniladzy to Dios mbañ nii psaa kpaan ni kislyu ni nistoo ni kchësy cos nii no lo kislyu. ¹⁶ Kwyo tu tiemp nii lëe Dios blaa beeñtsyey meñ nii kwlaañtyee styoo meñ. ¹⁷ Per psandy xaa meñ, sink tugak kokni xaa meñ, aan por kchë xkyaalnsaak xaa lëe xaa bluuy nii buen xaa. Por lëe xaa xaal kyo parñee kak xkwaa do ni lëe xaa xnee nii kaw do parñee kle do.

¹⁸ Aan nikxe chëb xaa kchë ngo, neñ beeñ xaa gan nii beejty meñ yosy par kokon meñ ma lo xaa.

¹⁹ Lëetyee gaa leñ tse go lëe bla xaa Israel nii no Antioquía ni Iconio ptsiñ, aan lëe xaa pkiily meñ Listra par kteekyo xaa Pable. Lëe xaa pteekyo Pable ni lëe xaa kwtopxax Pable, kukchon xaa Pable tublad chu kyedzy, nladzy xaa nii kuty Pable. ²⁰ Per tsiñee lëe meñ nii xnildzy xtiits Dios ptyop kyako Pable, lëe xaa kuxche aan lëe xaa byo leñ kyedzy stub. Lëe byaani lyu, lëe xaa si kyedzy nii lë Derbe chop xaa Bernabé.

²¹ Lëe xaa bluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo meñ Derbe, aan ndaly meñ kyedzy ko bnildzy. Loxsye ngo lëe xaa bikche sey xaa nëz Listra ni Iconio ni Antioquía stub. ²² Kchë kyedzy nii ptedy xaa pchooblady xaa styoo kchë meñ nii xnildzy xtiits Dios, xñee xaa nii no nii tugak knildzy meñ, ni xñee xaa nii parñee syëeb no laañee xñabey Dios no nii tyeedy no ndaly lo kyalnë. ²³ Ksa kyedzy nii ptedy xaa pso xaa xaa kol nii kñabey lo meñ nii xnildzy xtiits Dios. Aan loxsye bitiitsni xaa Dios ni tawdy xaa par kuuñ ksak xaa Dios, lëe xaa kwnab nii kakni Dios ksa xaa kol nii pso xaa.

Lëe Pable ni Bernabé xtsiñ Antioquía stub

²⁴ Kwte xaa nëz Pisidia par ktsiñ xaa xtañ meñ Panfilia.

²⁵ Loxsye bluuy xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús leñ

kyedzy Perge, lëe xaa ptsiñ Atalia. ²⁶ Siko lëe xaa byo barkw, lëe xaa sey kyedzy Antioquía, sikni xaa tiits lo meñ nii xniladzy nii lëe xaa byal tsiñ nii pxaal Dios xaa. ²⁷ Tsiñee lëe xaa ptsiñ Antioquía, lëe xaa ptop kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios aan lëe xaa bitiits kchë cos nii beeñtsyey Dios, ni lëe xaa bitiits xa ptee Dios tiits nii wi meñ sit kniladzy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. ²⁸ Xtse kwlës Pable ni Bernabé lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no leñ kyedzy ko.

15

Lëe Pable ni Bernabé chi Jerusalén

¹ Lëetyee gaa leñ tse go, lëe bla xaa Judea ptsiñ Antioquía, aan lëe xaa bislo xñee xaa lo meñ nii xniladzyle xtiits Dios: Chilody telaa do deelñee tsobeydy to sinak nii xñabey xley Moisés. ² Por ngo lëe Pable ni Bernabé ptilytiitsni xaa go. Nroob kok xtily xaa, lëe byalo lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios pxaal Pable ni Bernabé ni stubla xaa nii xniladzy Jerusalén par tsinabtiits xaa lo apostle ni lo kchë xaa kol dyon xa kak tily go.

³ Lëe meñ Antioquía nii xniladzy xtiits Dios kwloonëz xaa, aan tsi lëe xaa kwtedy xtañ meñ Fenicia ni Samaria, lëe xaa bitiits nii wi meñ sit bniladzy xtiits Dios. Aan kchësy meñ nii biñ ngo ble.

⁴ Tsiñee lëe Pable ni Bernabé ptsiñ Jerusalén, lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios, ni apostle, ni kchësy xaa kol kuktsiil nëz xaa, aan lëe xaa bitiits kchë nii beeñtsyey Dios. ⁵ Per lëe bla xaa fariseo nii xniladzy xtiits Dios chëb:

—No nii tsobey kchë meñ sit nii xniladzy xtiits Dios, ni no nii kuuñtsyey meñ sit kchë nii xñabey xley Moisés.

⁶ Tsigo lëe apostle ni lëe xaa kol ptyop par kutiits xaa dyon xa kak tily go. ⁷ Loxsye kok xtse nche ktilytiits xaa, lëe Pedre kuso chëb:

—Beetsy, nan do gon nii penaadle lëe Dios kwle naa lady to par kluyaa xtiits xaa nii xñee cho nak Jesús lo meñ sit parñee wi kchë meñ go kniladzy. ⁸ Lëe Dios nii nan kchë nii xsya styoo no, bluuy nii wi meñ sit schilo telaa lo xtol. Lëe xaa pteedy xKyalbini Ntson xaa lo meñ sit sinak nii bneetsyak xaa Kyalbini Ntson lo no. ⁹ Lëdy wi Dios xkwe meñ. Tugak nak no lo Dios, ni wi gaa xtol kchë meñ sit ptsily xaa porñee bniladzy meñ sit xtiits xaa. ¹⁰ Lëe na, lëe do noyuuñ klëe Dios, porñee chakladzy to jkoy do meñ sit tu yow ni nii pxusykoltoo no ni lëe no chilody kooy. ¹¹ Buendy gon no kik to, por nan buen do nii por xkyaalsaak Jesús xtyelaa no lo tol. Singo gak kaa xtyelaa kchë meñ sit nii xniladzy.

¹² Tsigo tsesy kwche xaa go, mentre lëe Pable ni Bernabé bitiits kchë kyalntson nii blaa Dios beeñtsyey xaa lady meñ sit laañee kwey xaa. ¹³ Tsiñee lëe Pable ni Bernabé lox kwnee, lëe Jacob chëb:

—Beetsy, kol kon choplan xtitsaa gaanoo. ¹⁴ Lëe Pedre gon bitiits lo no nii wi meñ sit xkëstyoo Dios. Por ngo, wi meñ sit kwle xaa. ¹⁵ Ni leñ xkitsy kaa Dios pkëe profet sinrii:

¹⁶ Sitsiñ tse nii lëen ktop kchë meñ Israel nii ngab lo xtiiy

David stub,
ni sitsiñ tse nii lëen kwek meñ go laañee kwche meñ go
klo,

¹⁷ parñee kchësy meñ ktikche styoo lon,
ni parñee kchësy meñ sit nii kwlen kpig lon.

¹⁸ Lëe Dios kwnee kchë tiits re,
destye tiemp pxaal xaa xtiits xaa.

¹⁹ Sootaa gon nii nonguialdy jkaal no meñ sit nii xniladzy xtiits Dios. ²⁰ Lëew comñee kxaal no tublë kitsy lo meñ sit parñee kawtre meñ sit kchë cos nii chokon lo mdyo, ni tsonidy meñ sit stu meñ deel no tsiil meñ sit, ni kawdy meñ sit ma nii xiyañ, ni kawdy meñ sit cheñ. ²¹ Ni

ksatyee gaa tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ xkab xley Moisés leñ kchë ktoo destye tyub tiemp.

²² Tsigo lëe apostle, ni lëe xaa kol ni lëe kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios byaan tiits nii lëe xaa kwe bla xaa nii no lady xaa tsinal Pable ni Bernabé Antioquía. Lëe xaa pso Judas, xaa nii pcholë gak Barsabás, ni lëe xaa pso Silas. Xaa non nak chop xaa go lady meñ nii xniladzy xtiits Dios. ²³ Loxsye ngo lëe xaa pkëe tublë kitsy nii koy xaa nii tsi. Sinrii xñee leñ kitsy ko:

“Lëe noo nak apostle. Lëe noo xkëeptyux lëe do nii nak to meñ sit ksa noo xaa kol. Kchë do siñee ncheno do Antioquía, ni Siria ni Cilicia xkëeptyuux noo lëe do. ²⁴ Ptsyon noo nii lëe bla xaa nii pchoo nu biid kteenë lëe do ni biid jkan kik to. Lëdy lëe noo pxaal xaa. ²⁵ Por ngo lëe noo byaantiits kchëe noo, aan lëe noo pso bla xaa nii kiid tedy lo do ksa xaa betsy no Bernabé ni Pable. ²⁶ Ndalye vuilt notelaa Bernabé ni Pable kety xaa porñee xsoob xaa xtiits Jesucrist. ²⁷ Lëe noo xaal Judas ni Silas tsiin yuub xaa kñë lo do xa nak kchë cos nii kë leñ kitsy nii xaal noo lo do. ²⁸ Porque buen kwxaak Kyalbini Ntson ni buen kwxaak noo, nii ktsiibtre noo pe stu cos lady to, xaktyee nii precisy sye ²⁹ nii kawdy to xpëel kchë ma nii chokon lo mdyo, ni kawdy to cheñ, ni kawdy to xpëel ma nii xiyañ, ni tsonidy to stu meñ deelñee no tsiil do. Deelñee kuuñtsyeydy to kchë cos re, buen tsi do. Kakni Dios to dyon.”

³⁰ Loxsye kwloonëz apostle xaa, lëe xaa sinal Bernabé ni Saulo Antioquía. Tsiñee ptsiñ xaa, lëe xaa ptop kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios aan lëe xaa ptee kitsy nii sinoy xaa. ³¹ Aan tsiñee lëe kitsy ko lox pkab lo meñ nii xniladzy xtiits Dios, kchë meñ go ble porñee pchooblady tiits ko styoo meñ. ³² Aan como wi Judas ni Silas xñee tiits nii xaal Dios, lëe xaa pchooblady kchë styoo meñ nii xniladzy xtiits Dios. ³³⁻³⁴ Lëe kwloxo bla kpidz ngui psonëz meñ nii

xniladzy xtiits Dios xaa parñee kyey xaa lo meñ nii pxaal xaa. ³⁵ Per lëë Pable ni Bernabé byaan Antioquía aan lëë xaa bluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ksa xaa stubla meñ nii xniladzy.

Lëë Pable ni Bernabé xlë

³⁶ Lëë kok xtsew, lëë Pable chëb lo Bernabé:

—Kol tsoo kchë kyedzy laañee bluuy no xtiits Dios parñee tyon no dyon xa no kchë meñ nii bniladzy.

³⁷ Lëë Bernabé kokladzy nii wi Juan, xaa nii xñee gak meñ Marcos nyinal. ³⁸ Per kwnëdy Pable porñee nche gak Pable ni Bernabé leñ kyedzy Panfilia, lëë xaa bikche, kunaldy xaa axte nyal tsiñ. ³⁹ Lëë xaa ptilyitiits chop xaa, lëë byalo lëë xaa blë Isa. Lëë Bernabé kwyo tu barkw nii si nëz Chipre chop Marcos. ⁴⁰ Lëë Pable gaa kwle Silas. Loxsy kwnab meñ nii xniladzy xtiits Dios por lëë xaa lo Dios, lëë xaa pchoo, ⁴¹ aan lëë xaa kwtedy nëz Siria ni nëz Cilicia xchooblady xaa styoo kchë meñ nii xniladzy.

16

Lëë Timoteo ni Silas chinal Pable

¹ Lëë Pable ni Silas ptsiñ kyedzy nii lë Derbe. Loxsy ngo lëë xaa ptsiñ stu kyedzy nii lë Listra. Siko lëë xaa kuktsiil tu xaa nii xniladzy xtiits Dios nii lë Timoteo. Xiñ tu kwnaa Israel nii xniladzy nak xaa, per xaa griego nak pxosy xaa. ² Kchësy meñ nii xniladzy xtiits Dios nii no nëz Listra ni Iconio kwnee nii buen Timoteo. ³ Por ngo lëë Pable kokladzy nii wi Timoteo tsinal, aan parñee kody xaa falt lo kchë meñ Israel nii no tañ go, lëë xaa kwlobey Timoteo. Por kchë meñ go nan nii xaa griego nak pxosy Timoteo. ⁴ Aan kchë kyedzy nii kwtedy xaa, lëë xaa kwnee kchë nii xñabey apostle ni xaa kol nii ncheno Jerusalén nii no kuuñtsyey meñ nii xniladzy. ⁵ Singo mod ni tu meñ

nii xniladzy pchosody styoo, sink tse con tse lëe meñ nii xniladzy ptyalyre.

Lëe Pable chan tu xaa Macedonia lo mgaal

⁶ Blaady Kyalbini Ntson nyee xaa xtiits Dios xtañ meñ Asia. Por ngo lëe xaa kwte nëz xtañ meñ Frigia ni Galacia, ⁷ aan lëe xaa ptsiñ axte laañee chislo xtañ meñ Misia. Siko lëe xaa kokladzy nyi xaa nëz Bitinia, per blaady xKyalbini Jesús. ⁸ Por ngo lëe xaa koñee kwtedy Misia, lëe xaa ptsiñ Troas. ⁹ Siko lëe Pable kon tu xaa Macedonia lo mgaal nii soli xñee: “Beeñ favor kwte Macedonia par kuñoo lëe noo yudar.” ¹⁰ Siikñee lëe Pable lox kon xaa go lo mgaal, lëe noo pxixkwaa par kyo noo Macedonia, porñee byeeñ noo nii lëe Dios xkwetsy lëe noo parñee kluuy noo xtiits xaa nii xñee cho nak Jesús siko.

Lëe Pable ni Silas xtsiñ Filipos

¹¹ Lëe noo ptyo barkw Troas, aan lëe noo syo tubli lo kislyu wiñ nii lë Samotracia. Lëe byaani lyu lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Neápolis. ¹² Siko pchoo noo, lëe noo syo Filipos. Lëe meñ Roma xñabey kyedzy ko. Tu kyedzy non nii ngab Macedonia nak Filipos. Ndaly kpidz blyëes noo kyedzy ko.

¹³ Lëe tsi lëe tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ kol, lëe noo pchoo leñ kyedzy, lëe noo syo tu chu kiigwpee laañee chikutiitsni meñ Israel Dios. Lëe noo psyoob siko, aan lëe noo bitiitsni kchë kwnaa nii ptyop. ¹⁴ Lidia lë tu kwnaa nii pkëëtyag nii kwnee Pable. Tiatira lë xkyedzy me aan nonsyke ladx non xto me. Lëe Dios beeñ nii bniladzy me nii kwnee Pable porñee xtsyeb me Dios. ¹⁵ Lëe me kwchobnis kchë meñ lidzy me. Loxsyee ngo lëe me në loo noo:

—Nan do gon nii xniladzyaa Dios, na kol tē kwēs to lidzyaa.

Aan lëe me beeñ gan, blyëes no lidzy me.

¹⁶ Lëe tu vuelt, lëe noo syo laañee chutiitsni meñ Israel Dios, tsi lëe noo ptsiil tu kwnaa nii no tu kyalbini mal nii chuñ kyalnsiñ leñ styoo. Nroob tumi xtsiñaa me par xpixwan me porñee chuñ me kyalnsiñ. ¹⁷ Lëe me pchoonal lëe noo, chuptye me xñee me:

—Xtsiñ Dios nii sob kpaa chuuñtsyey meñ gue, ni lëe meñ gue xluuy xa telaa do lo tol.

¹⁸ Ndaly kpidz kwë me singo, axte nii lëe me lox beeñ kyeedy Pable. Tsigo lëe xaa bikche aan lëe xaa chëb lo kyalbini mal nii no leñ styoo me:

—Con xtiitspey Jesucrist xñen lool nii kchool leñ styoo kwnaa gue.

Aan wor go kazh lëe kyalbini mal go pchoo.

¹⁹ Per tsiñee lëe xpixwan kwnaa go byeñ nii chilodre ktsiñaa me tumi par lëe xaa, lëe xaa kwnaasy Pable ni Silas aan lëe xaa kukso xaa lo xaa xñabey chu yulyey. ²⁰ Lëe xaa ptsiñni Pable ni Silas lo xtisy aan lëe xaa chëb:

—Lëe xaa Israel re noyuuñ chop kik meñ xkyedzy no, ²¹ ni lëe xaa re no kluuy cos nii nongualdy kuuñtsyey no, porñee nak no xaa Roma.

²² Tsigo lëe meñ blëe. Por ngo lëe xtisy kwnabey pchoo xab Pable ni xab Silas aan lëe soldad ptee xcheñ xaa.

²³ Loxsye ptee xaa xcheñ xaa, lëe xaa kwloo xaa skiib, aan lëe xaa chëb lo xaa nii xkyënap skiib nii buen buen kyënap xaa Pable ni Silas. ²⁴ Tsiñee lëe xaa nii xkyënap skiib biñ ngo, lëe xaa kulo xaa axte xan skiib ni lëe xaa pxituu niy xaa lady chop lë yag.

²⁵ Per lëe koko wrol kyool, lëe Pable ni Silas noyutiitsni Dios, ni lëe xaa noyool lo Dios, ni lëe stubla gaa xaa nii no skiib nojkëetyag, ²⁶ tsiñee kolpsyey lëe tu xu bni aan lëew beeñ kxisy kchë xcimient skiib. Aan wor go kazh lëe kchë puert skiib byaly, ni lëe caden nii nxituu kchë meñ nii no

skiib byak. ²⁷ Tsi lëe xaa nii xkyënap skiib bna, kon xaa nii lëe kchë puert sinyaly. Lëe xaa kwlii xispad xaa par kuty xaly xaa xaa, porñee nladzy xaa nii kchë meñ nii no skiib pxooñ. ²⁸ Per lëe Pable kwchuptsyë chëb:

—Ksaksidyoo lii, por kchësy noo ncheno nu.

²⁹ Tsigo lëe xaa nii xkyënap skiib kwnab bini, aan lëe xaa kwsëeb wxooñ leñ skiib. Xisy xaa, lëe xaa psoxib lo Pable ni lo Silas. ³⁰ Loxsye kwlii xaa Pable ni Silas skiib, lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—Kol në dyon pe cos kuuñtsyeyaa parñee telaan lo tol.

³¹ Lëe Pable ni Silas kwëb chëb:

—Bniladzy xtiits Jesucrist tyub styool aan lëel telaa lo tol kchëel meñ liidzyoo.

³² Lëe Pable ni Silas bluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo xaa ni lo kchë meñ nii ncheno lidzy xaa. ³³ Aan wor kyool go, lëe xaa nii xkyënap skiib kwtiib lady Pable ni lady Silas laañee bnek ni lëe xaa kwchobnis kchë meñ lidzy xaa. ³⁴ Loxsye ngo lëe xaa kuni Pable ni Silas lidzy xaa, aan lëe xaa ptee nii taw xaa, ni lëe xaa ble porñee kchë meñ lidzy xaa bnildadzy xtiits Dios.

³⁵ Lëe byaani lyu, lëe xtisy pxaal soldad lo xaa nii xkyënap skiib chëb: Blaa xaa nii kwyo skiib neeg. ³⁶ Tsigo lëe xaa nii xkyënap skiib chëb lo Pable:

—Lëe xtisy pxaal tiits nii klaan lëe do. Lëe na, schilo kchoo do.

³⁷ Per lëe Pable chëb lo soldad:

—Ni byeñdy xixtisy to pe cos nak xfaalt noo, per lëe xaa kwtiñ lëe noo xña lo meñ kyedzy ni lëe xaa kwloo lëe noo skiib. Nandy xaa nii wi noo ngab Roma. ¿Lëe nana chakladzy xaa klaa tsilaan xaa lëe noo? Yuub xaawo kiidlii lëe noo.

³⁸ Lëe soldad kuknitiits lo xtisy, aan tsi lëe xtisy biñ nii Roma ngab Pable ni Silas, lëe xtisy ptsyeb. ³⁹ Lëe xtisy

kuknab perdón lo Pable ni lo Silas, ni lëe xaa kwlii xaa skiib chëb xaa:

—Kol kuñ favor, kol kchoo kyedzy re.

⁴⁰ Siikñee lëe Pable ni Silas pchoo skiib, lëe xaa kwey tubli lidzy Lidia, aan loxsye pchooblady xaa styoo meñ nii xniladzy xtiits Dios, lëe xaa bi.

17

Lëe Pable ni Silas xtsiñ leñ kyedzy Tesalónica

¹ Lo xiviaj Pable ni Silas, lëe xaa kwte nëz Anfópolis ni Apolonia. Loxsye ngo lëe xaa ptsiñ leñ kyedzy Tesalónica laañee sob tu xiktoo meñ Israel. ² Psaandy Pable xcos-tumbre, lëe xaa kwey xiktoo meñ Israel, aan tson sabb nii xiladzy meñ lo tsiin kukutiitsni xaa meñ Israel kitsy nii kë xtiits Dios. ³ Lëe xaa bluuy laañee xñee nii no kety xaa nii pxaal Dios, ni no nii kpañ xaa, ni chëb Pable:

—Lëe Jesús nii xsetyaa lo do nak xaa nii pxaal Dios.

⁴ Tsigo lëe bla meñ Israel ni ndaly meñ griego ni kwnaa non kok ksa Pable ni Silas. Kchë meñ go bniladzy nii kwnee Pable. ⁵ Per lëe meñ Israel nii bnilasty blëe aan lëe xaa ptop bla xaa yox nii kënsë pal nëz parñee kuuñ jkyey xaa kik meñ kyedzy tsiin klëe meñ kyedzy. Ni lëe xaa kusëeb xoo lidzy Jasón par kñaasy xaa Pable ni Silas tsiin jko xaa xaa ña meñ. ⁶ Aan como ptsildy xaa Pable ni Silas siko, lëe xaa biy Jasón ni bla meñ nii xniladzy xtiits Dios. Lëe xaa kukso xaa lo xtisy nii xñabey leñ kyedzy ko, aan lëe xaa chëb:

—Lëe xaa nii noyuuñ jkyey kik kchë meñ nii nche tyub lo kislyu kwlañche nu, ⁷ aan lëe Jasón ptee lidzy kwläs xaa. Xsaldy xaa nii xñabey xtisy Roma, sink xñee xaa nii no stu rey nii lë Jesús.

⁸ Tsiñee lëe meñ kyedzy ni meñ xtisy biñ ngo, lëe xaa kok ntseeb. ⁹ Per lëe Jasón ni lëe xaa nii ksa xaa kwyo skiib kwtiix mully aan lëe xtisy blaa xaa.

Lëe Pable ni Silas xtsiñ kyedzy nii lë Berea

¹⁰ Tsiñee lëe lyu pkyey, lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios pxaal Pable ni Silas nëz kyedzy nii lë Berea. Tsiñee lëe xaa ptsiñ kyedzy ko, lëe xaa kwey leñ xiktoo meñ Israel. ¹¹ Ndoladzy kchë meñ Israel nii no kyedzy ko. Nakty xaa sinak meñ Israel nii no leñ kyedzy Tesalónica, por mbëë pkëetyag xaa xtiits Dios nii bluuy Pable ni ksatyee gaa tse xyub xaa leñ kitsy nii kë xtiits Dios par kaknan xaa dyon pe nli kchë nii xñee Pable lo xaa. ¹² Singo mod ndaly meñ Israel bniladzy xtiits Dios, ni ndaly gaa meñ griego bniladzy. Nikxe kwnaa nono, nikxe gaa xaapkiyo, kchë nak xaa bniladzy. ¹³ Per tsiñee lëe meñ Israel nii no Tesalónica biñ nii wi leñ kyedzy Berea no kluuy Pable xtiits Dios, lëe xaa kwey siko par jkiily xaa meñ. ¹⁴ Per blyëedy lëe meñ nii xniladzy xtiits Dios pxaal Pable nëz chu nis, mentre lëe Timoteo ni Silas bii byaan leñ kyedzy Berea. ¹⁵ Axte Atenas bikche ksa xaa nii kunal Pable. Lo xaa go pxaal Pable tiits nii kyob tsiktsiil Silas ni Timoteo xaa leñ kyedzy Atenas.

Lëe Pable so leñ kyedzy Atenas

¹⁶ Mentre lëe Pable këmbës ktsiñ Silas ni Timoteo Atenas, iip kwyonguiooldy styoo xaa kon xaa nii singootyee ndaly mdyo no leñ kyedzy ko. ¹⁷ Por ngo bitiitsni xaa meñ Israel leñ ktoo ni bitiitsni xaa meñ sit nii xtsyeb Dios, ni ksatyee gaa tse bitiitsni xaa meñ nii xtsyooltyee xaa lo kiy. ¹⁸ Wi bla xaa chak nii xñee meñ Epicúreos ni bla xaa chak nii xñee meñ Estoicos bislo bitiitsni Pable. No xaa go chëb lo xcombañer:

—Nandy xaa gue pe xñee xaa.

No gaa xaa chëb:

—Sootee na xñee xaa nii no stu mdyo kub.

Singo kwnee xaa porñee biñ xaa nii xluuy Pable xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ni biñ xaa nii xñee Pable nii xpañ meñ kuty. ¹⁹ Por ngo lëë xaa kuni Pable tu laañee nii lë Areópago. Siko xkaal lsa nonsyke xaa chak. Lëë xaa kwnabtiits lo Pable chëb xaa:

—¿Pe schilo dyon kñëël loo noo xa nak wseedy kub nii sëëdníl? ²⁰ Porque ndaly kchë cos ngub nii xñeel xyeeñdy noo. Chakladzy noo kaknan noo dyon xa nako.

²¹ Singo chëb xaa porñee kchësy meñ Atenas ni meñ sit nii no siko iip choxkody xaa nii kuuñtsyey xaa stu cos, sink tugak xkyëmbës xaa jkëëtyag xaa ni kñee xaa tu cos ngub.

²² Lëë Pable kusoli groltyee lady xaa chak ko, aan lëë xaa chëb:

—Kol kono kchësy to nii nak to xaa Atenas, chanaa gon nii ndaly mdyo xleni do. ²³ Por worñee kwteedyaa laañee sob ximdyo do, konnaa tu lo pkoog nii kë sinrii: “Lëë pkoog re kwyaa par tu Dios nii ni tu cho xyuumbeydy.” Lëë Dios nii nagon xleni do aan xyuumbeydy to nak Dios nii xsetyaa lo do.

²⁴ Lëë Dios nii xsetyaa lo do psaa kislyu ni kchë cos nii no lo kislyu. Lëë xaa xñabey kpaa ni lëë xaa xñabey kislyu. Nody xaa leñ ktoo nii xsaa chol meñ lo kislyu re, ²⁵ ni nody xaa lyaadzy nii dyon pe ktee meñ lo xaa, por lëë xaa xnee kyalmbañ kchë lo no, ni kchë cos nii xkiñ no.

²⁶ Klo tugak mguiy ni tugak kwnaa psaa Dios parñee ktyaly meñ lo kislyu. Ni lëë Dios psaanle pa tiemp ni pa tañ kpañ catu meñ. ²⁷ Singo beeñtsyey Dios parñee kyub meñ Dios, tsiin tsaaplaa gaa stsil meñ xaa, nikxe nii sijty so Dios catu lo no. ²⁸ Lëë Dios xnee kyalmbañ lo no, ni lëë xaa chuuñ kni lëë no, ni por lëë xaa mbañ no, sinak nii kwnee bla xaa chak nii no lady to, tsiñee chëb xaa: “Xtiiy

Dios nak no.”²⁹ Deelñee lo xtiy Dios tsigo busy syoop no, nody nii kniladzy no nii chol mdyo or ni mdyo plat o mdyo kyo gaa nii xsaá chol meñ nak Dios.³⁰ Tyub tsigo pxekw Dios kon kchë xkyainguey meñ, per lëë na tyub lo kislyu xñabey xaa nii ktsëë meñ xmod.³¹ Por lëë Dios psol tu tse nii lëë tu xaa nii kwlel xaa kiid kuñ kyalxtisy lo kislyu, ni lëë Dios kaa bluuyale chow lo meñ tsiñee lëë xaa beëñ kpañ xaa.

³² Tsiñee lëë xaa chak ko biñ nii xpañ meñ kuty, no xaa pxidzyny Pable, no gaa xaa chëb:

—Na lëëty dyon pa stu tse jkëëtyag noo nii xñeel.

³³ Tsigo lëë Pable pchoo lady xaa.³⁴ Per lëë bla meñ nii bniladzy sinal Pable. Lady meñ go si Dionisio, tu xaa nii wi xkaal lsa lady meñ nii xtyop laañee lë Areópago. Ni wi tu kwnaa nii pcholë Dámaris bniladzy ni stubla meñ.

18

Lëë Pable xtsiñ leñ kyedzy Corinto

¹ Loxsye ngo lëë Pable pchoo Atenas, lëë xaa si leñ kyedzy nii lë Corinto.² Siko lëë Pable kuktsiil tu xaa Israel nii pcholë Aquila. Kyedzy nii lë Ponto koly xaa. Kal lik ptsiñ xaa Corinto chop tsiil xaa Priscila. Nëz Italia siid xaa, porñee lëë xtisy Claudio kwnabey pchoo kchësy meñ Israel Roma. Lëë Pable kutedy lo xaa³ aan, como misme tsiñ nii chuñak xaa chuñ Pable, xsaá xaa yu kidy, lëë Pable kwlës lo xaa par kyë xaa tsiñ chop xaa.⁴ Aan ksatyee tse nii xiladzy meñ Israel lo tsiñ kwey Pable ktoo par kutiitsni xaa meñ Israel ni meñ sit xa nak xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús.

⁵ Lëë Silas ni Timoteo pchoo Macedonia aan tsiñee lëë xaa ptsiñ Corinto, lëë Pable bislo xluuy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ksatyee tse. Bluuy xaa lo meñ Israel nii lëë Jesús nak Crist, xaa nii pxaal Dios.⁶ Per lëë meñ bislo

ptilyni Pable ni lëe meñ go pxiñ tiits lo xaa. Por ngo lëe xaa kwtsib yuti nii xña xab xaa parnee kyeñ meñ nii no xtol meñ, ni lëe xaa chëb:

—Xcuent to deelñee telaady to lo tol, lëdy xcuentno. Por destye natse lëen kluy xtiits Dios lo meñ sit.

⁷ Tsiñee lëe Pable pchoo ktoo, lëe xaa si lidzy tu xaa nii pcholë Justo. Tu xaa nii xnildazy xtiits Dios nak Justo. Kexka chu ktoo no xaa. ⁸ Wi tu xaa nii pcholë Crispo nii xñabey leñ ktoo bnildazy xtiits Dios kchë meñ lidzy. Ni ndaly gaa meñ Corinto nii pkëetyag xtiits Dios ni bnildazy kwchobnis. ⁹ Lëe tu kyool lëe Dios chëb lo Pable lo mgaal:

—Ktsyeebtyoo. Tugak kwnee, ksuugwtyoo chuwoo. ¹⁰ Naa nakni lii. Ni tu cho chilody ksaksi lii, por ndaly meñ nii ngab lon no leñ kyedzy re.

¹¹ Tu iz grol kwlës Pable leñ kyedzy Corinto, bluuy xaa xtiits Dios lo meñ.

¹² Per tsi lëe Galión pkaa kok xtisy Acaya, lëe meñ Israel kwnaasy Pable aan lëe meñ kukso xaa lo xtisy, ¹³ aan lëe meñ chëb lo xtisy:

—Lëe xaa re no kluuy lo meñ kyedzy nii no nii kniladzy meñ xtiits Dios tu mod nii xñabeydy xley meñ Israel.

¹⁴ Lëe Pable si nii nyee, tsi lëe Galión chëb lo meñ Israel:

—Deelñee ngo xaa tu falt nroob o nyuty kaa xaa tu meñ, nyonaa xtiits to. ¹⁵ Per como tiits sye nak kchë nii xñee do ni nonsyke lë meñ xseety to ni kchë cos nii dyon xa xñee xley do, kol kan dyon xa kuuñtsyey do, por chaklastyaa sëëbaa lo xcuent to.

¹⁶ Aan lëe Galión kwnabey pchoo meñ leñ yulyey.

¹⁷ Tsigo lëe meñ kwnaasy tu xaa nii pcholë Sóstenes nii xñabey leñ ktoo, aan kexka chu yulyey ptee meñ xcheñ xaa, per pe beeñdy xtisy Galión.

Lëe Pable xpi Corinto

Hechos 18:18   57   Hechos 18:28

¹⁸ Bii ndaly kpidz kwlës Pable leñ kyedzy Corinto. Loxsye ngo lëë xaa blë ksa xaa meñ nii xniladzy xtiits Dios, aan lëë xaa kwyo barkw par tsi xaa nëz Siria ksa xaa Priscila ni Aquila. Aan antes nii lëë barkw kchoo chu nis nii lë Cencrea, lëë Pable pka kik par kuñ xaa cumplir nii byaan xaa tiits chop xaa Dios. ¹⁹ Tsiñee lëë xaa ptsiñ leñ kyedzy Efeso, lëë xaa psaan Priscila ni Aquila, aan lëë xaa kwey ktoo par kñee xaa lo meñ Israel nii xkaal lsa siko. ²⁰ Lëë meñ Israel go kwnab nii ngwësre Pable, per kwnëdy xaa. ²¹ Lëë xaa bi, chëb xaa:

—Deelñee snë Dios, lëën kyely teedy lo do stub.

Aan lëë Pable byo barkw par kpi xaa Efeso. ²² Tsiñee lëë Pable ptsiñ Cesarea, lëë xaa kwey Jerusalén kujkëëptyux xaa meñ nii xniladzy xtiits Dios. Loxsye ngo lëë xaa si Antioquía. ²³ Kok xtsedyako lëë xaa pchoo stub, kutedy xaa kchë kyedzy nii nche nëz Galacia ni nëz Frigia par kchooblady xaa styoo meñ nii xniladzy xtiits Dios.

Lëë Apolos xluuy xtiits Dios leñ kyedzy Efeso

²⁴ Leñ tse go lëë tu xaa Israel nii pcholë Apolos ptsiñ leñ kyedzy Efeso. Xaa Alejandría nak xaa. So xnëz nak xtiits xaa ni buen buen xyuumbey xaa kitsy nii kë xtiits Dios. ²⁵ Por ngo nii xyuumbey xaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús ni tyub styoo xaa xñee xaa lo meñ cho nak Jesús, nikxe nii por Juansye kwchobnis xaa. ²⁶ Iip ptsyebty Apolos, lëë xaa bluuy xtiits Dios lo meñ Israel leñ ktoo. Per tsiñee lëë Priscila ni Aquila biñ nii xñee Apolos, lëë xaa kuni Apolos lidzy xaa parñee kluuyre xaa xa nak xtiits Dios lo Apolos. ²⁷ Tsi lëë Apolos kwlokyeñ tsi nëz Acaya, lëë meñ nii xniladzy xtiits Dios pkëë tublë kitsy kwseñ xaa si lo meñ nii xniladzy nii no siko, parñee ngui kñee meñ go lo xaa. Tsiñee lëë xaa ptsiñ Acaya, mbëë beëñ xaa meñ nii xniladzy xtiits Dios yudar. ²⁸ Xña lo meñ ptilyitiitsni

xaa xaa Israel, per beeñ xaa gan porñee bluuy xaa nii leñ xkitsy Dios kë nii lëë Jesús nak Crist, xaa nii pxaal Dios.

19

Lëë Pable xtsiñ leñ kyedzy Efeso

¹ Mentre lëë Apolos këno Corinto, lëë Pable kutedy kchë kyedzy nii nche kexka chu nëz nii si Efeso, aan leñ kyedzy Efeso lëë xaa kuktsiil bla meñ nii xniladzy xtiits Dios. ² Lëë Pable kwnabtiits chëb:

—¿Pe kwsëëb Kyalbini Ntson leñ styoo do worñee bni-ladzy to xtiits Dios?

Lëë meñ go kwëb chëb:

—Per ni ndondy noo nii no Kyalbini Ntson.

³ Tsigo lëë Pable chëb:

—¿Xa kwchobnis to tsigo?

Lëë meñ go kwëb chëb:

—Si bluuy Juan, singo kwchobnis noo.

⁴ Loxsye ngo lëë Pable chëb:

—Lëë Juan pchoobnis meñ Israel nii ptsëë xmod, per lëë gag Juan chëb nii no nii kniladzy meñ xaa nii kiid loxsye kpi Juan. Lëë xaa go nak Jesús.

⁵ Tsiñee lëë meñ go biñ ngo, lëë meñ go kwchobnis sinak nii xñabey Jesús. ⁶ Aan tsiñee lëë Pable pxob ña kik meñ go, lëë Kyalbini Ntson kwsëëb leñ styoo kchësy meñ go, ni lëë meñ go bislo xñee stub clasy tiits ni nii tu cho karty kon ni lëë meñ go kwnee nii psyaab Dios leñ kik meñ go. ⁷ Tsiipchop nak meñ go.

⁸ Tson mëë tugak kwey Pable leñ ktoo siko, xluuy xaa xtiits Dios ni xñee xaa xa nak xkyalwnabey Dios. Iip ptsyebty xaa. ⁹ Per lëë bla meñ nii koñee koklasty niladzy kwneenë xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Por ngo lëë Pable pchoo lady meñ go aan lëë xaa kuni kchë meñ nii xniladzy laañee sob xyuscuel tu xaa nii pcholë Tirano.

Siko bluuy xaa xtiits Dios lo meñ ksatyee tse. ¹⁰ Chop iz kwëkluy xaa xtiits Dios. Por ngo nii kchë meñ nii no nëz Asia pkëëtyag xtiits Dios, nixxe meñ Israelo, nixxe gaa meñ sito. ¹¹ Ni ndaly kchë kyalntson nii beeñtsyey Pable porñee kokni Dios xaa. ¹² Axte wi xbayjan Pable ni xab xaa nii biy meñ psë meñ lady meñ xsyakñë aan lëë meñ xsyakñë byak ni lëë kyalbini mal pchoo leñ styoo meñ.

¹³ Wi bla xaa Israel nii xkwii kyalbini mal leñ styoo meñ pal nëz kokladzy nseety lë Jesús par kwii kyalbini mal, chëb xaa lo kyalbini mal:

—Con xtiitspey Jesús nii xseety Pable xñen lo do: Kol kchoo leñ styoo meñ gue.

¹⁴ Ksa kadzy xiñ Esceva, xaa nii xñabey lo pxosy, beeñtsyey ngo. ¹⁵ Per lëë kyalbini mal chëb lo xaa:

—Xyuumbeyaa Jesús, ni nanaa cho nak Pable. Per lëë do, ¿cho nak to?

¹⁶ Wor go kazh lëë xaa nii no kyalbini mal go leñ styoo kwyas kwseñ ksa xaa go. Per nli busy ptee xaa go xcheñ xaa. Koksye gan pchoo xaa ña xaa nii no kyalbini mal leñ styoo. Xña xaa cheñ lëë xaa pxooñ nëb kidy xaa. ¹⁷ Aan kchësy meñ Israel ni meñ sit nii no Efeso nii koknano ptsyeb. Por ngo ndaly meñ blisklaa lë Jesús.

¹⁸ Ndaly meñ nii bnildazy kwey wxobtol, aan bitiits meñ go kchë cos mal nii beeñtsyey meñ go worñee karty knildazy meñ go Dios. ¹⁹ Ni ndaly meñ nii pseedy kyalbruj biidni kchë xlibre, aan xña lo meñ lëëw kwyek. Kwloolbey meñ nii masy tu choowptsii mily pes plat nono. ²⁰ Singo mod ndaly meñ nii pkëëtyag xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús bnildazy.

²¹ Loxsye kwte kchë cos ko, lëë Pable kwlokoyeñ tsitedy kyedzy nii nche nëz Macedonia ni Acaya, axte ktsiñ xaa Jerusalén. Ni chëb xaa nii loxsye kpikche xaa Jerusalén, no nii tsi xaa Roma. ²² Lëë xaa pxaal Timoteo ni Erasto

něz Macedonia mentre lëe xaa bii byaan Asia pa slal tiemp. Chop xaa go chuñ xaa yudar.

Lëe meñ Efeso xlëe

²³ Leñ tse go lëe tu tily bislo por xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. ²⁴ Lëe tu xaa nii pcholë Demetrio bislo tily go. Nonsyke mdyo plat ni xiktoo wiñ naybaa nii lë Diana xxaa xaa, aan nroob tumi xsaan tsiin go lo xaa ni lo xaa nii xkyë tsiin lo xaa. ²⁵ Lëe xaa kwnee lo xaa nii xkyë tsiin lo xaa, ni lo kchë xaa nii xkyë misme tsiin go, chëb xaa:

—Nan do gon nii nroob tumi xsaan tsiin re lo no. ²⁶ Ni nan do gon ni chon do nii lëe Pable no kluuy lo meñ nii lëdy Dios nak kchë mdyo nii xxaa chol meñ, aan ndaly gaa styoo meñ nojko xaa. Lëdy nonsy leñ kyedzy Efeso nu no kluuy xaa kchë ngo, sink wi tyub něz Asia. ²⁷ Ntseebo gon, por neñdy tsodre xtsiin no, ni neñdy axte wi xiktoo naybaa Diana kyaanladzy aan kiijtse meñ Asia ni meñ sit nii nche tyub lo kislyu lo naybaa Diana.

²⁸ Tsiñee lëe meñ biñ ngo, per nli busy blëe meñ aan lëe meñ bislo kwchuptsyë, xñee:

—¡Byinayk Diana xnaybaa meñ Efeso!

²⁹ Kchë meñ kyedzy pkyey kik. Lëe meñ kwnaasy Gayo ni Aristarco. Chop xaa Macedonia go nak ksa Pable. Lëe meñ kuni xaa axte tu laañee xkaal lsa meñ. ³⁰ Lëe Pable kokladzy nyinee xaa lo meñ, per blaady meñ nii xniladzy xtiits Dios xaa. ³¹ Wi bla xamigw Pable nii xñabey Asia pxaal tiits nii nody nii tsiisëb Pable lady meñ go. ³² Xaal xaal nii kwchuptsyë meñ nii kwey junt. Pkyey kik meñ go. Ndaly meñ go ni nandy dyon pe cos tsiin kwey. ³³ Per lëe bla meñ Israel chëb lo Alejandro xa nak cuent ko. Loxsyé ngo lëe meñ Israel pchëp xaa lady meñ. Loxsyé kwso Alejandro groltyee lady meñ, lëe xaa kwloo señ con ña xaa parñee kwetse meñ. Kokladzy xaa nchoo xaa xfavor meñ

Israel. ³⁴ Per tsiñee lëe meñ byeñ nii xaa Israel xaa, lëe meñ bislo kwchuptsyë. Siik chop wor kwchuptsyë meñ, xñee meñ:

—¡Byinayk Diana, xnaybaa meñ Efeso!

³⁵ Tsiñee lëe xsecretario xtisy beeñ gan kwleektse meñ, lëe xaa chëb:

—Kol kono gaa meñ Efeso, kchësy meñ nii nche lo kislyu gon nan nii lëe meñ Efeso xyal kantsi xiktoo naybaa Diana ni kchësy meñ nan nii kpaab byab xnaybaa no Diana. ³⁶ Nan do nii ni tu cho chilody kñë nii nlidy kchë nrii. Por ngo, kol kwetse. Kuuñtsyeydy to cos nii nongualdy. ³⁷ Karty gon kwan chop xaa nii biidni do nu ktoo ni karty kñeenë xaa xnaybaa no. ³⁸ Deelñee Demetrio ni xaa nii ksa xaa xkyë tsiñ xñab kyalxtisy, par ngo no xtisy ni no yulyey. Schilo tsinab Demetrio kyalxtisy lo xaa xñabey parñee siko catu xaa kñee dyon xa nak xcuent xaa ni parñee kak ndoon gaa cho xaa nli xñee. ³⁹ Aan deelñee gaa chakladzy to kñab to pe stu cos, no nii kñab tow tu lo junt, per con ngui mod. ⁴⁰ Ntseeb gon tsijkëëkiy meñ no këb meñ nii lëe no noyuuñ tily por kchë nii beeñtsyey no natse, ni kindy kaa pe tyeesy no deelñee cho kñabtiits lo no penak kok tily re.

⁴¹ Loxsyë chëb secretario ngo, lëe xaa psonëz meñ.

20

Lëe Pable chi Macedonia ni Grecia

¹ Tsiñee lëe tily go byal, lëe Pable kwtsyetsy kchë meñ nii xnildazy xtiits Dios par kchooblady xaa styoo kchë meñ go. Loxsyë ngo lëe xaa si nëz Macedonia. ² Kchë kyedzy nii kutedy xaa pchooblady xaa styoo meñ nii xnildazy xtiits Dios. Loxsyë ngo lëe xaa ptsiñ Grecia. ³ Tson mëe kwlës xaa Grecia. Lëe xaa no nëz nii tso xaa barkw par tsi nëz Siria, tsiñee lëe xaa biñ nii lëe meñ Israel kënal kuty xaa. Por ngo lëe xaa sey nëz Macedonia stub.

⁴ Lëë xiñ Pirro nii pcholë Sópater kunal Pable. Xaa Berea nak Sópater. Ni wi gaa chop xaa Tesalónica nii pcholë Aristarco ni Segundo, ni tu xaa Derbe nii pcholë Gayo, ni Timoteo, ni chop xaa Asia nii pcholë Tíquico ni Trófimo kunal. ⁵ Lëë xaa kwtenech loo noo aan lëë xaa kwlës lëë noo leñ kyedzy Troas. ⁶ Loxsye kwte lni nii xtyaaw kyaxtily nii xkyëdy levadur, lëë noo pchoo leñ kyedzy Filipos. Lëë tse nii kwloxo kaay kpidz lëë xaa nii kwtenech pkaa loo noo leñ kyedzy Troas. Kadzy kpidz blyëës noo leñ kyedzy ko.

Lëë Pable xluuy xtiits Dios leñ kyedzy Troas

⁷ Tsi lëë tse tminkw kol lëë noo pkaal lsa par tyaaw noo kyaxtily. Lëë Pable beeñ kseedy meñ nii xnildazy xtiits Dios, aan como noo nii kchoo xaa kyaani lyu, lëë xaa biskool xiwseedy xaa axte wrol kyool. ⁸ Leñ tu yu klaa pkaal lsa noo. Ndaly pis nak yu go. Aan tyub leeño kwë bini petroly. ⁹ Lëë tu xaa wiñ nii pcholë Eutico kwsob kekka chu ventan. Aan como lëë Pable biskool xiwseedy, lëë xaa kwë mgaal aan lëë xaa pchingaa chu ventan axte lyu. Kuty xaa blis meñ xaa. ¹⁰ Lëë Pable byety kwteetsy xaa wiñ go. Aan lëë xaa chëb lo meñ nii xnildazy xtiits Dios:

—Ktsyebty to, mbañ xaa.

¹¹ Lëë Pable byo leñ yu aan lëë xaa taw kyaxtily ksa xaa meñ nii xnildazy xtiits Dios. Loxsye ngo lëë xaa kwnee lo meñ tyub kyool. Lëë byaani lyu lëë xaa bi. ¹² Psak styoo meñ pornee mbañ xaa wiñ nii pchingaa chu ventan sikni meñ xaa.

Lëë Pable xtsiñ kyedzy nii lë Mileto

¹³ Lëë noo bñeech syo noo kyedzy nii lë Asón con barkw par kwëës noo Pable siko, por singo byaan noo tiits por lëë Pable si tub lo kislyu. ¹⁴ Tsiñee lëë noo ptsiil Pable leñ kyedzy Asón, lëë noo ptsyo barkw ksa noo xaa, aan

lëe noo syo nëz Mitilene. ¹⁵ Lëe byaani lyu lëe noo ptyee mer laañee nyoo Quío. Lëe byaani stu lyu lëe noo ptsiñ chu nis nii lë Samos. Siko pchoo noo lëe noo ptsiñ Mileto. ¹⁶ Byody noo Efeso porñee koklasty Pable nii nlyëe noo xtañ meñ Asia. Lëe xaa kwlokyeñ ktsiiñ noo Jerusalén tse nii chak lni Pentecostés, deelñee ndeedyo tiits.

Lëe Pable xñee lo xaa kol

¹⁷ Tsiñee lëe noo ptsiñ leñ kyedzy Mileto, lëe Pable kwnabey koktsyetsy xaa kol nii xñabey lo meñ Efeso nii xnildazy xtiits Dios. ¹⁸ Tsi lëe kchë xaa kol go kwlañche, lëe Pable chëb:

—Nan do gon xa nak xmodaa destye primer tse nii kwlañcheen Asia. ¹⁹ Ni nan gaa to nii tyub nii kwyon lady to con kyalndoladzy ni wiiñ psobaa xtiits Dios, ni ndaly gaa kyalnë pteedy meñ Israelaa. ²⁰ Per psaandyaa tugak bluyaa xtiits Dios lo do. Kwnen lo do leñ kyedzy ni kwnen lo do lidzy to. ²¹ Ni chëpaa lo meñ Israel ni lo meñ sit nii noo nii ktikche meñ styoo lo Dios ni knildazy meñ xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. ²² Lëe na lëen ka Jerusalén, porñee lëe Kyalbini Ntson xaal naa. Nandyaa pe ktsyoolaa siko. ²³ Ni nansyaa ksatyee kyedzy nii kan xñee Kyalbini Ntson nii lëe skiib ni lëe kyalnë këmbës naa. ²⁴ Per ni tu pe sinidy kikkaa, ni xkyalmbañaa nondy lon. Lëew comñee mbëe kyaalaa tsiñ nii bneetsy Dios lon. Lëe tsiñ go nak nii kluyaa xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús lo meñ.

²⁵ 'Bluyaa lo do xa nak xkyalwnabey Dios. Lëe na xyeñ-paa nii kpikchedre kan do naa. ²⁶ Por ngo chakladzyaa kniyaa lo do natse nii chaptyaa tol deelñee no tu do nii telaady. ²⁷ Por nanaa nii kchë nii kwnabey Dios bluyaa lo do. Ni tu pe kwloolandyaa lo do. ²⁸ Por ngo, kol kap cuidad lëe do ni kchë meñ nii xnildazy xtiits Dios. Porque por kchë do kuty Jesús lo crusy ni lëe gaa Kyalbini Ntson pso lëe do parñee kap cuidad to meñ nii xnildazy xtiits

Dios. ²⁹ Nanaa nii tsiñee lëen kpi, lëe meñ nii ko kyalnë kchë meñ nii xniladzy xtiits Dios kiid. Nak meñ go sinak chol ma tox nii chuty mëkwxiily. ³⁰ Ni misme lady kaa to kchoo xaa nii kluuy tiits xuuy parñee tsinal meñ nii xniladzy xtiits Dios xaa. ³¹ Kol kap cuent, kol ksaladzy gaanoo nii tson iz nder tyub styoon bluyaa xtiits Dios lo do tsel kyool.

³² 'Lëe nana, beetsy, xñabaa nii kakni Dios to ni xñabaa nii ksaanlasty to xtiits Dios nii xniladzy to. Lëe xtiits Dios kchooblady styoo do ni lëe xtiits Dios knee kchë kyalnsaak nii xtee Dios lo kchë meñ nii xniladzy xtiits xaa. ³³ Tyub nii kwyon lady to kwyokidyaa xab meñ ni karty kaa tsokin xtumi meñ. ³⁴ Nan buen do nii kwën tsiñ par ktsiñaan nii jkiiñaa ni nii jkiiñ meñ nii biidnal naa. ³⁵ Tugak bluyaa nii singo kak tsiñ tsiin kchilo kuñ ñe meñ nii no lyaadzy yudar, ni ksaladzy ñe xtiits Jesús tsiñee chëb xaa: "Mastre xle meñ nii xkady que meñ nii xñaasy."

³⁶ Loxsye kwnee Pable lëe xaa psoxib aan lëe xaa bitiitsni Dios ksa xaa. ³⁷ Kchësy xaa kol go biiñ, ni lëe xaa kwteetsy Pable. ³⁸ Mban ptee styoo xaa porñee biñ xaa nii kpikchedre kan xaa Pable. Loxsye ngo lëe xaa kuksonëz Pable axte chu barkw.

21

Lëe Pable si Jerusalén

¹ Loxsye psaan xaa go lëe noo, lëe noo ptsyo barkw aan lëe noo syo tubli lo kislyu wiñ nii lë Cos. Lëe byaani lyu lëe noo ptsiñ lo stu kislyu wiñ nii lë Rodas. Siko pchoo noo, lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Pátara. ² Chu nis Pátara psyeeñ noo tu barkw nii tsi nëz Fenicia. ³ Tsiñee lëe noo syo lo nis, lëe noo ptyon kislyu wiñ nii lë Chipre. Lëew byaan nëz ñapeg noo, lëe noo syo axte Siria. Aan como

no nii ksaan barkw yow chu nis nii lë Tiro, lëe noo blyëes siko. ⁴ Loxsye ptsiil noo meñ nii xniladzy xtiits Dios, lëe noo blyëes kadzy kpidz lo meñ go. Aan lëe Kyalbini Ntson kwnee kchë nii ktsyool Pable Jerusalén lo meñ go, aan lëe meñ go chëb lo Pable:

—Nody nii tsil Jerusalén.

⁵ Per tsi lëe ksa kadzy kpidz ko psa, lëe noo bii. Kchë tsiil ni xiñ meñ nii xniladzy xtiits Dios kuksonëz lëe noo axte chu nistoo, aan lëe noo psoxib chu nis ko par kutiitsni noo Dios kchësy noo. ⁶ Loxsye ngo lëe noo blë lsa. Lëe noo ptsyëep barkw, lëe gaa meñ kyedzy ko bikche sey lidzy.

⁷ Tiro pchoo noo lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Tolemada. Siko lëe noo byo jkëëptyux meñ nii xniladzy xtiits Dios aan lëe noo blyëes siko tu kpidz. ⁸ Lëe byaani lyu lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Cesarea. Siko lëe noo byo lidzy Felip nii xluuy xtiits Dios. Wi Felip ngab lady ksa kadzy xaa nii kwle meñ leñ kyedzy Jerusalén par kuñ xaa xyudar apostle. ⁹ Ksa tap xiñtsyaap Felip nii karty ktsiilña xñee tiits nii xsyaab Dios leñ styoo me. ¹⁰ Ndaly kpidz kok nii nche noo siko, tsiñee lëe tu profet nii sëed nëz Judea nii pcholë Agabo kwlañche. ¹¹ Lëe xaa biid tedy loo noo. Lëe xaa kwseñ xcinturón Pable aan lëe xaa pxituu niy xaa ni ña xaa con xcinturón Pable, xñee xaa:

—Lëe Kyalbini Ntson xñee nii sinrii kxituu meñ Israel xpixwan cinturón re leñ kyedzy Jerusalén, ni lëe meñ jko xaa ña meñ sit.

¹² Tsiñee lëe noo ptsyon xtiits xaa go, lëe noo kok ksa meñ Cesarea bñee noo lo Pable parñee tsidy xaa Jerusalén.

¹³ Per lëe Pable kwëb, në:

—¿Penak choon do ni xko kyalnë do naa? Snëen kxituu meñaa, ni snëen ketyaa Jerusalén par kuuñ ksakaa Jesús.

¹⁴ Aan como pchiloody noo ngwiisoo noo styoo xaa, lëe noo psaan xaa, ptyeesy noo:

—Lëë Dios dyon kaknil.

¹⁵ Loxsye ngo, lëë noo pxixkwaa aan lëë noo syo Jerusalén. ¹⁶ Wi bla xaa Cesarea nii xniladzy xtiits Dios biidnal lëë noo. Lëë xaa go kuni lëë noo lidzy tu xaa Chipre nii pcholë Mnasón. Kok xtsele nii xniladzy xaa xtiits Dios. Lidzy Mnasón blyëës noo.

Lëë Pable chitedy lo Jacob

¹⁷ Tsiñee lëë noo ptsiñ Jerusalén, con kyalwle biid ktsiilnëz meñ nii xniladzy xtiits Dios lëë noo. ¹⁸ Lëë byaani lyu lëë noo byoteedy lo Jacob ksa noo Pable, aan lëëtyee gaa wi kchë xaa kol nii xñabey lo meñ nii xniladzy xtiits Dios nche siko. ¹⁹ Lëë Pable pkëëptyux kchë xaa go. Loxsye ngo lëë Pable bislo bitiits kchë kchësy cos nii pteedy Dios tiitspey beeñsyey xaa lady meñ sit. ²⁰ Tsiñee lëë kchë xaa go lox biñ nii bitiits Pable, lëë xaa ptee skizh lo Dios. Tsigo lëë xaa chëb lo Pable:

—Bueno, beetsy, per nan nyëel gon nii ndaly meñ Israel xniladzy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Aan kchësy meñ Israel go chuuñ ndip xtiits nii no nii kyonaal no xley Moisés. ²¹ Ni lëë meñ Israel go biñ nii xluuyoo lo meñ Israel nii no tañ nii ksaldy xaa kchë nii psaan Moisés. Ni lëë xaa biñ nii xñeel lo meñ Israel nii no tañ nii kobeydy xaa xiñ xaa ni tsinaldy xaa xcostumbre no. ²² ¿Xa kuuñ no? Por lëë meñ gon ktyop tsiñee lëë meñ kon nii lëel blañ. ²³ Lëëw nii nako no nii kuuñsyeyoo nii kniyy noo: Lëë tap xaa nii chakladzy kuuñ ksak Dios nche nu. ²⁴ Kuni xaa, kol kuuñ nyë lëë do sinak nii xñabey xley Moisés, ni kwtiix parñee jka kik xaa tsiin kyeñ meñ nii nlidy nii chuuñsyeyoo kchë nii noyon meñ, sink lëë meñ kyeñ nii wil chuuñsyey nii xñabey xley Moisés. ²⁵ Lëë noo pxaal le tublë kitsy lo meñ sit nii xniladzy xtiits Dios parñee kawdy meñ sit ppeël kchë ma nii chokon lo mdyo, ni kawdy meñ

sit cheñ, ni kawdy meñ sit xpëel chol ma nii xiyañ, ni nody nii tsoni meñ sit stu meñ deelñee no tsiil meñ sit.

Lëe meñ xñaasy Pable leñ lidzy Dios

²⁶ Lëe Pable sini ksa tap xaa go. Lëe byaani lyu lëe xaa kok nyë ksa xaa sinak nii xñabey xley Moisés. Loxsye ngo lëe Pable kwteyo leñ lidzy Dios par këb xaa pa tse kyal kak nyë ksa tap xaa go ni parñee këb xaa pa tse kokon xaa go nii sini xaa go lo Dios.

²⁷ Per lëe ksa kadzy kpidz ko merle ksa, tsiñee lëe bla xaa Israel nii no nëz Asia kon nii lëe Pable no leñ lidzy Dios aan lëe xaa go pkiily meñ par kñaasy xaa Pable. ²⁸ Lëe xaa kwchuptsyë, chëb xaa:

—¡Kol kono meñ kyedzy, kol kuñ lëe noo yudar kñaasy no xaa re! Por nody xaa xlad meñ xkyedzy no, sink lëe xaa xluuy nii ksaldy meñ xley Moisés ni ksaldy meñ lidzy Dios. Tyub lo kislyu xluuy xaa nrii. Lëe na axte wi bla meñ sit psëeb xaa leñ lidzy Dios. Sinrii mod lëe xaa been tu cos nii nongualdy kak.

²⁹ Singo chëb xaa Israel go porñee kon xaa Pable leñ kyedzy chop Pable tu xaa Efeso nii pcholë Trófimo. Nladzy xaa te wi Trófimo kuni Pable leñ lidzy Dios.

³⁰ Kchësy meñ kyedzy blëe aan lëe meñ ptyop tub lugarak. Lëe meñ kwtopxax Pable, kwlii meñ xaa leñ lidzy Dios. Loxsye ngo lëe meñ psuugw puert. ³¹ Kwxaak xaa wor go kazh nyuty xaa Pable, per tsiñee lëe tiits ptsiñ lo xaa nii xñabey lo soldad nii lëe kchë meñ Jerusalén noyuñ tily, ³² lëe xaa go ptop kchë xsoldad ni kchë xaa nii xñabey lo xsoldad xaa aan lëe xaa ptsiñ wxooñ laañee nche meñ. Tsiñee lëe meñ kon xaa nii xñabey lo soldad ni kon soldad, lëe meñ psaan Pable, pteejtre meñ xcheñ xaa. ³³ Tsigo lëe xaa nii xñabey lo soldad big, aan lëe xaa kwseñ Pable, ni lëe xaa kwnabey pxituu Pable con chop lë caden. Loxsye

ngo lëe xaa kwnabtiits cho nak Pable ni pe cos beeñtsyey xaa. ³⁴ Per xaal xaal nii kwnee meñ. Pchilody nyon xaa nii xñabey lo soldad pe xñee meñ porñee kchë meñ chuptye. Por ngo lëe xaa kwnabey kuni soldad Pable laañee sob yu nii no soldad. ³⁵ Tsiñee lëe soldad ptiñni Pable laañee chislo scaler nii xyakxoob axte chu yu go, lëe soldad kwlañ Pable, porñee tir ntseeb chak meñ nii nal, ³⁶ xñee meñ:

—¡No nii kety kazh xaa!

Lëe Pable xñee lo meñ

³⁷ Lëe soldad si nii jko Pable leñ yu, tsi lëe Pable chëb lo xaa nii xñabey lo soldad:

—¿Pe schilo kñen choplan xtitsaa lool?

Tsigo lëe xaa nii xñabey lo soldad kwëb chëb:

—¿Pe chakoo nayak xñeel griego? ³⁸ ¿Pe mod lëdy lii tsigo nayak nak xaa Egipto nii penadle beeñtsyey tu tily ni kuni tap mily nweety bñech tu tañ pidzy?

³⁹ Tsigo lëe Pable chëb:

—Lëdyo. Xaa Israelaa. Tarso kolyaa. Tu kyedzy non nii nche Cilicia nak Tarso. Beeñ favor blaa kñen choplan xtitsaa lo meñ.

⁴⁰ Lëe xaa nii xñabey lo soldad ptee tiitspey, aan lëe Pable kusoli lo scaler. Lëe xaa kwloo señ con ña xaa par kwetse meñ. Tsi lëe meñ lox kwchetse, lëe xaa kwnee con xtiitsë meñ Israel chëb xaa:

22

¹ —Kol kono, beetsy, ni kol kono xaa kol. Lëen kñe choplan xtitsaa lo do parñee kyeñ do nii nody xfaltaa.

² Tsiñee lëe meñ biñ nii con xtiitsë meñ kwnee xaa, mastre tse kwche meñ. Tsigo lëe Pable chëb:

³ —Xaa Israelaa. Tu kyedzy nii lë Tarso nii nche nëz Cilicia kolyaa, per leñ kyedzy Jerusalén nu kwroobaa. Lëe Gamaliel beeñ kseedy naa xley pxusykoltoo no, ni tugak kaa choxkoon kuuñ ksakaa Dios tyub styoon sinak nii

noyuuñ ksak to Dios natse. ⁴ Penaadle kwēnalaa nyutyaa meñ nii xniladzy xtiits Dios nii xñee cho nak Jesús. Nikxe kwnaaw, nikxe gaa xaapkiyo, kchē nak xaa kwyalon skiib. ⁵ Lēē xaa nii xñabey lo pxosy ni kchē xaa kol nan kchē nii beeñtsyeyaa, por lēē xaa bneetsy kitsy nii kwseeñaa si lo xaa Israel nii no leñ kyedzy Damasco, aan lēēn kwya kyedzy ko sakyubaa meñ nii xniladzy par kyely knin kchē meñ go nu ni par ksaksin kchē meñ go.

⁶ 'Per tu tse mer xwe ngbidz, lēēn no nēz nii ktsiiñaa leñ kyedzy Damasco, tsiñee lēē tu bini ngol nii sēēdsēēb kpaā bibēly kyako kwin. ⁷ Lēēn byab lyu, aan lēēn biñ tsiy tu xaa nii xñee: "Saulo, Saulo, ¿penak nii xsaksil naa?" ⁸ Tsigo lēēn kwnabtiits chēpaa: "¿Chool?" Aan lēē tsiy xaa go nē lon: "Naa nak Jesús Nazaret, xaa nii xsaksil." ⁹ Kchē xaa nii ksan sa ptsyeb kon bini go, per biñdy xaa tsiy xaa nii kwnee lon. ¹⁰ Tsigo lēēn chēp: "Kwnē na busy pe cos kuuñtsyeyaa." Aan lēē xaa nē: "Kuxche, ptsiñ Damasco. Siko no tu xaa nii kñē pe cos kuñoo." ¹¹ Aan como lēē bini go bnek lon, pchilody nyanaa. Lēē xaa nii ksan sa kwtob ñan, ptsiiñaa leñ kyedzy Damasco.

¹² 'Leñ kyedzy ko kwyo tu xaa nii pcholē Ananías. Tu xaa nii nli xniladzy Dios nak xaa ni chuuñtsyey xaa nii xñabey xley Moisés. Kchēsya kaa meñ Israel nii no Damasco xñee nii buen xaa. ¹³ Lēē Ananías biid tedy lon. Tsi lēē xaa kwlañ, lēē xaa nē: "Beetsy Saulo, pxaly lool ni kon stub." Aan wor go kazh lēē lon byaabini aan lēēn kon Ananías. ¹⁴ Loxsye ngo lēē xaa nē lon: "Lēē xDios pxusykoltoo no kwle lii penaadle parñee kaknanoo pe cos chakladzy xaa ni parñee kanoo xiñ ntson xaa ni parñee konoo tiits nii xchoo chuw xiñ xaa. ¹⁵ Por lii kutiits cho nak xiñ xaa lo meñ nii nche lo kislyu. No nii kutiitsoo kchē nii konoo ni biiñoo. ¹⁶ Lēē nana ¿pe xlyēēl nii chischeedyoo tsiin chobnisoo? Kwnab lo Dios nii koy

xaa kchë xtoloo.”

¹⁷ Tsiñee lëen blañ Jerusalén nu, lëen kwya lidzy Dios, kwyakutiitsnin Dios, aan lëe tu mgaan kwtedy lon. ¹⁸ Lo mgaan go lëen kon Jesús, aan lëe xaa në lon: “Sinusy byoblady pchoo Jerusalén, porque ksaldy meño tsiñee lëel kutiits cho nakaa.” ¹⁹ Tsigo lëen chëp: “Kchë meñ re nan nii naa kwyanas meñ nii xniladzy xtiitsoo leñ kchë ktoo, ni nan meñ nii naa kwyalo kchë meñ nii xniladzy xtiitsoo skiib ni naa gaa ptedy xcheñ kchë meñ go. ²⁰ Ni byo gaa styoon nii kuty Xteb, xaa nii bluuy xtiitsoo. Naa byaani xab xaa nii kukyeety xaa.” ²¹ Per lëe Jesús në lon: “Pchoo leñ kyedzy Jerusalén, por lëen kxal lii xtañ meñ sit.”

Lëe Pable no ña xaa nii xñabey lo soldad

²² Tse kwche meñ biñ nii kwnee Pable, per tsiñee lëe meñ biñ nii lëe xaa pseety meñ sit, lëe meñ bislo kwchupstyë xñee:

—¡No nii kety xaa gue! ¡Nonguialtre nii kpañ xaa!

²³ Aan como byoogwty chuw meñ, sink lëe meñ bislo xkwii xab ni xlëp yu kpaar parñee kaknyoo nii xlëe meñ, ²⁴ por ngo lëe xaa nii xñabey lo soldad kwnabey nii jko soldad Pable leñ yu, ni lëe xaa kwnabey ktee soldad cheñ Pable parñee kñeeli Pable dyon penak nii singootyee xlëe meñ lo Pable. ²⁵ Per tsiñee lëe soldad lox pxituu Pable, lëe Pable chëb lo tu soldad nii so siko:

—¿Pe nonguiat dyon nii kteedy to cheñ tu xaa Roma, deelñee karty kaknan do pe cos beñ xaa?

²⁶ Tsiñee lëe soldad ko biñ ngo, lëe xaa kuni tiits lo xaa nii xñabey lo kchë soldad, chëb xaa:

—Byeñ gon pe cos kuuñtsyeyoo, por Roma ngab xaa gue.

²⁷ Tsigo lëe xaa nii xñabey lo kchë soldad big lo Pable, aan lëe xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe nli nii Roma ngaboo?

Lëë Pable kwëb chëb:

—Nliw.

²⁸ Loxsye ngo lëë xaa nii xñabey lo soldad chëb:

—Deel naa nyazh kwtizhaa par jkabaa Roma.

Lëë Pable chëb:

—Per lëë naa destye nii kolyaa ngabaa Roma.

²⁹ Tsiñee lëë soldad nii nche mbës ktee cheñ Pable biñ ngo, lëë xaa bichee tublad. Aan axte wi xaa nii xñabey lo kchë soldad ptsyeb, porñee kwnaasy xaa Pable ni pxituu xaa Pable con caden aan nandy xaa nii Roma ngab Pable.

Lëë Pable so lo xaa Israel nii xñabey

³⁰ Lëë byaani lyu lëë xaa nii xñabey lo kchë soldad kokladzy nyaknan dyon pe cos xkëëkiy meñ Israel Pable. Lëë xaa kwlii Pable skiib, ni lëë xaa kwnabey koktsyetsy kchë xaa nii xñabey lo pxosy ni kchësy xaa non nii no Jerusalén. Loxsye ngo lëë xaa pso Pable groltyee lady kchë xaa xñabey go.

23

¹ Lëë Pable buy kchë lo xaa xñabey go aan lëë xaa chëb:

—Beetsy, axte natse gon mbëë mbañaa. Pe sidy kikaa porñee chuuñtsyeyaa nii chakladzy Dios.

² Tsigo lëë xaa nii xñabey lo pxosy nii pcholë Ananías kwnabey nii kyaasy meñ nii nche kexka lo Pable chuw Pable. ³ Per lëë Pable kwëb chëb:

—¿Lëë Dios kiñ lii, xaa yox! Deelñee soboo ske par kuñoo kyalxtisy sinak nii xñabey xley Moisés, ¿penak tsigo nii xsaldyoo ley, sink lëël xñabey kiñ meñaa?

⁴ Loxsye ngo lëë meñ nii nche siko chëb:

—¿Singuee gaa nawen xiñoo tiits lo xaa nii pso Dios kñabey lo pxosy?

⁵ Tsigo lëë Pable chëb:

—Beetsy, nandyaa nii lëe xaa nak xaa nii xñabey lo pxosy, por leñ kitsy nii kē xtiits Dios gon xñee: “Ktsiib-teedyoo xaa nii xñabey xkyedzyoo.”

⁶ Tsi lëe Pable byeñ nii grol meñ nii ncheno lo junt no xlad xaa fariseo, lëe stu grol meñ no xlad xaa saduceo, nguiedzy kwnee xaa, chëb xaa:

—Beetsy, xaa fariseo nakaa ni xaa fariseo nak pxosyaa, per lëe meñ biid kso naa nu porñee xniladzyaa nii spañ meñ kuty.

⁷ Tsiñee lëe Pable lox chëb ngo, lëe meñ fariseo ni meñ saduceo bislo ptilytiits lsa, aan lëe kchë meñ go kok chop tiy. ⁸ Porñee kchësy meñ saduceo xñee nii nlidy kpañ meñ kuty, ni xnilasty meñ go nii no angly ni no kyalbini. Per lëe meñ fariseo xniladzy kchësy ngo. ⁹ Kchësy meñ bislo chuptyyë aan lëe bla maestre ley nii no xlad xaa fariseo kuso chëb:

—Ni tu cos mal karty kuuñtsyey xaa re. Neñdy tu angly o tu kyalbinii gaa kwnee lo xaa.

¹⁰ Aan como xyaldy kuptyyë meñ, lëe xaa nii xñabey lo soldad ptsyeb, nladzy xaa neñdy kuty meñ Pable tsi lëe meñ lox klëe. Por ngo lëe xaa kwtsyetsy bla soldad kulii Pable siko par tsikni xaa Pable laañee sob yu nii no xaa.

¹¹ Tsi lëe kyool kol lëe Jesús byaklo lo Pable aan lëe xaa chëb:

—Ndaan kok, por siñee bitiitsoo gon cho nakaa lo meñ leñ kyedzy Jerusalén, singo gak no nii kutiitslo Roma.

Lëe xaa Israel xyub dyon xa kuty xaa Pable

¹² Lëe byaani lyu lëe bla xaa Israel bitiits dyon xa kuty xaa Pable, aan lëe xaa pkon Dios nii kawdy xaa ni kidy xaa axte nii kuty xaa Pable. ¹³ Masy choow xaa Israel pkon Dios. ¹⁴ Lëe xaa go kwey lo xaa nii xñabey lo pxosy ni lo kchë xaa kol nii xñabey lo meñ Israel aan lëe xaa chëb:

—Lëë noo pkon Dios nii tyaawdy noo ni tyowdy noo axte nii kuuty noo Pable. ¹⁵ Lëë na nagon, no nii kñee do lo xaa nii xñabey lo soldad parñee kiidni xaa Pable lo do kxe. Kol këb nii lëë do kan dyon xa kak xcuent xaa, aan lëë noo lyëës xaa nëz par kuuty noo xaa antes nii klyañche xaa.

¹⁶ Per lëë xiñgan psyañ Pable koknano aan lëë xaa kuni tiits lo Pable laañee no soldad. ¹⁷ Lëë Pable kwtsyetsy tu soldad aan lëë xaa chëb lo xaa:

—Kuni xaa wiñ re lo xaa nii xñabey lo do, parñee këb xaa tiits nii sëedni xaa.

¹⁸ Lëë soldad kuni xaa wiñ go lo xaa nii xñabey aan lëë xaa chëb:

—Lëë Pable, xaa nii no skiib kwtsyetsy naa aan lëë xaa në lon: Kuni xaa wiñ re lo xaa nii xñabey lo do. Toon pe cos tiits sëedni xaa lool.

¹⁹ Tsigo lëë xaa nii xñabey lo soldad kwseñ ña xaa wiñ go, lëë xaa kuni xaa tublad, aan lëë xaa kwnabtiits, chëb xaa:

—¿Pe cos tiits sëednil lon?

²⁰ Tsigo lëë xaa wiñ go chëb:

—Lëë xaa Israel byaan nii lëë xaa kñee lool parñee tsinil Pable lo xaa nii xñabey lo meñ Israel kxe, porñee lëë lëesy xaa me kan dyon xa kak xcuent Pable. ²¹ Per knilastyoo xtiits xaa, por masy choow xaa nii no xlad xaa tse nchenolan, aan pkon xaa Dios nii kawdy xaa ni kidy xaa axte nii kuty xaa Pable. Lëë na xaktyee xtiitsoo nche mbës xaa.

²² Tsigo lëë xaa nii xñabey lo soldad psonëz xaa wiñ go, per lëë xaa chëb kazh nii ni tu cho lo këbty xaa nii lox bitiits xaa.

Lëë xaa nii xñabey lo soldad xaal Pable lo xtisy nii pcholë Felsy

²³ Lëë xaa nii xñabey lo kchësy soldad kwtsyetsy chop soldad nii xñabey lo xcombañer, aan lëë xaa chëb:

—Kol kweektsey chop kyoow soldad nii sē niy, ni kol kweek mbēs tsongaltsii xaa nii xsyob cabay, ni chop kyoow xaa nii koy spad, par tsi xaa Cesarea nawtse a las nueve.

²⁴ Ni lëe xaa kwnabey kwoyo xab cabay nii sob Pable, ni lëe xaa kwnabey nii ndaan Pable ni mbañ Pable ktsiñni xaa Pable lo xtisy nii pcholë Felsy. ²⁵ Lo soldad pxaal xaa tublë kitsy nii si lo xtisy Felsy. Sinrii xñee lo kitsy ko:

²⁶ “Naa nak Claudio Lisias. Lëen xal tublë kitsy re lool nii nakoo xtisy. ²⁷ Lëe meñ Israel kwnaasy xaa nii xalaa lool, mer nyuty meñ xaa, per tsiñee biñaa nii Roma ngab xaa, lëen kwya ksan xsoldadaa, byaklan xaa. ²⁸ Aan como kokladzypaa nyaknanaa pe cos xkëekiyy meñ xaa, lëe xaa kwyaanin lo xaa Israel nii xñabey. ²⁹ Siko biñaa nii lëdy cos nii xkëekiyy meñ xaa, sink pel cos cheñ xley meñ xkëekiyy meñ xaa. Per xyaldy nii kety xaa, ni skiib xyaldy tso xaa. ³⁰ Per como lëen biñ nii lëe meñ Israel chakladzy kuty xaa, lëe xaa xalaa lool ni lëen kwne gaa lo meñ nii xkëekiyy xaa nii kiidnee xaa lool deelñee pe cos xkëekiyy xaa Pable.”

³¹ Lëe soldad beeñtsyey nii kwnabey xaa nii xñabey lo soldad. Lëe xaa sini Pable nēz Antípatris wor kyool go. ³² Lëe byaani lyu lëe kchë soldad nii si niy bikche ptsiñ laañee sob xaa nii xñabey lo soldad. Lëe kchë gaa xaa nii sob cabay sini Pable. ³³ Tsiñee lëe soldad nii sini Pable ptsiñ Cesarea, lëe xaa ptee kitsy nii pxaal xaa nii xñabey lo soldad lo xtisy ni lëe xaa ptee xcuent Pable. ³⁴ Loxsye blab xtisy kitsy ko, lëe xaa kwnabtiits cho xaa Pable. Tsiñee biñ xaa nii xaa Cilicia nak Pable, ³⁵ lëe xaa chëb:

—Na tsiñee kiidsye xaa nii xkëekiyy lii konaa dyon xa nak xcuentoo.

Loxsye ngo lëe xaa kwnabey nii kyënap soldad Pable leñ yulyey nii psaa Herodes.

24

Kchë nii chëb Pable lo xtisy Felsy

¹ Tse nii kwloxo kaay kpidz, lëe Ananías, xaa nii xñabey lo pxosy ptsiñ Cesarea ksa xaa bla xaa kol ni tu xaa chak nii pcholë Tértulo. Lëe xaa ptsiñ tubli lo xtisy par jkëeki y xaa Pable. ² Tsiñee lëe Pable koktsyetsy, lëe Tértulo bislo xkëeki y xaa, xñee Tértulo lo xtisy Felsy:

—Skizhoo xtisy, mbëe nche noo ni kindy tily leñ xkyedzy noo por xkyalchakoo. ³ Tyub laañee xñabeyoo xsako styoo noo. ⁴ Per parñee kislëedre noo lii, xñabaa nii jkëetyagoo choplan xtiits noo. ⁵ Lëe noo gon bñaasy xaa re porñee nak xaa sinak tu kyalkits. Laañee xkaatyee noyuñ xaa meñ Israel chop tiy ni lëe xaa xñabey lo tub tiy meñ nii lë Nazareno. ⁶ Kokladzy xaa nguidyni xaa lidzy Dios nii sob Jerusalén. Por ngo nii lëe xaa bñaasy noo aan lëe noo nyuuñ kyalxtisy sinak xñabey xleey noo, ⁷ per lëe xaa nii lë Lisias nii xñabey lo soldad biid kla xaa loo noo. ⁸ Lëe na misme lii gaanoo, kwnabtiits lo xaa parñee kyeñoo nii nli kchë nii xkëeki y noo xaa.

⁹ Wi kchë meñ Israel nii nche siko chëb nii nli beeñtsyey Pable kchë nii xkyëeki y xaa. ¹⁰ Tsigoo lëe xtisy kwloo señ lo Pable parñee kñee Pable, aan lëe Pable chëb:

—Xlen nii lii kon xa nak xcuentaa por nanaa nii kokle bla iz nii soboo xñabeyoo tañ re. ¹¹ Natse gon chak tsiipchop kpidz nii ptsiñaa Jerusalén par kolaa lay lo Dios. ¹² Ni tu cho kondy nii lëen no ktilytiits pal nëz, nikle leñ lidzy Dioso, nikle gaa leñ ktoow. Ni tu cho pkaldyaa leñ kyedzy Jerusalén. ¹³ Chilody kluuy meñ Israel nii nche nu nii nli beeñtsyeyaa kchë nii xkëeki y xaa naa. ¹⁴ Lëen kñëeli lool nii nikxe nii xñee xaa re nii nlidy kchë nii bluuy Jesús Nazaret, xsobaa xtiits xDios pxosyaa sinak xñabey xaa. Ni xnildazy kaan kchë nii kë leñ xley Moisés ni kchë

nii pkëe profet. ¹⁵ Ni wi gaan xniladzy nii xniladzy xaa re. Xniladzyaa nii lëe Dios kuuñ kpañ meñ kuty. Nikxe meñ malo, nikxe gaa meñ bueno, kchëlo meñ kuuñ kpañ Dios. ¹⁶ Por ngo, tugak choxkoon kuuñtsyeyaa nii chakladzy Dios ni chuuñtsyeyaa kyalbuen lo meñ.

¹⁷ Kok xtsele nii kënsën xtañ meñ sit. Lëe na lëen bikche tu kyedzyaa par kyelynin palal tumi jkiñ meñ nii no lyaadzy ni parñee kokonaa nii xñabey xley Moisés lo Dios. ¹⁸ Kchë ngo noyuuñtsyeyaa tsiñee lëe bla meñ Israel nii no nëz Asia kon naa leñ lidzy Dios. Kok nyë kaazhaa sinak nii xñabey xleey noo antes nii sëbaa leñ lidzy Dios, ni kwyaanidy kaan tub yox meñ, ni byubtyaa tily. ¹⁹ Lëe xaa nii kon naa leñ lidzy Dios kiid jkëeki y naa deelñee beeñtsyeyaa tu cos nii nongualdy. ²⁰ O deelñee gaa kchilody kiid xaa go, kñë xaa nii nche nu dyon pe cos falt kwlon worñee kukso xaa naa lo xaa nii xñabey lo meñ Israel. ²¹ Xakxe worñee nguiedzy kwnen chëpaa: “Lëe do biid kso naa nu natse porñee xniladzyaa nii spañ meñ kuty”, neñdy wor go kwlon falt.

²² Tsiñee lëe xtisy Felsy biñ xa së lo xtiits Pable, aan como nanle gaa xaa xa nak xiwseedy meñ nii no xlad Crist, lëe xaa pkwëes lo cuent ko, aan lëe xaa chëb:

—Na tsiñee kiidsye Lisias, xaa nii xñabey lo soldad, kaknanraa xa nak xcueentoo.

²³ Loxsye ngo lëe xtisy Felsy kwnabey nii bii kyaan Pable leñ skiib, per lëe xaa chëb lo soldad nii klaa xaa Pable xisy wiñ ni klaa xaa tsitedy xamigw Pable lo Pable.

²⁴ Lëe koko bla kpidz lëe xtisy Felsy ptsiñ chop tsiil xaa Drusila. Meñ Israel nak tsiil xaa. Aan lëe xaa kwnabey koktsyetsy Pable par kñee Pable dyon xa nak nii kniladzy meñ Jesucrist. ²⁵ Per tsiñee lëe Pable pseedy nii no nii tsoxko meñ kpañ meñ sinak nii xñabey Dios, ni no nii kxekw meñ kuuñtsyeydy meñ nii klyaañtyee styoo meñ

por sitsiñ tse nii lëe Dios kwetsy catu meñ, lëe xtisy Felsy ptsyeb aan lëe xaa chëb lo Pable:

—Kwey. Na tsiñee kteedyoo tiits lon, kwetsyaa lii stub.

²⁶ Ni lëew na kwëmbës xtisy Felsy nii ndee Pable tumi parñee nlaa xaa Pable. Por ngo kety kety kwtsyetsy xaa Pable parñee kñee xaa lo Pable. ²⁷ Lëe kwloxo chop iz, lëe gaa xiz xtisy Felsy psa, aan lëe Porcio Festo pkaa kwsob xlugar xaa kok xtisy. Aan lëe Felsy psaan Pable skiib parñee buen kyaan xaa lo meñ Israel.

25

Lëe Pable chaktsyetsy lo Festo

¹ Tse nii kwloxo tson kpidz nii pkaa xcuent Festo kyalxtisy, lëe xaa pchoo Cesarea, lëe xaa si Jerusalén.

² Tsiñee lëe xaa ptsiñ Jerusalén, lëe xaa nii xñabey lo pxosy ni kchë xaa Israel nii mastre non kujkëeki y Pable lo xaa. ³ Lëe xaa go kwnab tu kyalnsaak lo Festo chëb xaa nii kñabey Festo kyey Pable Jerusalén. Ni lëew na nol kik xaa nii deelñee ndee Festo tiits, lëe xaa nyikuty Pable nëz.

⁴ Per lëe Festo chëb:

—Cesarea no Pable skiib ni klyëedy kaan lëen kya Cesarea. ⁵ Por ngo no nii kiid xaa nii xñabey lo do Cesarea parñee jkëeki y xaa Pable siko deelñee pe cos falt kwloo Pable.

⁶ Xonak o tsii gak kpidz kwlës Festo Jerusalén, lëe xaa bikche sey xaa Cesarea. Lëe byaani lyu nii ptsiñ xaa, lëe xaa kwsob leñ yulyey, aan lëe xaa kwnabey koktsyetsy Pable. ⁷ Tsiñee lëe Pable kwsëeb yulyey, lëe xaa Jerusalén big kex, aan lëe xaa bislo pkëeki y xaa Pable tub yox cos ntseeb, per ni tu cos nii pkëeki y xaa Pable pchilody nyuñ xaa preb nii nli beeñtsyey Pablo. ⁸ Per lëe Pable gaa tugak kwnee xaa, chëb xaa:

—Karty kuuñtsyeyaa kchë nii xkëëkiy xaa gue naa. Nlidy nii xsaldyaa xley meñ Israel, ni nlidy nii xsaldyaa lidzy Dios, ni nlidy nii xsaldyaa xtisy Roma.

⁹ Per como lëë Festo kokladzy kyaan buen xaa lo meñ Israel, lëë xaa chëb lo Pable:

—¿Pe snëël tsil Jerusalén parñee siko kanaa dyon xa kak xcueentoo?

¹⁰ Tsigo lëë Pable kwëb chëb:

—Leñ yulyey nii ngab lo xtisy Roma son. Penak nii toon pare kan par kak xkyalxtisyaa. Ni nan bueen gaal nii karty kon falt lo meñ Israel. ¹¹ Deelñee kwlo gaan tu falt nii xyal ketyaa, penaktyo na ketyaa. Per como nlidy kchë nii xkëëkiy xaa gue naa, ni tu cho xyaldy jko naa ña xaa Israel. Xñabaa nii yuub xtisy Roma kan dyon xa kak xcuentaa.

¹² Tsigo, lëë Festo kwnabtiits lo xaa nii ksa xaa xñabey. Loxsye ngo lëë xaa chëb lo Pable:

—Lëël kwnab nii yuub lo xtisy Roma tsil. Na tsil lo xaa na parñee kan xaa xa kak xcueentoo.

Lëë Pable so lo rey Agripa

¹³ Blyëëdyako lëë rey Agripa ni Berenice kwey Cesarea kujkëëptyux Festo. ¹⁴ Aan como ndaly kpidz kwlës xaa, lëë Festo bitiits lo xaa xa nak xcuent Pable, chëb Festo:

—Lëë tu xaa nii psaan Felsy skiib bii no nu. ¹⁵ Aan tsi lëën kwya Jerusalén, lëë xaa nii xñabey lo pxosy ni kchë xaa kol nii xñabey lady meñ Israel biid jkëëkiy xaa. Kchë xaa go kwnab nii kñabeyaa kety xaa. ¹⁶ Per lëën chëp nii xñabeydy xtisy Roma kety tu meñ deelñee karty kan xaa ktilytiitsni meñ go kchë xaa nii xkëëkiy xaa parñee kak ndoon dyon cho xaa nli xñee. ¹⁷ Por ngo, tsiñee lëë xaa Israel go kwlañche nu, blyëëdyaa. Siñee byaani lyu lëën kwsoob leñ yulyey aan lëën kwtsyetsy xaa nii xkëëkiy xaa go. ¹⁸ Per tsiñee lëë xaa lox ptilytiits, ni tu cos ntseeb nii nladzyaa pkëëkiydy xaa xaa. ¹⁹ Nii biñsyaa nonsyke kchë

deel xa nak xlay xaa pkëëkiy xaa xaa ni por tu xaa nii lë Jesús nii kuty, per lëë Pable xñee nii mbañ Jesús. ²⁰ Aan como byeñdyaa pe nyuuñtsyeyaa, lëen kwnabtiits dyon pe nyë Pable nyi xaa Jerusalén parñee siko nyanaa dyon xa nyak xcuent xaa. ²¹ Per como lëë xaa kwnab nii yuub lo xtisy nii sob Roma tsi xaa, lëen kwnabey nii laady xaa axte nii kteedyo tiits lon kxalaa xaa lo xtisy Roma.

²² Tsigo lëë Agripa chëb lo Festo:

—Wi gaan gon no gan konaa xa së lo xtiits xaa go.

Lëë Festo kwëb chëb:

—Kxe kazh kaanoo, lëël kon xa së lo xtiits xaa.

²³ Lëë byaani lyu, lëë Agripa ni Berenice kwsëëb yulyey ksa bla xaa nii xñabey lo soldad ni xaa non nii no leñ kyedzy Cesarea. Nonsyke ladx non nche nakw xaa. Loxsyey ngo lëë Festo kwnabey koktsyetsy Pable. ²⁴ Tsigo lëë Festo chëb:

—Rey Agripa ni kchësy to siñee nche do nu, lëë xaa re so lo do nu. Ndalye meñ Israel nii no Jerusalén ni meñ Israel nii no leñ kyedzy Cesarea nu nonab lon nii kñabeyaa kety xaa. ²⁵ Per naa nii xcuentaa sootaa nii karty ko xaa tu falt nii tsigal kety xaa, per como lëë xaa kwnab nii kak kiy kchë nii xkëëkiy meñ go xaa axte lo xtisy Roma, lëen kwlokyyeñ kxalaa xaa lo xtisy Roma. ²⁶ Aan como xyeñdyaa gaa dyon pe cos beeñtsyey xaa, lëë xaa syelynin lo do, ni loopoo rey Agripa syelynin xaa parñee kñabtiitsoo lo xaa parñee tsaap singo mod kyeñaa pe cos jkën lo kitsy nii kxalaa lo xtisy Roma. ²⁷ Porque lika sëlidyoo nii kxalaa tu xaa nii no skiib, deelñee këptyaa pe cos beeñtsyey xaa.

26

Lëë Pable xñee lo rey Agripa xa nak xcuent xaa

¹ Tsigo lëë rey Agripa chëb lo Pable:

—Schilo kñeel xfavoroo.

Tsigo lëe Pable blis ña aan lëe xaa bislo kwnee xaa, chëb xaa:

² —Nli gaa na, rey Agripa, xlen ni xsak styoon kñen lool xa nak kchë nii xkëëkiy meñ Israel naa parñee singo mod misme naa ksoli naa lool. ³ Ni xlen porñee nanaa nii xyeñoo xa nak xcostumbre noo kchësy noo siñee nak noo meñ Israel ni nanoo pe cos nak xiwtilytiits noo. Por ngo xñabaa nii kapoo paciensy konoo kchë nii kniyaa.

⁴ 'Kchësy meñ Israel nan xa kwyon lady meñ tu kyedzyaa ni xa kwyon Jerusalén destye nii nakaa xaa wiñ.

⁵ Xyuumbey nyë xaa Israel naa. Schilo kñë xaa nii xtse kwyon xlad tub tiyy xaa nii lë fariseo deelñee chakladzy xaa. Lëe xaa fariseo nak tub tiyy xaa nii mastre choxko kuñ cumplir xleey noo. ⁶ Aan lëe na lëe meñ Israel xkëëkiy naa porñee tyub styoon xniladzyaa nii lëe Dios kuuñ kpañ kchë meñ kuty sinak nii kwneel xaa lo pxusykoltoo noo.

⁷ Ni ksa tsiipchop kaa xtiyy noo nii no Israel këmbës nii kak cumplir nii kwneel Dios. Por ngo, tsel kyool choxko kchë meñ go kleni Dios ni kuuñtsyey nii xñabey Dios. Aan porñee win xniladzy nii kwneel Dios, lëe meñ Israel biid kso naa nu. ⁸ ¿Lëe dook, penak nii xnilasty to nii chuuñ kpañ Dios meñ kuty?

⁹ 'Klo nladzyaa nii no nii ktilynin meñ nii no xlad Jesús Nazaret ¹⁰ ni beeñtsyey gaan nii no kikaa leñ kyedzy Jerusalén. Con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy ndaly kchë meñ nii no xlad Jesús kwlon skiib. Aan tsiñee lëe xaa xñabey chakladzy kuty tu xaa go, win kwne nongual kety xaa. ¹¹ Ndaly vuilt psaksin xaa nii no xlad Jesús parñee nsaan xaa nyilastre xaa Jesús. Laañee sobtyee ktoo kwyan, aan por xkyalwlëen axte xtañ meñ sit kwyanlagaa meñ go.

Lëe Pable chutiits xa bniladzy xaa Dios

¹² 'Kchë ngo no kikaa lëen sa kyedzy Damasco con xtiitspey xaa nii xñabey lo pxosy. ¹³ Per mer xwe ngbidz

gon, rey, lëen no nëz ksa xcombañeraa tsiñee lëen kon tu bini nii sëedsëeb kpa. Mastre xpibëlyo que lo xbini ngbidz. ¹⁴ Tsigo kchëesy noo byab lyu. Loxsye ngo lëen biñ tsiy tu xaa nii në lon con xtiitsë meñ hebreo: “Saulo, Saulo, ¿penak nii xsaksil naa? Misme lii gon no ksaksi lii, sinak nii chuuñtsyey yosy tsiñee xkëëniy ma punt yag nii xkwib meñ ma.” ¹⁵ Tsigo lëen chëp: “¿Chool?” Aan lëe tsiy xaa go në lon: “Lëe meeraa nak Jesús, xaa nii xsaksil. ¹⁶ Per kuxche, por lëen byaklo lool parñee kuuñtsyeyoo nii chakladzyaa ni parñee kutiitsoo kchë nii konoo natse ni kchë nii kluuyre gaan lool. ¹⁷ Naa kteelaa lii lo meñ Israel ni naa kteelaa lii lo meñ sit. ¹⁸ Lëen kxal lii lo meñ sit parñee ksaabiniil kchë lo meñ go, parñee sëdre meñ go lo nguey, sink lo bini, ni parñee ksoobtre meñ go xtiits xaatox, sink ksoob meñ go xtiits Dios, ni kniladzy meñ go xtitsaa tsiin telaa meñ go lo xtol ni jkaa meñ go nii ktee Dios lo meñ nii xniladzy.”

¹⁹ Por ngo, rey Agripa, lëen psob xtiits tsiy xaa nii kwnee lon. ²⁰ Klootyee lo meñ Damasco bluyaa xtiits Dios. Loxsye ngo lëew bluyaa lo meñ Jerusalén ni tyub xtañ meñ Judea ni lo meñ sit. Chëpaa nii ktsëe meñ xmod, ni ktikche meñ styoo lo Dios, ni kuuñtsyey meñ cos nii kluuy nii nli xniladzy meñ Dios. ²¹ Por ngo lëe xaa Israel kwnaasy naa leñ ktoo aan kokladzy xaa nyuty xaa naa. ²² Per por xkyalnsaak Dios lëen bii so nu, xluuyaa xtiits Dios lo kchësy meñ. Karty kñen ni tu cos nii kwneedy profet ni kwneedy Moisés nii kak, sink nonsyke ngo xñen. ²³ Lëe xaa go kwnee nii lëe Crist kety, ni lëe xaa go kwnee nii klootyee Crist kpañ parñee kiidni Crist tiits nii xteelaa lo meñ xkyedzy noo ni lo meñ sit.

²⁴ Ngo nonee Pable tsiñee lëe Festo kwchuptsyë chëb:

—¡Chak wetyoo, Pable! Kchë xiwseedyoo noyuuñ wety lii.

²⁵ Per lëe Pable kwëb chëb:

—Chakwejtyaa, Festo, sink sëli xtitsaa ni nli gaa kchë nii xñen. ²⁶ Lëe rey Agripa so nu. Nan buen xaa xa nak kchë cos re. Por ngo nder confians xñen lo xaa. Nan bueenaa nii wi xaa nan xa nak kchë cos re, por lëdy tu cos nii koktsilaano. ²⁷ Nli gaa na, rey Agripa, ¿pe xniladzyoo kchë nii pkëe profet dyon? Nanaa nii xniladzylo.

²⁸ Loxsyee ngo lëe rey Agripa chëb:

—Slalak nu lëel lox ngo styoon parñee kniladzyaa xtiits Jesucrist.

²⁹ Tsigo lëe Pable chëb:

—Nikxe nii slalak nu o xlyëere gaa lox ngon styool, tsaap në Dios que nii lëdy nonsy lii, sink wi kchë meñ nii nche jkëetyag nii xñen natse kak sinakaa, nikxe nii lëdy kchë meñ kxituu con caden.

³⁰ Loxsyee chëb Pable kchë ngo, lëe rey ni xtisy ni Berenice ni kchë xaa nii nche sob siko kuso. ³¹ Lëe xaa si tublad parñee kutiits xaa dyon xa kak cuent ko, xñee xaa lo xcombañer xaa:

—Karty ko xaa re tu tol nii tsigal kety xaa, per ni skiib nongualdy tso xaa.

³² Ni lëe Agripa chëb lo Festo:

—Nchilo nlyaa xaa re deelñee nyabty xaa nii yuub xtisy Roma kan xa kak xcuent xaa.

27

Lëe Festo xaal Pable Roma

¹ Tsiñee lëe xaa nii xñabey kwlokyeñ kxaal lëe noo Italia, lëe Pable ni stubla xaa nii no skiib kok entregar lo tu xaa nii xñabey lo soldad nii pcholë Julio. Xsoldad xtisy Roma nak kchë soldad ko. ² Lëe noo ptsyo tu leñ xbarkw meñ Adramitio. Lëe barkw ko no nëz nii kchoo tsi tyub nëz Asia. Wi Aristarco, xaa Tesalónica nii ngab Macedonia, kwsënal lëe noo. ³ Lëe byaani lyu lëe noo ptsiñ

chu nis nii nche Sidón. Siko lëe Julio pkëstyoo Pable, lëe xaa blaa kutedy Pable kchë lo xamigw ni lëe xaa blaa ptee meñ go nii pkiñ Pable. ⁴ Tsiñee lëe noo pchoo Sidón, lëe noo byoteedy chu kislyu wiñ nii lë Chipre, porñee tir xpi me. ⁵ Lëe noo ptyeelaag nistoo mer laañee nyoo Cilicia ni Panfilia, aan lëe noo ptsiñ tu kyedzy nii ngab Licia nii lë Mira.

⁶ Siko lëe xaa nii xñabey lo soldad kon tu xbarkw meñ Alejandría nii no nëz tsi nëz Italia, aan lëe xaa blëp lëe noo barkw par kyo noo. ⁷ Ndaly kpidz tseyga kwyo barkw nëz, aan tsiñee lëe noo ptsiñ laañee nyoo Gnido, blaadre me nyo noo par delanty. Por ngo lëe noo ptyee mer laañee nyoo kyedzy nii lë Salmón nii nche lo kislyu wiñ nii lë Creta. ⁸ Në syo noo tub chu nis, per lëe noo ptsiñ tu lugar nii lë Buenos Puertos. Kexka siko nche kyedzy nii lë Lasea.

⁹ Kok xtsele ncheno noo lo nis, ni ntseeble gaa së barkw lo nistoo, porñee lëe mëe nii chaknal sëed yob. Por ngo lëe Pable kwnee chëb:

¹⁰ —Kol kono gaanoo, chanaa gon nii ntseeb ktsyool no tu kyalnë deelñee kyore no tub lo nis. Neñdy kloow no barkw tyub xyowo, ni ntseeb kety no.

¹¹ Per psaldy xaa nii xñabey lo soldad Pable, sink lëe xaa psoob xtiits xpixwan barkw ni xtiits xaa nii chuuñ ksëe barkw. ¹² Aan como nguidy nak chu nis ko par kwës meño mëe nii chaknal, kchësy xaa kwlokyeñ nii masy buen kchoo noo siko, parñee tsaap schilo ktsiñ noo Fenice aan tyeedy noo mëe nal siko. Fenice nak tu kyedzy nii ngab Creta. Siko xtsiñ barkw.

¹³ Aan como lëe tu me wiñ nii sëed nëz kyety bislo xpi, nladzy xaa nii sini lëe noo nii schilo kchoo noo siko. Lëe xaa pchooni barkw tub chu nis Creta. ¹⁴ Per kok xtsedyak pchoo barkw tsiñee lëe tu medox nii lë Nordeste ¹⁵ bislo kwtopxax barkw. Aan como blaady me nyo noo

par delanty, lëe noo blaa biy me lëe noo. ¹⁶ Byoteedy noo tublad chu kislyu wiñ nii lë Clauda. Xisy xpi me siko. Por ngo nikxe nē pkyëe noo, per lëe noo bliis canow wiñ nii sēedngopxax barkw. ¹⁷ Loxsye byëp canow wiñ go, lëe xaa nii sini barkw pxituu tsiitsy barkw con tuu. Ptsyeb xaa nyisobnag barkw lo yuzh nii lë Sirte. Por ngo lëe xaa blity ladx nii kē kik barkw, ni lëe xaa blaa sini me barkw laañee xkaatyee. ¹⁸ Lëe byaani lyu lëe xaa bislo blaal xaa xyow barkw lo nis porñee lëe medox ko bii xpi. ¹⁹ Lëe tse nii kwloxo tson kpidz lëe xaa go blaal kchë xtsiiñ barkw lo nistoo. ²⁰ Ndaly kpidz ptyoondy noo lo ngbidz ni ptyoondy noo mēly. Tir ntseeb bi medox ko. Por ngo nii nladzy noo nii sikootyee nyaan noo.

²¹ Aan como kokle ndaly kpidz nii karty tyaaw noo, lëe Pable kusoli groltyee lady kchë xaa nii sini lëe noo aan lëe xaa chëb:

—Deelñee nyon do xtitsaa nii nchoody no Creta, ntsy-oody no kchë kyalnë re ni nsëebty no xyow barkw. ²² Per na xa kuuñre no. Lëew ptsyool le no. Per pe tsinidy kik to. Nikxe nitylo barkw re lo nis, per ni tu do kejty. Ktsyebty to. ²³ Porque tsikyool lëe tu angly byaklo lon. Lëe Dios nii xñabey naa pxaal angly ko biidnë lon sinrii: ²⁴ “Ktsyeebtyoo, Pable, porque no nii ktsiiñoo lo xtisy Roma, aan por lii lëe Dios kteelaa kchë xaa nii ksal no leñ barkw.” ²⁵ Por ngo, kol ko nguiool styoo do, ktsyebty to, por xniladzyaa xtiits Dios ni xniladzyaa nii lëe kchë nii nē angly lon kak cumplir. ²⁶ Per tesody nii lëe me tsikchon lëe no tu chu kislyu wiñ nii nche lo nis re.

²⁷ Lëe kyool nii kwloxo chop xmal nii kēnsëe noo lo nistoo nii lë Adria, lëe xaa nii chuuñ ksëe barkw byeñ nii lëe noo mer ktsiñ chu kislyu. ²⁸ Lëe xaa ptiix dyon pe nxityre jkaa lo kislyu. Tsigo lëe xaa kon nii xaktyee skalyptsiiipxoopak metre nxity laañee si barkw. Kok

xtsedyako lëe xaa ptiix stub aan lëe xaa kon nii xaktyee skalypkyadzyak metre nxity laañee si barkw. ²⁹ Aan como ptsyeb xaa nyijkaan barkw lo kyo, lëe xaa pchon tap lë kiib nëz xan barkw parñee sëdy barkw. Loxsye ngo lëe xaa kwnab lo Dios nii kyob kyaani lyu. ³⁰ Mentre gaa lëe kchë xaa nii xkyë tsiñ leñ barkw kwlokyeñ kxooñ, lëe xaa blity tu canow wiñ nii noy barkw, xkëëlo xaa nii lëe xaa kchon kiib nii kë nëz kë barkw lo nis. ³¹ Per lëe Pable kuni tiits lo xaa nii xñabey lo soldad chëb:

—Deelñee kwësty ni tu xaa gue leñ barkw, ni tu do telaady.

³² Tsigo lëe soldad koñee pchug tuu nii nxituu canow wiñ go aan lëew byab lo nis.

³³ Bii nguey, lëe Pable kwnee lo kchësy xaa nii si leñ barkw, chëb xaa:

—Natse gon chak chop xmal nii karty kaw do por kyalnë nii nandy to pe cos ktsyool no. ³⁴ Xñabaa nii kaw do parñee jkaa do fuersy telaa do, por ni tu kits kik to kloowdy to.

³⁵ Loxsye chëb Pable ngo, lëe xaa kwseñ tu kyaxtily aan xña lo kchësy xaa go lëe xaa ptee skizh lo Dios. Tsigo lëe xaa bislo wagw. ³⁶ Lëe styoo kchë xaa go byonguiool aan lëe xaa taw kchë xaa. ³⁷ Choop kyoow tsongaly ptsiipxoop noo syo leñ barkw. ³⁸ Tsi lëe wagw kwlox lëe xaa blaal xobxtily nii noy barkw lo nis parñee knitynë barkw.

Lëe barkw xnitylo lo nis

³⁹ Tsiñee lëe lyu byaani, byuumbeydy xaa nii chuuñ ksëe barkw dyon xa lë tañ nii nche noo. Per lëe xaa kon tu kislyu wiñ nii nche kexka tu chu play, aan lëe xaa kwlokyeñ ktsig xaa barkw siko deelñee ndeedyo tiits. ⁴⁰ Lëe xaa pchug tuu nii këtuu kiib nii kë xan barkw aan lëew byab lo nistoo. Ni lëe xaa bislëe yag nii xchug nis parñee së barkw nëz nii chakladzy xaa. Loxsye ngo lëe

xaa blis ladx nii kë kë barkw lo me, aan lëë barkw bislo xpig chu play. ⁴¹ Per lëë kë barkw kwsobtip lo yuzh, pchilodre niw, aan lëë xfuersy nis bislo chuuñ pyuy nëz xano. ⁴² Tsigo lëë soldad kokladzy nyuty kchë xaa nii sikni xaa tso skiib Roma parñee kxoobnisty xaa aan kxooñ xaa. ⁴³ Per como koklasty xaa nii xñabey lo soldad nii nyety Pable, blaady xaa nyuuñsyey soldad ngo, sink lëë xaa kwnabey nii klo kchë xaa nii chak xoobnis ktsiñ xaa chu kislyu. ⁴⁴ Lëë kchë xaa nii kokty na nxoobnis ptsiñ lo kislyu con table nii nyaa barkw. Singo mod kchësy noo ptsiñ chu kislyu.

28

Lëë Pable xtsiñ lo kislyu wiñ nii lë Malta

¹ Tsiñee lëë noo lox ptsiñ chu kislyu go kchësy noo, lëë noo kok ndon nii Malta lë kislyu wiñ go. ² Mbëë kon meñ nii ncheno siko lëë noo, aan como singootyee chak nal ni so kyo, lëë meñ go psaay ki parñee ktsëë noo. ³ Lëë Pable kuktop chop lë yag, aan lëëw no ktsiib xaa lo ki, tsiñee lëë tu mëël nii no lady yag pchoo por xinlëë ki, aan lëë ma pchal ña Pable. ⁴ Tsiñee lëë meñ nii no lo kislyu wiñ go kon nii lëë mëël go kënyoogw ña Pable, lëë meñ go bislo xñee lo xcombañer:

—Neñdy tu nweety bñech nak xaa gue. Ngo nii nikxe lëë xaa kwtelaa lo nistoo, per xlaady xkyalxtisy Dios kpañ xaa axte nii kizh xaa xtol xaa.

⁵ Per lëë Pable kwtsib ña aan lëë mëël go byab lo ki, per lëë lëë xaa, ni tu pe kokty xaa. ⁶ Kchësy meñ kwche mbës nii nsyëki ña xaa o kolpsye gaa nyety xaa. Per kok xtsey nche mbës meñ kon meñ nii ni tu pe chakty xaa. Lëë meñ bislo ptsëë xtiits, xñee meñ nii tu dios nak Pable.

⁷ Kexka siko kë xkwaa xaa nii xñabey lo kislyu wiñ go. Publio pcholë xaa. Lëë noo byolëës lidzy xaa aan mbëë

kon xaa lëe noo tson kpidz nder. ⁸ Aan lëetyee gaa leñ tse go lëe pxosy Publio nix no xlyëe ni kē yoobcheñ. Lëe Pable kutedy lo xaa, aan loxsye kwnab Pable lo Dios por lëe xaa, lëe Pable pxob ña lady xaa aan lëe gaa xaa byak. ⁹ Tsiñee kon meñ ngo, wi kchë meñ xsyakñë nii no lo kislyu wiñ go biid, aan kchë meñ xsyakñë byak. ¹⁰ Aan mbëere kontsi kchë meñ lëe noo, aan tsiñee lëe wor kol nii ktsëep noo barkw stub, bnee meñ go kchë nii jkiñ loo noo nëz.

Lëe Pable xtsiñ Roma

¹¹ Tse nii kwloxo tson mëe nii nche noo lo kislyu wiñ go, lëe noo ptsyëep tu xbarkw xaa Alejandría nii kwlës chu kislyu wiñ go tyub mëe nal. Kë chop mdyo nii xñee xaa Cástor ni Pólux kē barkw ko. ¹² Tsiñee lëe noo ptsiñ chu nis nii lë Siracusa, lëe noo blyëes tson kpidz. ¹³ Siko pchoo noo lëe noo syo tub chu nis axte ptsiñ noo laañee lë Regio. Lëe byaani lyu lëe tu me nii xchoo nëz kyety bislo xpi. Lëe tse nii pchopo kpidz lëe noo ptsiñ kyedzy nii lë Puteoli. ¹⁴ Leñ kyedzy ko lëe noo byo ktsiil bla xaa nii xniladzy xtiits Jesús. Lëe xaa kwnee loo noo parñee kwëes noo lo xaa tu xmal. Lëe tsi lëe xmal go kwya lëe noo pchoo siko par ktsiñ noo Roma. ¹⁵ Lëe gaa meñ nii xniladzy xtiits Jesús nii no Roma tse koknan nii lëe noo no nëz ktsiñ noo Roma. Ngo nii lëe meñ biid ktsiilnëz lëe noo axte laañee lë Foro de Apio ni laañee lë Las Tres Tabernas. Tsiñee lëe Pable kon kchësy meñ go, lëe xaa ptee skizh lo Dios ni lëe xaa pkaa fuersy. ¹⁶ Tsiñee lëe noo ptsiñ Roma, lëe xaa nii xñabey lo soldad ptee tiits nii tso Pable tublad chop tu soldad parñee kap ciudad soldad Pable.

Lëe Pable xluuy xtiits Dios Roma

¹⁷ Tse nii kwloxo tson kpidz ptsiñ noo, lëe Pable kwnabey koktsyetsy kchë xaa Israel non nii no Roma. Tsiñee lëe kchë xaa go lox pkaal lsa, lëe Pable chëb:

—Beetsy, nikxe gon ni pe beñdyaa lo meñ Israel ni nikxe nii kwneedyaa contre xcostumbre pxusykoltoo no, lëe meñ kwnaasy naa aan lëe meñ pko naa ña xaa Roma leñ kyedzy Jerusalén. ¹⁸ Tsiñee lëe xaa Roma nii xñabey lox kwnabtiits dyon pe nli beeñtsyeyaa kchë nii xkëëkiy meñaa, lëe xaa byeñ nii nody xtolaa ni chigaldy ketyaa. Lëe xaa kokladzy nlaa xaa naa. ¹⁹ Per kwxikyaldy xaa Israel. Por ngo lëen kwnab nii yuub xtisy nii sob Roma nu kan dyon xa kak xcuenta, per kwnabtyaa kyelyaa nu par jkëëkiyaa xaa tu kyedzyaa. ²⁰ Por ngo nagon kwtsyetsyaa lëe do parñee kñen choplan xtitsaa lo do. Porque win xnildy kchë nii xnildy meñ Israel aan por ngo këtuun nu.

²¹ Tsigo lëe kchë xaa nii koktsyetsy ko chëb:

—Ni tu xcart xaa Judea karty klyañ loo noo nii kseety lii, ni ni tu xaa betsy noo nii chiid nu karty kñee contre lii. ²² Lëe na chakladzy noo tsyon noo dyon xa no kikoo, por ndon noo nii laañee xkaatyee xñee meñ contre lay kub nii xluuyoo.

²³ Lëe xaa pso tu tse nii jkaal lsa xaa, aan singootyee ndaly meñ kwey laañee xkwës Pable. Aan destye wor silytoo axte ptsye tse bluuy Pable xa nak xkyalwnabey Dios. Pseety xaa xley Moisés ni kchë nii pkëë profet parñee jko xaa styoo meñ knildy meñ xtiits Jesús. ²⁴ Grol meñ bnildy nii kwnee Pable, lëe stu grol meñ koñee bnilastyo. ²⁵ Aan como lëdy kchë meñ bnildy, lëe meñ bislo bi. Tsigo lëe Pable chëb:

—Nli gak nii kwnee profet Isaías tsiñee por xKyalbini Ntson Dios chëb xaa:

²⁶ Na kwey aan kudzy lo meñ gue:

Nlipee nikxe xaapre kon do, per kyeñdy to,
ni nikle gaa kuy do, per kandy to.

²⁷ Por lëe kchë styoo meñ lox pkyedzy,

ntse tyag meñ,
ni ndiib lo meñ.

Kchë nrii ptsyool meñ parñee kchilody kan meñ,
ni kon meñ,
ni kyeñ meñ.

Ni lëë meñ ptsyool kchë nrii parñee ktikchedy meñ styoo
lon tsiin ktsilyaa xtol meñ.

²⁸Kol kaknan nii destye natse lëë xkyalwtelaa Dios tsi lo
meñ sit. Meñ gosy skëëtyag xtiits Dios. ²⁹Tsiñee lëë Pable
lox chëb ngo, lëë xaa Israel bi, per tir ptilytiits lsa xaa.

³⁰Chop iz nder kwitiñ Pable tu yu leñ kyedzy Roma, aan
leñ yu go kutedy meñ lo xaa. ³¹Mbëë bluuy xaa xa nak
xkyalwnabey Dios lo meñ ni bluuy xaa xtiits Dios nii xñee
cho nak Jesús. Ni tu cho pe chëbty lo xaa.

**Tiits nii xnee kyalmbañ; El Nuevo Testamento en el
zapoteco de Quioquitani**
**New Testament in Zapotec, Quioquitani-Quierí (MX:ztq:Zapotec,
Quioquitani-Quierí)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Quioquitani-Quierí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Quioquitani-Quierí

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 19 Nov 2020

b875d83b-1345-50dd-9fb2-879c17bf285a